

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VI. 184.

VETERINÆRVESENET

OG

KJØTTKONTROLLEN

1918.

(Le service vétérinaire et l'inspection de la viande, 1918.)

UTGITT AV

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVESEN.

KRISTIANIA.

I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1920.

Pris: Kr. 1.00.

Norges Offisielle Statistikk, rekke VI.
(Statistique Officielle de la Norvège, série VI.)

Trykt 1917:

- Nr. 91. Norges sparebanker 1915. (*Caisses d'épargne.*)
- 92. Kreaturholdet 30 september 1916. (*Bétail, le 30 septembre 1916.*)
- 93. Arbeidslønninger 1915. (*Gages annuels des domestiques et salaires des ouvriers.*)
- 94. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1914. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 95. Norges bergverksdrift 1915. (*Mines et usines.*)
- 96. Veterinærvesenet og kjøtkontrollen 1915. (*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
- 97. Norges handel 1915. (*Commerce.*)
- 98. Fængselsstyrelsens aarbok 1913. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1913.*)
- 99. Forsømte og forbryderske barn i Norge. (*Enfants moralement abandonnés et enfants criminels en Norvège.*)
- 100. Norges kommunale finanser 1913/14. (*Finances des communes.*)
- 101. De offentlige jernbaner 1915/16. (*Chemins de fer publics.*)
- 102. Norges telegrafvæsen 1915/16. (*Télégraphes et téléphones de l'Etat.*)
- 103. Norges skibsfart 1915. (*Navigation.*)
- 104. Jordbruk og fædrift 1911—15. (*Agriculture et élève du bétail.*)
- 105. Dyrtidens virkninger paa levevilkaarene. 1ste del. (*Effets de la cherté des vivres sur les conditions d'existence. 1ère partie.*)
- 106. Forsikringsselskaper 1915. (*Sociétés d'assurances.*)
- 107. Ulykkesforsikringen 1914. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 108. De spedalske i Norge 1911—1915. (*Rapport sur les lépreux en Norvège pour les années 1911—1915.*)
- 109. Sindssykeasylenes virksomhet 1915. (*Hospices d'aliénés.*)
- 110. Kommunevalgene 1916. (*Élections en 1916 pour les conseils communaux et municipaux.*)
- 111. Folkemængdens bevægelse 1915. (*Mouvement de la population.*)
- 112. Norges postvæsen 1916. (*Statistique postale.*)
- 113. Kriminalstatistik 1913 og 1914. (*Justice criminelle.*)
- 114. Skiftevæsenet samt overformynderiene 1915. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 115. Norges fiskerier 1915. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 116. Private aktiebanker 1916. (*Banques privées par actions.*)
- 117. Fængselsstyrelsens aarbok 1914. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1914.*)
- 118. Norges sparebanker 1916. (*Caisses d'épargne.*)
- 119. Fiskerforsikringen 1916. (*Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 120. Norges skibsfart 1916. (*Navigation.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VI. 184.

VETERINÆRVESENET

OG

KJØTTKONTROLLEN

1918.

(Le service vétérinaire et l'inspection de la viande, 1918.)

UTGITT AV

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVESEN.

KRISTIANIA.

I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1920.

For årene 1889—1898 se Norges Offisielle Statistikk, rekke III.
For årene 1899—1903 se Norges Offisielle Statistikk, rekke IV, nr. 24,
57, 70, 89 og 116.
For årene 1904—1911 se Norges Offisielle Statistikk, rekke V, nr. 15,
36, 65, 83, 112, 141, 173 og 201.
For årene 1912—1917 se Norges Offisielle Statistikk, rekke VI, 13, 39,
71, 96, 121 og 148.

En 1918 il est signalé en Norvège des cas de charbon (75), de charbon symptomatique (25), de fièvre catarrhale du boeuf (472), de rouget du porc (9734), de pneumonie contagieuse du cheval (532), de pneumo-entérite contagieuse du porc et de peste porcine (83), de gourme (5069), d'influenza (110), et de gastromycose du mouton (63).

Aucun cas de peste bovine, de rage canine, de morve, de fièvre aphteuse, de péripneumonie du bétail, de clavelée ni de gale du mouton n'a été constaté.

Les tableaux statistiques donneront des renseignements plus exacts sur les cas de maladies et sur le fonctionnement de l'inspection de la viande.

Innholdsfortegnelse.

(Sommaire).

	Page
Résumé en français	III
I. Veterinærvesenet i 1918. (Du service vétérinaire en 1918).	
A. Almindelig oversigt (Vue générale)	1
Tabel I. Enkelte sygdommes forekomst i de forskjellige amter (Maladies par départements)	2
B. De enkelte sygdomme (Les maladies différentes)	3
1. Miltbrand (Charbon)	3
2. Katarrhfeber (Fièvre catarrhale)	4
3. Raslesyke (Charbon symptomatique)	4
4. Braasot (Gastromyose du mouton)	5
5. Svinesyke og svinepest (Pneumo-entérite contagieuse, peste porcine)	5
6. Rødsyke og knuterosen (Rouget du porc)	5
7. Tuberkulose (Tuberculose)	6
8. Kværke (Gourme)	9
9. Smitsom kasting (Avortement épizootique)	10
10. Lungesyke hos hesten, influenza (Pneumonie contagieuse du cheval)	10
11. Ringorm (Trichophyton)	12
12. Blodurin hos kvæget (Hématurie du bétail)	12
13. Forskjellige sygdomme (Maladies diverses): Ondartet anæmi hos hester, influenza (spansk syke), luftveiskatarrh hos hest, godartet beskelersyke, føllsyke, polyomyelitlignende tilfælder hos hest, tetanus, smitsom skedekatarrh, smitsom mastitis, kræft hos hoppe, sarkom, traumatisk indigestion, alvelle, lammedødelighet, rheumatisme hos lam, smittsomt eczem, rachitis med nervøse symptomer, ikter, strupe piping (stedbunden), neseblødning hos hest, keisersnit hos ko, fødselshindring, angrep av mus, forgiftninger	13—23
14. Kvaksalveri (Charlatanerie)	23
C. Tabeller (Tableaux statistiques)	25
Tabel II. Husdyrsygomme artsvis (Maladies par espèces)	26
— III—XXII. Husdyrsygomme amtsvis (Maladies par départements)	30

	Page
Antal dyrlæger i Norge 1919 (Nombre de vétérinaires en 1919) . . .	116
Utførsel og innførsel av husdyr (Importation et exportation des animaux)	117
Bevilgninger i budgetterminen 1918—1919 (Budget du service vétérinaire)	117

II. Kjøttkontrollen i 1918.

(L'inspection de la viande en 1918).

Almindelig oversigt (Vue générale)	120
Tabel A. Antal slakt paa stationerne (Nombre de viandes aux bureaux de contrôle)	122
— B. Antal slakt, 2den klasse, paa stationerne (Nombre de viandes de II ^{me} classe)	124
— C. Antal slakt, kassert paa stationerne (Nombre de viandes saisies)	125
— D. Antal slakt kontrollert utenfor stationerne (Nombre de viandes contrôlées en dehors des bureaux)	126
— E. Sammendrag for 1918 av kontrollert kjøtt	128
Aarsaker til 2den klasses stempling og kassation (Causes de la classification et des saisies)	130
Tøndekjøttkontrollen (Les viandes dépeçées, de provenance étrangère)	131
1. Aalesund	132
2. Arendal	132
3. Bergen	133
4. Bodø	134
5. Drammen	135
6. Fredrikshald	135
7. Fredrikstad	136
8. Gjøvik	137
9. Hamar	138
10. Haugesund	138
11. Holmestrand	139
12. Horten	139
13. Hønefoss	140
14. Kongsberg	140
15. Kragerø	141
16. Kristiania	141
17. Kristiansand	147
18. Kristiansund	147
19. Larvik	147
20. Lillehammer	148
21. Lillestrøm	149
22. Moss	149
23. Narvik	150
24. Notodden	150
25. Porsgrund	151
26. Risør	151
27. Sandefjord	151

	Page
28. Sarpsborg	151
29. Skien	152
30. Stavanger	152
31. Tinn	155
32. Tromsø	155
33. Trondhjem	156
34. Tønsberg	158
Bøndernes Fællesslagteri (i Aker)	158

III. Offentlige bestemmelser.

(Dispositions publiques).

- A. Plakater, rundskrivelsers m. v. i 1918 (Décrets royaux, circulaires etc. en 1918) 159
- 1) Kgl. resolusjon av 22 februar 1918 om avgifter m. v. for kontroll av kjøtt i Horten. (Sur l'inspection de la viande à Horten) 159
 - 2) Kgl. resolusjon av 15 mars 1918 om avgifter for benyttelse av Lillehammer kommunale slakteri (Décret royal modifiant le règlement pour l'abattoir publique à Lillehammer) 159
 - 3) Kgl. sanksjon av 14 mai 1918 på lov om ændring i § 23 i lov om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme av 14 juli 1894. (Loi du 14 mai 1918 modifiant le § 23 de la loi du 14 juillet 1894) 159
 - 4) Plakat av 5 juli 1918 med tillæg til plakat av 1 febr. 1908 om dyrs benyttelse som befordringsmiddel (Sur l'emploi des animaux comme moyen de transport) 159
 - 5) Rundskrivelse av 5 oktober 1918 ang. offentlige tjenestemenns skyssgodtgjørelse. (Sur les frais de voyage) 160
 - 6) Cirkulære av 18 oktober 1918 om forsendelse i posten av »arsenikvask«. (Sur expédition par la poste d'arsenic) 161
 - 7) Rundskrivelse av 29 oktober 1918 om de offentlige tuberkulinundersøkelser. (Sur la lutte publique contre la tuberculose bovine) 162
 - 8) Kgl. resolusjon av 8 november 1918 om avgifter m. v. for kontroll av kjøtt i Bodø. (Sur l'inspection de la viande à Bodø). . 163
 - 9) Kgl. resolusjon av 6 desember 1918 om avgifter for benyttelse av Trondhjems slaktehus. (Décret royal fixant les taxes pour l'abattoir publique à Trondhjem) 163
 - 10) Cirkulære av 30 desember 1918 om innsendelse av årsberetninger fra dyrlæger. (Sur les comptes-rendus annuels des vétérinaires) 163
- B. Gjældende love og bestemmelser (Lois et règlements en vigueur).
- 1) Lov av 14de juli 1894 m. v. om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme (Loi du 14 juillet 1894 concernant les mesures à prendre contre les maladies des animaux domestiques) 165
 - 2) Lov av 27de juni 1892 m. v. om kommunale slaktehus etc. (Loi du 27 juin 1892 sur les abattoirs municipaux et sur l'inspection de la viande) 175
 - 3) Regler for innførsel og undersøkelse av opdelt kjøtt av 4de august 1911 (Réglementation pour l'inspection de la viande coupée) . . 177

VIII

	Page.
4) Regler for innførsel og kontroll av ferskt kjøtt (slaktekjøtt) av 4de august 1911 (Réglementation pour l'inspection de la viande de boucherie)	180
5) Nugjældende regler for innførsel av husdyr (De l'importation des animaux)	187
6) Nugjældende regler for utførsel av husdyr (De l'exportation des animaux)	190
7) Anvisning til tuberkulinundersøkelser (Instruction pour la tuberculination)	191
8) Om kvægtuberkulosens bekjæmpelse; cirkulære av 7de april 1905 (Sur la lutte contre la tuberculose bovine)	192
9) Reglement for undersøkelse av innførte hester av 25de januar 1917 (De l'importation des chevaux)	197
10) Lov av 9de august 1918 om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse (Loi sur les frais de voyage)	199
11) Regulativ for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 23de august 1918 (Règlement sur les frais de voyage)	202

Innberetning til Landbruksdepartementet om en reise til Vestlandet for at studere årsaken til alveld eller lyngsyken hos får, av professor dr. <i>N. Wille</i>	206

I.

Om veterinærvesenet 1918.

A. Almindelig oversigt.

Ifølge de fra dyrlægene innkomne årsberetninger er der i årets løp behandlet hos:

Hesten	70 169	sykdomstilfeller
Koen	112 435	—
Sauen	3 654	—
Gjeten	1 645	—
Svinet	32 736	—
Hunden	9 450	—
Katten	539	—
Fjærfe	433	—
Andre dyr	107	—

Av de behandlede dyr angis å være døde eller drepte:

Hester	1 536
Kjør.	4 342
Sauer	357
Gjeter	48
Svin	2 415
Hunder	759
Katter	58
Fjærfe	178
Andre dyr	39

Antallet av de av dyrlægene behandlede sykdomstilfeller hos husdyrene var i de siste år:

1890	46 091
1900	71 438
1910	146 537
1915	204 416
1916	167 733
1917	204 076
1918	231 168

Tabell 1.

Enkelte sykdommers forekomst i de forskjellige fylker 1918.
(*Relevé des diverses maladies par départements*).

Fylke. (<i>Département</i>)	Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	Raslesyke (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	Bråset (<i>Gastronycosis ovis</i>)	Ondartet katarrefeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	Lungesyke hos hesten (<i>Pleuro-pneumonia contagiosa equi</i>)	Influenza hos hesten (<i>Influenza</i>)	Svinepest og svinesyke (<i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>)	Rødsyke og knuterosen (<i>Morbus ruber</i>)	Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)
Kristiania	-	-	-	-	195	-	-	31	248
Akershus	12	-	-	10	53	1	27	1257	738
Østfold	18	1	-	21	8	14	-	537	165
Buskerud	2	1	-	58	79	33	5	1493	295
Vestfold	2	1	-	4	22	-	-	519	117
Hedmark	3	5	-	54	5	3	18	1657	497
Opland	1	2	4	89	12	10	13	1848	1337
Telemark	17	1	-	20	1	23	3	436	131
Aust-Agder	-	-	-	12	-	-	-	178	36
Vest-Agder	1	-	-	10	-	-	-	42	7
Rogaland	2	2	16	8	1	-	4	22	143
Hordaland	2	5	7	27	-	-	3	73	157
Bergen	1	-	-	-	156	11	-	16	26
Sogn og Fjordane	1	3	-	21	-	-	-	150	183
Møre	8	4	17	22	-	-	-	211	44
Sør-Trøndelag	5	-	7	53	-	-	-	495	284
Nord-Trøndelag	-	-	4	35	-	-	10	680	452
Nordland	-	-	8	15	-	15	-	72	96
Troms	-	-	-	13	-	-	-	16	113
Finnmark	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Ialt	75	25	63	472	532	110	83	9734	5069

Hvad den almindelige sundhetstilstand blandt husdyrene angår kan bemerkes følgende:

Den som følge av krigen opståtte »krisetid« har vært nokså vanskelig for husdyrbruket. Kraftførtilgangen fra utlandet har gått sterkt ned, hvorhos den innskrenkede tilførsel av korn har gjort at avfallsmel til sine tider omtrent ikke har vært til å opdrive. I store deler av landet har også høiavlingen vært forholdsvis liten. Dette i forbindelse med anvendelsen av forskjellige surrogatførstoffer og streng rasjonering har ikke kunnet undlate å øve innflydelse også på husdyrenes ydeevne, fruktbarhet og sundhetstilstand.

Ikke destomindre karakteriserer dyrlægene sundhetstilstanden hos husdyrene for i det store og hele ialfall å ha vært god i årets løp om der enn har vært adskillig sykkelighet tilstede. Å merke er, at enkelte ond-

artede smittsomme sykdommer (som f. eks. miltbrand) under krigen har vært i sterk avtagen. Enkelte ikke smittsomme sykdommer f. eks. melkefeber (kalvningsfeber, der menes bl. a. å stå i forbindelse med en rikelig og kraftig fóring) har også vist tilbakegang i denne tid. Adskillig sykkelighet anføres dog av dyrlægene å måtte settes i forbindelse med fóring med surrogater og med uhensiktsmessig fóring i det heletatt. Fordøielseslidelser, forgiftninger (f. eks. med salt eller bedervet sildemel osv.) anføres som ikke sjelden forekommende. Benskjørhet og rakit har også opptrådt med forholdsvis mange tilfeller. (Se forøvrig herom avsnittet om de enkelte sykdommer).

Trangen til dyrlægehjelp har i årets løp vært ganske stor; men de vanskelige kommunikasjonsforhold mange steds (innskrenkning og delvis ophevelse av visse dampskibsruiter, ophevelse og innskrenkninger i skyss- trafikken, den høie skyssbetaling, bensin og petroleumsnød og oljevanskeligheter i det heletatt) har lagt adskillig hindringer i veien for dyrlægenes reiser.

Ingen av de i husdyrloven nevnte ondartede smittsomme sykdommer har i året vunnet farsottmessig utbredelse; av kveggepest, hundegalskap, snive, ondartet lungesyke hos storfe, munn- og klovsyke, kopper eller skabb hos sauene er intet tilfelle inntruffet*).

Den 19. juli 1918 bifalt stortinget enstemmig St. pr. nr. 82, 1918 om opprettelse av en veterinærhøiskole i Kristiania. Ved kgl. resolusjon av 9. januar 1920 bestemtes at arbeidet med høiskolens opførelse skulde settes igang.

B. Om de enkelte sykdommer.

1. Miltbrand.

Tilbakegangen i denne sykdoms optreden her i landet har under krigen vært særlig merkbar, (se de foregående beretninger). For 1918 oppgis behandlet ialt 75 tilfeller, hvorav 10 hos hesten (8 døde), 59 hos storfe (4 drepte og 39 døde), 5 hos svinet (alle døde) og 1 hos hunden (død).

Hvad angår sykdommens optreden i de forskjellige fylker opviser Østfold og Telemark det største antall tilfeller nemlig henholdsvis 18 og 17; i Aust-Agder, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark fylker er intet tilfelle av sykdommen behandlet.

Fylkesdyrlæge A. Kragerud (Tønsberg) opplyser, at der på et sted i hans distrikt døde to kjør og et svin av miltbrand; budeien der stelte

*) Angående smitteoverførelse fra dyr til mennesker se under de enkelte sykdommer.

dyrene blev også smittet og fikk en karbunkel på den ene hånd, men blev frisk igjen efter nogen tids lægebehandling.

Fylkesdyrlæge *E. Skjolden* (Spydeberg) omtaler et tilfelle, hvor en ko lidende av miltbrand blev slaktet i dødsøieblikket; og slaktet sendt til Kristiania kjøttkontrol. Sammenhengen blev imidlertid her konstatert, og slaktet konfiskert og uskadeliggjort.

2. Ondartet katarrhfeber.

Av katarrhfeber hos kveget er der ialt anmeldt 437 tilfeller, hvorav 199 dreptes og 108 døde. Sykdomstilfellenes antall i de siste ti år stiller sig således:

1909	624 tilfeller
1910	654 »
1911	513 »
1912	608 »
1913	587 »
1914	676 »
1915	524 »
1916	489 »
1917	537 »
1918	437 »

Sykdommen har som vanlig optrådt i de fleste fylker (med undtagelse av byfylkene og Finnmark).

Dyrlæge *O. E. Onstad* (Ø. Toten) har hos en ko foruten de karakteristiske symptomer ved denne sykdom også iaktatt nervøsitet og sterke epileptiske kramper.

Fylkesdyrlæge *K. E. Onstad* (Fagernes) meddeler å ha truffet på en katarrhfeberlignende sykdom hos *gjeter*. Hvorvidt sykdommen virkelig var ondartet katarrhfeber eller ei kan dyrlægen ikke med bestemthet si; han fikk ikke anledning til å obdusere noget kadaver. Sykdommen antok imidlertid en enzootisk karakter og viste de sedvanlig forekommende symptomer som hoste, diarrhoe og hornhindebetendelse*).

3. Raslesyke.

Der er av denne sykdom kun behandlet 25 tilfeller (hos storfe); derav døde de 23, mens 1 opgis å være drept. I 1917 optrådte denne sykdom med i alt 40 og i 1916 med 45 tilfeller. (Se förøvrig tabell I).

*) Se H. Horne: Pluriform sauesepitkæmi i »Norsk Veterinær-tidsskrift«. 1918 (XXX årg.) side 281.

4. Bråсот.

Av bråсот hos sauen er innberettet om 63 tilfeller hvorav 56 opgis å være døde. Tilfellenes antall i de siste år av bråсот stiller sig således:

1909	193	tilfeller
1910	164	»
1911	124	»
1912	154	»
1913	76	»
1914	107	»
1915	130	»
1916	97	»
1917	106	»
1918	63	»

Fylkesdyrlæge *A. Kragerud* (Tønsberg) meddeler:

I en større sauebesetning hvor der ifjor forekom bråсот med flere dødsfall vaksinerte jeg i begynnelsen av året 120 dyr med bråсотvaksine, som jeg fikk tilsendt fra Veterinærinstituttet. De unge dyr tålte vaksinen godt og blev immune, derimot var resultatet mindre heldig hos de eldre dyr; flere av disse fikk sykdommen og døde; nogen drektige dyr aborterte.

5. Svinesyke.

I alt er behandlet 83 tilfeller av svinesyke (smittsom lungebetendelse hos svin). Herav opgis de 25 døde mens 5 dyr dreptes. Akershus fylke opviser det største antall tilfeller (27); dernæst kommer Hedmark (18), Opland (13) og Nord-Trøndelag (10). Se tabell I. I året 1917 blev der innberettet om 147 tilfeller av denne sykdom.

6. Rødsyke og knuterosen.

Antallet av behandlede tilfeller av disse sykdommer viser i de senere år en fortsatt stigning.

I 1913 behandlede	5528	tilfeller
- 1914	—	5664 —
- 1915	—	4348 —
- 1916	—	5074 —
- 1917	—	8955 —
- 1918	—	9734 —

Av de 9734 tilfeller i 1918 var de 2822 rødsyke (derav 262 døde og 163 drepte) og 6912 den såkalte knuterosen (hvorav 140 døde og 175 dreptes).

Sykdommen er anmeldt å være forekommet i alle fylker deri innbefattet også byfylkene Kristiania og Bergen. De fleste tilfeller er anmeldt fra Opland og Hedmark fylker (henholdsvis 1848 og 1657 tilfeller), dernæst kommer Buskerud (1493), Akershus (1257) o. s. v. se tabell I.

Dyrlægene meddeler at rødsyken ikke sjelden optrådte temmelig ondartet og heftig og at de almindeligst brukte doser av serum derimot ofte viste sig å være for små; komplikasjoner som endocarditis og artritt anføres å ha forekommet hyppig.

Det gode renommé som det norske serum mot rødsyke efterhånden har vunnet, holder sig. På avsidesliggende steder og når serumet ikke kan skaffes hurtig nok eller i tilstrekkelig mengde, anvender dyrlægene i ikke liten utstrekning det gamle middel spiritus mot denne sykdom; og som det anføres, med held.

Tapsprocenten for den akutte rødsykes vedkommende var 18,6 (mot 15,5 i 1917).

7. Tuberkulose.

Som omtalt i de foregående årsberetninger har bekjempelsen av kvegtuberkulosen ved offentlige tuberkulinundersøkelser m. v. lidt et stort avbrek under krigsårene, idet disse undersøkelser ved krigens begynnelse (1914) blev innstillet*).

Man fant imidlertid av forskjellige grunner, at den offentlige bekjempelse av kvegtuberkulosen burde gjenoptas, såsnart anledning dertil gas, og der meddeltes derfor i rundskrivelse fra Landbruksdepartementet av 15. februar 1915 at tuberkulinprøvene atter kunde igangsettes i den utstrekning som de offentlige interesser og sakens nødvendighet tilsa. Ved rundskrivelse fra departementet av 29. oktober 1918 blev de ved de tidligere rundskrivelser påbudte innskrenkninger hevet, hvorefter tuberkuloseundersøkelsen atter kunde igangsettes som før krigen.

For å øke interessen for kvegtuberkulosens bekjempelse er også erstatningsbidraget av statskassen efterhånden øket, fra kr. 250 til henholdsvis kr. 400 og senest til kr. 600 som maksimum pr. dyr. Likeledes er dyrlægenes godtgjørelse for deres arbeide hermed stadig øket.

Det viser sig imidlertid at forholdene i løpet av krigsårene har forandret sig så meget at det er vanskelig atter å få disse undersøkelser i sving som før krigen.

* Rundskrivelse fra Landbruksdepartementet av 20. august 1914.

Resultat

av de offentlige kvægtuberkulinprøver i året 1918.

(Compte-rendu sur le résultat des recherches faites chez le bétail par la tuberculine, pendant l'année 1918.)

Fylke (Département)	Antall undersøkte dyr (Nombre des animaux tuberculines)	Derav mistenkte og tuberkuløse (Dont suspects & tuberculeux)	pct. tuberkuløse (pct.)	Antall prøvede besetninger (Nombres des étables examinées)	Derav tuberkuløse (Dont tuberculeuses)	pct. tuberkuløse (pct.)	Omsprøitede besetninger (Inoculations répétées)	
							Antall besetninger	Tuberkuløse
Kristiania	-	-	-	-	-	-	-	-
Akershus	348	28	8	11	4	36,3	-	-
Østfold	230	56	24,3	14	6	42,9	5	1
Buskerud	735	15	2	98	10	10,2	10	1
Vestfold	159	53	33,3	7	4	57,1	1	-
Hedmark	296	42	14,2	13	3	23,1	4	1
Opland	596	121	20,3	35	22	62,8	8	8
Telemark	51	-	-	4	-	-	-	-
Aust-Agder	-	-	-	-	-	-	-	-
Vest-Agder	-	-	-	-	-	-	-	-
Rogaland	-	-	-	-	-	-	-	-
Hordaland	22	-	-	5	-	-	-	-
Bergen	-	-	-	-	-	-	-	-
Sogn og Fjordane	197	15	7,6	24	4	16,7	2	1
Møre	54	-	-	3	-	-	-	-
Sør-Trøndelag	150	1	0,7	23	1	4,3	-	-
Nord-Trøndelag . . .	1107	7	0,6	128	7	5,5	-	-
Nordland	237	2	0,8	38	2	5,2	3	-
Troms	21	-	-	7	-	-	-	-
Finnmark	25	-	-	5	-	-	-	-
Ialt (total)	4 027	340	8,4	415	63	15,2	33	12

De offentlige kveg-tuberkulinprover 1895—1918.

(Compte-rendu sur le résultat des recherches aux frais publiques faites chez le bétail, par la tuberculine, pendant les années 1895—1918.)

År	Antall undersøkte besetninger (Nombre des étables examinées)	Derav tuberkuløse (Dont tuberculeuses)	pct. tuberkuløse (pct.)	Antall undersøkte dyr (Nombres des animaux tuberculins)	Derav mistenkte og tuberkuløse (Dont suspects & tuberculeux)	pct. tuberkuløse (pct.)
1895)	2 195	573	26,1	30 787	2 588	8,4
1896)	2 136	577	27,0	24 755	2 056	8,3
1898.....	1 465	331	22,6	14 740	725	4,9
1899.....	1 337	274	20,5	11 919	678	5,7
1900.....	2 072	368	17,8	15 513	779	5,0
1901.....	2 889	311	10,8	20 051	701	3,2
1902.....	2 227	255	11,5	14 230	502	3,5
1903.....	2 027	276	13,6	13 846	672	4,9
1904.....	2 335	328	14,0	18 519	1 060	5,7
1905.....	1 802	223	12,4	13 566	623	4,6
1906.....	1 888	227	12,0	14 622	890	6,1
1907.....	1 626	218	13,4	12 734	840	6,6
1908.....	1 833	256	13,9	14 643	709	4,8
1909.....	2 546	312	12,3	20 623	869	4,2
1910.....	3 038	332	10,9	21 109	1 167	5,5
1911.....	3 047	423	13,8	26 937	1 291	4,8
1912.....	3 463	288	8,3	20 493	829	4,8
1913.....	1 746	274	15,7	15 335	754	4,9
1914.....	1 222	139	11,4	10 793	463	4,3
1915.....	521	82	14,6	5 445	449	8,2
1916.....	713	94	13,2	6 140	440	7,2
1917.....	451	91	20,1	4 311	480	11,1
1918.....	415	63	15,2	4 027	340	8,4
1895—1918..	42 994	6 315	14,8	355 138	19 905	5,6

Dyrlæge *B. Schee* (Biri) meddeler, at han klinisk konstaterede tuberkulose hos en ko; den samlede besetning bestående av 27 dyr viste sig ved en senere foretatt tuberkulinundersøkelse å være gjennomtuberkuløs, idet 24 dyr reagerte.

Fylkesdyrlæge *A. Ostby* (Frosta) opplyser, at et sted hvor besetningen reagerte ved tuberkulinundersøkelse var såvel eieren som tre barn døde med kort tids mellomrum av tuberkulose.

Om en besetning, der ved tuberkulinundersøkelser gjentagne ganger viste sig å være tuberkuløs tiltross for at eieren for hver gang hadde slaktet de reagerende dyr, og desinfisert og kalket fjøset o. s. v. skriver fylkesdyrlæge *E. Nordrum* (Ringebu) blandt andet:

. . . Imidlertid synes det som om gården er et veritabelt »tuberkulosehelvede«, idet også flere mennesker er døde av denne sykdom; i den senere tid to unge menn i sin beste alder. Som interessant kan jeg opplyse at under levnte unge menns sykdom — med års mellomrum — blev matrestene efter deres måltider gitt til en gris der blev gjødet. Begge disse svin blev tuberkuløse; det siste hadde jeg anledning til å obduere efter slaktningen og det viste sig å ha en generalisert tuberkulose, så flesket måtte kasseres. Levende tilstand var der intet annet å merke på grisen enn at den var litt dårlig i det ene bakben, hvilket ved slaktningen viste sig å skyldes tuberkulose i haseleddet. For øvrig var grisen frisk og trivlig og blev fet som en annen gjødgris.»

8. K v æ r k e.

Kværke sees i beretningsåret å ha hatt en temmelig stor utbredelse. Antall inntrufne tilfeller er 5069 (med 164 døde og drepte). De samme tall var for 1917's vedkommende: 4430 og 136. Tilfeller er blitt behandlet i alle fylker med undtagelse av Finnmark. Som det fremgår av tabell I kan Opland fylke opvise de fleste tilfeller nemlig 1337; minst utbredt synes sykdommen å ha vært på Sørlandet.

Nedennevnte tall viser antallet av tilfeller og tapsprocent i følgende år:

I året 1890	forekom	902	tilfeller	med	38	døde	og	drepte:	Tapsprocent	4,2
— 1895	—	1989	—»—	62	—»—	—	—	—	—	3,1
— 1900	—	1884	—«—	88	—»—	—	—	—	—	4,7
— 1905	—	2142	—»—	101	—»—	—	—	—	—	4,7
— 1910	—	3217	—»—	108	—»—	—	—	—	—	3,4
— 1916	—	1955	—»—	53	—»—	—	—	—	—	2,7
— 1917	—	4430	—»—	136	—»—	—	—	—	—	3,0
— 1918	—	5069	—»—	164	—»—	—	—	—	—	3,2

Det mot denne sykdom fremstillede norske serum benyttes i stor utstrekning. Efterspørslen har vært så stor at Veterinærinstituttet ikke har sett sig istand til å dekke behovet. Meningene om serumets virkning som helbredende eller forebyggende middel er imidlertid ennå noget forskjellig blandt de praktiserende dyrlæger. Det synes forresten som om kværke i dette år flere steder har optrådt temmelig ondartet og flere dyrlæger meddeler om tilfeller av metastaserende kværke med henkastninger til indre organer og ledd.

Dyrlæge *O. E. Onstad* (Ø. Toten) anfører således:

En patient blev behandlet for kværke første gang 4. april. Absces i krøskjertlene blev konstateret pr. rectum 7. mai. Hesten blev nu så avmagret at den knapt kunde gå. I midten av juni hadde eieren lagt merke til at der med avføringen var kommet en masse illeluktende materie. Dagen efter undersøkte jeg hesten pr. rectum, men kunde da ikke føle noget abnormt. Fra den tid kom hesten sig hurtig. Hesten, der under sykdommen var fole, har vokset sig stor og kraftig og er i utmerket stand.

Fylkesdyrlæge *J. Flesvik* (Lillehammer) meddeler blandt andet:

Kværken har vært spredt utover hele distriktet. De fleste tilfeller inntraff høsten 1918. Sykdommen var gjennomgående streng, med ofte meget høi feber de første dager. Kværkeserum har vært brukt i de allerfleste tilfeller (mest norsk og endel dansk). Det norske serum blev som regel anvendt intravenøst; brukt på denne måte i første stadium av sykdommen gikk temperaturen meget raskere ned enn når det blev brukt subcutant. Dyrene var ofte feberfri efter 3—4 dagers forløp og i mange tilfeller helt raske efter 8—10 dager uten glandelaffektion. Hvis dyrene allerede hadde hevelse i glandlene, synes serumbehandlingen å ha den kjedelige virkning, at abscessene modnes meget langsommere; der kommer så lett nye abscesser, og sykdommen har da lett for å trekke i langdrag.

9. Smittsom kastning.

Av kastning hos kveg er der i årets løp behandlet ialt 1365 tilfeller mot 1488 det foregående år. Den smittsomme form synes i det store og hele å være i tilbakegang i allfall i flere egner av landet. God nytte ved bekjempelsen tilskrives ofte de ved Veterinærinstituttet igangsatte diagnostiske undersøkelser av blod og efterbyrds materiale.

Fylkesdyrlæge *K. Egeberg* (Arendal) meddeler således:

Smittsom kastning er absolutt i tilbakegang. Bønderne melder altid av når kjørkaster. Men det viser sig ved laboratorieundersøkelsen at disse kastninger som oftest ikke er av smittsom natur. Smittsom kastning er så fryttet, at den herefter neppe får nogen større utbredelse. Okseeierne våker nøie over at kastekjør ikke blir bedekket før der medbringes attest fra Veterinærinstituttet.

Fylkesdyrlæge *J. Flesvik* (Lillehammer) innberetter om en *sauebesetning* hvor otte sauer kastet, men der hersket ikke smittsom kastning blandt kjørene på samme sted.

Fylkesdyrlæge *J. Heggenhaugen* (Nes, Hedmark) meddeler om en gård, hvor samtlige drektige kjøer, sauer, to purker, en hoppe og tre katter aborterte.

10. Lungesyke og influensa hos hesten.

Det antall tilfeller som år om annet forekommer av denne sykdom varierer sterkt. I beretningsåret oppgis å være behandlet 532 tilfeller av lungesyke hos hester, hvorav 11 døde; i 1917 1196, hvorav 22 døde og drepte. (I forrige årsberetning er inntatt en ståtistikk over antall tilfeller av lungesyke i årene 1905—1917). Av influensa oppgis behandlet 110 tilfeller (hvorav 4 døde) i 1918, men der sondres ofte ikke mellem lungesyke og influensa, der derfor kun blir forskjellige navne på en og

samme sykdom *). Lungesyken, der nærmest må sies å være stasjonær i og omkring Kristiania, har i årets løp også optrådt med mange tilfeller i Bergens by. (Se forøvrig tabell I).

Om sykdommens opptreden i Bergen meddeler statsdyrlæge *S. Tillier*:

Ifølge de meddelelser jeg har fått, skulde sykdommen først ha vist sig i juli måned blandt brenselcentralens hester, men var da begynt å spre sig til flere staller innen byens grenser. Stadsdyrlæge Nielsen hadde bl. a. påbudt tømning og stængning av de offentlige vanningskummer. Første gang jeg fikk med sykdommen å gjøre var i november og først ved denne tid synes det, som om epizootien riktig tok fart, således at der vel neppe fantes nogen stall i byen, hvor hestene ikke hadde vært utsatt for smitte derav.

Fylkesdyrlægen meddeler dog at de første tilfeller inntraff allerede i februar 1918. De forekom i en stall i Nygårdsgaten, hvortil var bragt flere hester, som en tid hadde vært opstallet i Kristiania. Det varte dengang temmelig lenge før man kom til klarhet over, hvilken sykdom man hadde å gjøre med.

De første tilfeller var i høi grad atypiske både i symptomer og forløp. Tilfellene antoks derfor for å være en almindelig forkjølelsescatarrh og først efter 3 uker eller mere kom det første typiske tilfelle med rustfarvet flod fra næsen og dæmpning ved auskultasjon av lungene.

Inntil det allersiste holdt sykdommen sig innen byens grenser og dens aller-nærmeste omegn. Først senere inntraff tilfeller på lengere bortliggende steder, som i Fana, Mæland på Holsenøen og i Manger på Radøen.

Alle dyrlægene er i det hele enig om at sykdommen hos de allerfleste hester forløp forholdsvis *lett* men atypisk; kun i de sjeldnere tilfeller kunde påvises *virkelige forandringer i lungene*, næseflod etc. Dyrlægene meddeler at de har hatt under behandling ialt 395 tilfeller av lungesyke (influenza), herav 7 døde.

En patient fikk under rekonvalescensen hæmaturi og døde.

De første tilfeller blev visstnok alle behandlet symptomatisk med stimulantia o. s. v. Først i desember måned, tror jeg, begynte dyrlægene med intravenøse innsprøitninger av neosalvarsan. En av de patienter der er behandlet på denne vis er senere død. Alle dyrlæger er enige om, at midlet har en *utmerket* virkning, temperaturen faller betraktelig i løpet av det første døgn og sykdommens varighet innskrenkes betydelig; mine egne erfaringer er ikke fullt så gode som de andres, men jeg synes dog at midlet har god virkning.

Politidyrlege *I. Nielsen*, Bergen meddeler:

Den forrige epizooti grasserte her omkring dette århundredes begynnelse. Den optrådte først i Bergens ridehus. Da jeg fikk et tilfelle under behandling der, hadde flere hester vært angrepet og stod allerede i rekonvalescentstadiet men uten at sykdommen var erkjent. Samtidig optrådte sykdommen i en stor hestebestand i i nærheten og slag i slag kom nye tilfeller rundt omkring i byen. I kort tid var den utbredt også til landdistrikterne omkring byen. Sykdommen var da innført med en dansk hest.

Senere, for ca. 8 år siden, blev sykdommen innført med en fra Kristiania inn-

*) Angående »influenza« eller »spansk syke« hos hester se under 13. Forskjellige sykdommer.

kjøpt hest til en godseier i Fane, men den blev da straks erkjent og begrenset til denne gård.

For det første tilfelle under den nu herskende epizooti, var det ikke mulig å påvise nogen smittekilde, da der ikke var nylig innkjøpte hester innsatt i besetningen. Det er dog senere opplyst at der hos en kjører, der hadde innkjøpt hester i *Kristiania*, skal være forekommet en del suspekte tilfeller hvorfra der altså kan ha vært rikelig anledning til utbredning av smitten uten at der dog, ved det først konstaterte tilfelle kunde påvises noget sammenheng hermed. At sykdommen kun med decenniens mellomrum opptrer her vil jo alltid kunne stille dyrlægen tvilende overfor de først forekommende tilfeller. Jeg underrettet derfor straks byens dyrlæger om at tilfeller av lungesyke var opptrått her i byen. Sykdommen utbredte sig raskt.

At stanse dens utbredelse til de i byen tilgrensende laddistrikter, som står i daglig, kjørende forbindelse med byen, anså jeg som uigjennemførlig.

Sykdommen opptratte her forholdsvis mildt, og mortaliteten var liten. Etterat behandling med neosalvarsan nu almindelig anvendes vil den antagelig yderligere gå ned.

11. Ringorm.

Ringorm, særlig hos storfe, anføres å ha hatt stor utbredelse. I året 1918 er 4511 stykker storfe tatt under behandling for denne sykdom (mot 4437 i 1917); men sannsynligvis kommer på flere steder bare en mindre del av de angrepne dyr under dyrlægebehandling.

Foruten hos kveget er ringorm iaktatt 187 tilfeller hos hesten, 38 hos sau, 58 hos svin og 2 hos hunden.

Dyrlægene meddeler, at sykdommen jevnlig er overført til mennesker.

Fylkesdyrlæge *S. Sommerfeldt* (Kviteseid) opplyser, at han mikroskopisk har konstatert lidelsen hos rotter.

12. Blodurin.

Av blodurin hos kveget er ialt behandlet 1314 tilfeller (mot 1372 i 1917); derav er 26 drept og 161 døde.

De fleste tilfeller er behandlet i kyststrøkene, som vanlig.

På vest- og sørlandet er sykdommen flere steder nokså generende for kvegeierne. Enkelte dyrlæger bemerker, at det er meget vanskelig å bibringe befolkningen den rette forståelse av denne sykdoms natur og smitteveier.

Fylkesdyrlæge *H. Hole* (Mandal) innberetter blandt annet følgende:

Av piroplasmose behandledes 57. Befolkningen har vanskelig for å kunne forsones sig med, at ixoderne er smittebærere for denne sykdom. Mange tror således fremdeles, at gresset (såkalt kraftig eller »sterkt« gress) er skylden. Denne gamle fordom er meget til hinder for effektiv forebygging av sykdommen. Jeg konstaterer således gang på gang, at innflyttede kjøer oftest alvorligst angripes av syk-

dommen. Likeså voksne kjør, som ikke har vært i havnegang og blitt smittet som kalv eller ungdyr. Skal kjørne motstå sykdommen, må de smittes som ganske unge og hvert eneste år senere. Bare de er hjemmefra havnegangen ett eller enda værre flere år, angripes de lettere.

Fylkesdyrlæge *K. Egeberg* (Arendal) meddeler:

Blodurin hos kjør behandler jeg alltid med trypanblått. Jeg har dog i år hatt et par dødsfall tiltross for at der er behandlet i rette tid. Den ene ko hadde muligens hjertefeil før sykdommen (skarpt). Etter behandlingen (intravenøs injection av trypanblått) må der ikke foretas slaktning før der er hengått ca. et halvt år. Et koslakt der tilførtes kjøttkontrollen 14 dager etter innsprøtningen måtte kasseres. Trypanblått må injiseres intravenøst; subkutan injeksjon er verdiløs.

Fylkesdyrlæge *J. Flønæs* (Rissen) meddeler:

Kvegets hæmoglobinuri forekom med et noget større antall enn sedvanlig og dette skyldes antagelig det tørre og varme vær, der har begunstiget smittestoffets utvikling. At dyrene gjennomgående var noget magre grunnet rasjoneringen, må også antas å ha spillet en rolle ved den mindre motstandskraft.

Trypanblått i 1 %'s oppløsning anvendtes, og samtlige dyr, som behandledes første sykdomsdag kom sig i løpet av 1 à 2 dager. 28 stykker kom til behandling 2.—5. dag og av disse døde 5; med nogen av de 23 trakk også helbredelsen mer i langdrag. 1 ko som for 7 år siden — som kvige — hadde sykdommen, fikk et lett tilfelle og kom sig snart.

Fylkesdyrlæge *K. E. Onstad* (mitre Valdres) angir i sin innberetning å ha truffet på en arvelig hæmaturi hos kjør. Det viste sig nemlig at alt avkom etter en bestemt ko kom til å lide av hæmaturi og eieren oplyste, at slektsledd etter slektsledd hadde hatt denne »blødersyke«.

13. Forskjellige sykdommer.

Ondartet anæmi hos hester. Sykdommen opviser dette år et mindre antall tilfeller enn i 1917. I 1918 er der innberettet om 73 tilfeller hvorav 32 døde eller drepte. I 1917 var de samme tall henholdsvis 77 og 34. Den er anmeldt å ha forekommet i Hedmark, Opland, Telemark, og Sør-Trøndelag fylker. I Hedmark fylke inntraff 54 tilfeller.

Fylkesdyrlæge *G. Murstad* (Romedal, Hedmark) meddeler:

Ondartet anæmi hos hester har optrådt omtrent som foregående år. Glede- ligvis har der ikke forekommet så mange tilfeller blandt hester fra almenningens havneganger denne høst, derimot har der vært en del eldre hester angrepne ved midtsommertider; hester som slett ikke har gått på felles havn; disse døde eller slak- tedes etter kun få dagers sykdom. Det synes som om sykdommen har nått sitt høi-

depunkt i utbredelse her, og at vi kan regne med at den vil holde sig, men begrenset i antall angrepne, eller forhåpentlig helt forsvinne. Den har i denne tid, med de svære hestepreiser forårsaket betydelige tap.

Dyrlæge *W. Simonsen* (Lillehammer) har som fylkesdyrlæge i Stor-Elvdal hat anledning til å iaktta sykdommen og meddeler følgende:

7 tilfeller av ondartet anæmi er iaktatt hos hesten, hvorav 3 døde og 2 slaktedes. De vanlige karakteristiske symptomer var tilstede. Den fuktige sommer har sikkert begunstiget smitteoptagelsen. 5 av disse hester gikk sammen i fjellhavn ihøst, og blev dårlige etterat de kom hjem fra fjellet. Flere og flere av havnestrekningene blir etterhvert infisert.

Fylkesdyrlæge *A. Monseth* (Meldal) meddeler:

Som en ny sykdom her i distriktet optrådte den ondartede anæmi blandt hester. Sykdommen kom hertil med en hest, kjøpt av en omstreifer. Anæmien optrådte både akutt og kronisk. En enkelt hest var dårlig kun en ukes tid, før døden inntraff. Ialt døde 6 hester av denne lidelse på en bestemt lokalitet innen Rennebu herred, før sykdommen ophørte.

Av de angrepne hester blev 3 tilsynelatende helbredet. (1 av disse har dog senere hatt et tilbakefall).

Fylkesdyrlæge *E. Wevle* (Ulefos) meddeler å ha behandlet 4 tilfeller av ondartet anæmi. Samtlige angrepne trosset enhver behandling, hvorfor vedkommende hester blev slaktet.

»Influenta« (spansk syke). Mens influenza-epidemien raset som værst hos mennesker høsten 1918 kunde man ikke sjelden i avisene lese om formodede tilfeller av spansk syke også hos husdyrene (hester, kjoer og svin). Enkelte dyrlæger omtaler dette i sine årsberetninger.

Fylkesdyrlæge *K. Hogstad* (Molde) meddeler således:

Utover høsten har der vært nokså mange spredte tilfeller av den såkalte »spanske syke« hos hester. Denne sykdom har jeg ikke sett før; hvorvidt den er smittsom er måske tvilsomt. Hesten viser sig rett plusselig syk, holder op å ete og drikke, almenbefinnendet dårlig, meget slapp og matt, står tildels og støtter hodet mot krybben. Temp. 40—41 gr. og derover, puls og resp påskyndet, kuldegysninger. Avføringen sparsom, noget hård. Der er uttalt angina, men uten katarrhalske affeksjoner i øine og øverste luftveier, ingen hoste, ingen glandelhevelser. Forløpet 8—10 dager.

Prognosen god, ingen komplikasjoner. Behandling: Acetanilid + comphora, tildekning, varme halsomslag og inngnidninger.

Fylkesdyrlæge *N. Kvam* (Østre Gausdal) meddeler:

Utover høsten, i oktober og november, forekom der endel eiendommelige sykdomstilfeller hos hester som visstnok må settes i forbindelse med menneskets »Spanske syke«. Sykdommen begynte plusselig med feber, fra 39—40,8, stor døsigheit, matt blick, manglende appetitt, ofte svedutbrudd, sjanglende gang, sli-

met flod fra nesen, litt ømhet i svelget, litt hoste, smussig-gule slimhinder, nedstemt peristaltik og treg avføring. Samtlige hester var under 7 år og føll angreps hardest, de ramlet ofte overende, var aldeles gjennombløtt av sved og kunde ikke komme op ved egen hjelp. Der kom 30 hester under behandling og det merkeligste var at samtlige skrev sig fra steder hvor »spanskesyken« hadde optrådt ondartet med komplikasjoner. Sykdommen varte 3 à 4 dager, så var hestene i full orden igjen. Nogen eftersykdom iakttokes ikke.

Fylkesdyrlæge *Th. Skjævestad* meddeler fra sin daværende stilling som fylkeslæge i Møre (Aandalsnes):

I siste halvdel av november måned blev et stort antall av unghestene i distriktet angrepet av en lidelse, der yttret sig ved høi feber, ophørt etelyst, matthet med ofte dinglende gang, mucopurulent flod fra nesen, tildeis hoste og besværligheter ved å svelge. Dyrene stod syke fra 14 dager til 3 uker, hvorefter de kom sig. Behandlingen var dampning, innpakning og ro. Denne hestesykdom optrådte like efter en spanskesykeepidemi hadde herjet her blandt folket, og det var en utbredt mening blandt folk her, at denne hestesykdom var identisk med menneskets »spanske syke«. Sikkert er det at symptomene var meget like.

Stadsdyrlæge *K. Sande* (Moss) meddeler:

Som det sees er der under betegnelsen »Influenta« opført ialt 14 tilfeller — 10 i byen og 4 i landdistriktet — alle hos hester.

Diagnosen influensa er valgt nærmest av den grunn at der intet annet fyldestgjørende navn kunde finnes. Sykdomsbilledet var mig helt fremmed, noget lignende hadde jeg ikke tidligere iakttatt. Efter korte beskrivelser annetstedsfra om »spansk syke« blandt hester, så måtte tanken også her ledes hen på denne. Høi feber, matthet og slapphet, hyppig åndedret og puls. Litet smittsom.

Det første tilfelle optrådte sist i mai, hvorefter der snart fulgte flere. Efter en lengere hviletid dukket den så atter op med sporadiske tilfeller før jul. Alle dyr kom sig.

Dyrlæge *E. Vefling* (Sandefjord) meddeler:

Ut på høsten har det forekommet en rett godartet lungebetendelse hos hester og kjøer, men den syntes ikke å ha vært smittsom.

Sykdommen begynte med høi feber, forøket respirasjon og puls og senere dempning i den ene eller begge lunger. Patientene hostet næsten ikke og fra nesen kom kun sparsomt serøst flod. Dyrene bedredes på 2 à 3 uker og kun to tilfeller endte dødelig (en hest og en ko). Desværre var jeg begge ganger forhindret fra å foreta obduksjon.

Fylkesdyrlæge *E. Wevle* (Ulefos) anfører:

I november og desember forekom her 8 tilfeller av influensa i løpet av 3 ukers tid, der falt sammen med den tid, som den menneskelige influensa raset som værst. Seks av hestene kom godt over lidelsen — de kom også straks under behandling. To unghester, som eierne oplyste forekom dem å være »hanglesyke«, døde efter 2—3 dagers sykdom.

Begge dyr blev obdusert. Ubetydelig bronchitis, men en i begge lunger helt utbredt parenchymatøs betendelse fantes tillikemed et hypertrofiert hjerte. Dyrene, der tilhørte to naboer med intim omgang, døde med to dagers mellemrum.

Fylkesdyrlæge *A. Kragerud* (Tønsberg) beskriver sykdommen hos svin:

Utover høsten forekom endel tilfeller hos svin med akutt feber, treg avføring og efter nogen dages forløp kunde grisen ikke reise sig. Der var ingen røde flekker eller knuter i huden som ved rødsyke. Enkelte fikk hoste og lungebetendelse og nogen stykker døde ganske hurtig. Serumet var virkningsløst. Disse tilfeller forekom i den tid da »spanskesyken« graserte som værst hos mennesker. Denne sykdomsform er meget sjelden hos grisen.

Andre dyrlæger meddeler også om lignende tilfeller, særlig hos hester.

Luftveiskatarrh hos hesten har i årets løp (likesom forrige år) optrådt epizootisk i forskjellige deler av landet, især i Trondelagen og Nordland.

Fylkesdyrlæge *J. Nordang* (Trondhjem) meddeler:

En stor del av distriktets hester blev angrepne av luftveiskatarrh og tildels fulgte der ukelang febertilstand, men suppurasjon i halskirtlene forekom ikke, derimot fantes enkelte tilfeller fortettede partier i lungene og i etpar tilfeller døde dyrene av en langsom forløpende pneumoni. Ved obduksjonen fantes større fortettede partier ganske av samme utseende som ved hestens smittsomme lungesyke.

Fylkesdyrlæge *I. Flønæs* (Rissen) meddeler:

Gjennem hele året — dog betydelig mindre om sommeren — var der hos hester endel smittsom kronisk pharyngitis og i 2 tilfeller angrepes svelgregionen sterkere; betendelsen grep over på begge luftposer, og efterhånden var dyrene ikke istand til å svelge. Begge dreptes døende. Ved seksjon fantes plettvis differitiske belegninger særlig i svelgets dorsale del samt i luftposene; men nogen flytende ansamling i disse var der ikke antydning til. I levende live kunde heller ingen hevelse påvises i regionen.

Fylkesdyrlæge *A. Myhrer* (Hemnesberget) meddeler:

Av andre sykdomme med utvilsom smittsom karakter har der forekommet en nese-halsbetendelse hos hesten i Hemnes herred. Sykdommen begynte med almindelig illebefinnende, feber og ophørt etelyst, senere hoste med slimet hvitlig flod fra nesen. Lymfekjertlene i kjævkulen noget hevet, likeledes hevelse i ørespyttkjertelregionen. Forløpet godartet, men var nokså langvarig og særlig når bronchitis sluttet sig til. Jeg tror ikke at sykdommen har noget med kværke å gjøre, men forårsakes av et annet spesifikt smittestoff.

Godartet beskelersyke er påtruffet av enkelte dyrlæger.

Dyrlæge *O. E. Onstad* (Ø. Toten) innberetter således:

Godartet beskelersyke optrådte hos to hopper og en hingst. Lidelsen var påført under bedekning av nevnte hingst, men opdagedes først hos hoppene. Ved

den lokale undersøkelse av disse fantes de utvendige genitalia og vagina sterkt ophovnet og besatt med tallrike små blemmer, der senere gikk i tu, hvorved der fremkom hele sårflater. Lidelsen forsvant hurtig ved grundig desinfeksjon med påfølgende pensling med sol. jod sp. og aether aa partes samt pudring med sårpulver.

Fylkesdyrlæge *P. Slettum* (Høland) meddeler:

Et tilfelle av godartet beskersyke yttret sig ved veskende sår på penis. Voldsomme ødemer i scrotum og præputium samt abscesser innvendig på låret. Tilfellet artet sig på ingen måte godartet og tok to måneder for å helbredes.

Dyrlæge *N. Toenberg* (Aalesund) anfører, å ha truffet på sykdommen, der viste sig som en godartet skedekatarrh med rødme og vesiculært utslett på vulva og genitalia.

Føllsyke optrådte nokså ondartet i Trøndelagen. Fylkesdyrlæge *I. Flønæs* (Rissen) meddeler herom:

Føllsyke forekom som sedvanlig med mange og ondartede tilfeller, 2 dreptes og 12 døde. Der må nok en grundig rengjøring til av både hopper og staller om man skal bli fri denne plage, likesom navlen må pleies mer omhyggelig, enn hvad sedvanlig skjer. Denne sykdom skader i rett betydelig grad distriktets hesteavl.

To polyomyelitlignende tilfeller hos hester er iaktatt av fylkesdyrlæge *P. Slettum* (Høland) der herom meddeler:

Den først angrepne hest blev rammet av sykdommen idet den stod på tjør — ganske plutselig og tilsynelatende uten foranledning. Syk i almindelig forstand var hesten ikke — den spiste og drakk som enhver annen hest — men den hadde i høi grad mistet herredømmet over sine bevegelser. Det beste billede til sammenligning måtte være en sterk beruset manns gang. Den knakk øieblikkelig sammen, hvis den forsøkte å bite i bakken og det samme hendte, løftet man dens hode i været.

Nogen nytte av forskjellig medisin så jeg ikke, men litt efter litt bedredes den til den efter ca. 3 måneder kunde anses for fullstendig frisk. Eieren mener dog ennu, at han av og til kan spore litt svakhet i det ene forben.

Hest nr. 2 hadde vært i berøring med først omtalte og jeg anser det derfor sannsynlig at der foreligger smitte. Sykdommen hos denne viste sig ved ataxi av det ene forben. Den kom sig efter vel en måned, men også her mener eieren å kunne merke litt svakhet av og til.

Tetanus meddeler såvel fylkesdyrlæge *Johs. Elsnes* (Hurum) som dyrlæge *O. Enger* (Ø. Toten) å ha truffet på hos kjøer fremkalt ved retentio placentæ. Hr. Elsnes injicerte på et tidlig stadium tetanusserum, men uten resultat; dyret kreperte dagen efter.

Smittsom skedekatarrh omtales f. eks. av fylkesdyrlæge *A. Moholdt* (Snaasa). Han bemerker, at den vesentligste gène ved denne sykdom er at brunsten uteblir; ti egentlig ufruktbare er dyrene ikke. Det gjelder derfor å opvekke kjønnsdriften, og dette menes å kunne lykkes ved

afroditiske midler. Johimbin og cantharider har dyrlægen funnet å være uten synlig virkning i denne henseende.

Andre dyrlæger meddeler også å ha truffet på sykdommen. Fylkesdyrlæge *T. N. Thommesen* (Tvedestrand) meddeles således innen en krets i Dyvåg sogn å ha behandlet 16 tilfeller av sykdommen, deriblandt vedkommende stamokse.

Smittsom mastitis har dyrlæge *W. Simonsen* iaktatt på en seter i Stor-Elvdal. 40 tilfeller kom under behandling og flere av dyrene blev golde på en eller flere melkekjertler.

Kræft. Fylkesdyrlæge *C. Jørgensen* (Rakkestad) meddeler:

Et tilfelle av *carcinomatose* fantes hos en 15 år gammel hoppe. Ved undersøkelsen fantes puls, temperatur og respirasjon normale. Utvendig fantes heller intet abnormt. Der innleddes behandling med digestiver mot indigestionen. Efter en tids unyttig behandling blev hoppen slaktet. Ved obduksjonen fantes mavesekkens lumen næsten fyllt av svulstmasse, diafragma og store partier av peritoneum tett besatt med svulster av forskjellig størrelse. Ved innsendelse til veterinærinstituttet blev det konstatert at svulstene var carcinomer.

Sarkom. Fylkesdyrlæge *A. Løken* (Kongsberg) meddeler:

Et tilfelle av *sarkomatose* i bukhulen hos hest skal dog nevnes. Symptomene hos den 11 år gamle vallak var rapid avmagring, bleke misfarvede slimhinder, matthet og tregghet især under arbeide, dårlig etelyst, småknettel gjødsel, hvori der nogen få ganger sås mark (spolorn). Hesten, som var innkjøpt som våronnhest, blev snart helt utjenlig til alt bruk og avmagredes i løpet av et par måneder så sterkt, at den så ut som et benrangel. Tuberculinøienprøve ga ingen reaksjon, undersøkelse pr. rectum ga heller ingen veiledning med hensyn til diagnosen. Ved slaktningen fant eieren i nyreregionen en samling svulster, fra valnøtt til nevestore, der ved undersøkelse på veterinærinstituttet fantes å være sarkomer.

Dyrlæge *O. E. Onstad* (Ø. Toten) meddeler:

Rundcellesarkom forekom hos en purke. Den var stor og fet og hadde hele tiden vært frisk. En dag la den sig fore og jeg tilrådet nedslaktning. Dyret hadde temperatur 38,5, normal resp. og åt sitt for — dens almenbefinnende syntes således uforstyrret. — Ved kontrolleringen fantes fullt op av knuter fra nøttestore til et hønseeggs størrelse — i nyrer og lever.

En del av leveren og den ene nyre blev innsendt til veterinærinstituttet, hvor diagnosen rundcellesarkom blev stillet.

Traumatisk indigestion. Fylkesdyrlæge *J. Kjøss-Hansen* (Egersund) meddeler:

32 mer eller mindre skarpe gjenstande av jern (hvorav de 18 var ståltrådstumper, som hadde passert hakkmaskinen) fant jeg i nettmaven hos en ko, som jeg lot slakte på grunn av »skarpt«, »Huen« (nettmaven) var å føle på som en pose med

spiker. På vedkommende gård hadde hakkmaskinen plass ved siden av høipressen, og eieren fikk nu forklaring på, hvorfor det av og til »knistret« i hakkmaskinen.

En 5½ toms skibs-spiker (såkalt »forenagli«) tok jeg den 18 juli 1918 ut gjennom siden på en ko, og koen befinner sig merkelig nok i beste velgående efter denne operasjon.

Fylkesdyrlæge A. Østby (Frosta) anfører:

Som et sjeldent symptom på traumatisk indigestion er sett en plutselig optredende lamhet i bakparten hos en okse. Efterat den straks var beordret slaktet fantes ved obduksjon i nettmavens vegg en jerntråd, som hadde gitt anledning til betendelse i mellomgulvet med omgivelser. Betendelsen hadde blandt annet bredt sig til hvirvlene og rygmarven og gitt anledning til lamheten.

»Alvella«. Statsdyrlæge S. Tillier, Bergen, meddeler:

Blandt sauene er fortiden den sykdom, som bringer eierne det største tap *alvellaen* eller lyngsoten. Det viser sig nu, at den ikke alene er almindelig på Jæderen og i Dalene, men dreper eller ødelegger masser av lam i egnene omkring i Haugesund, i hele yttre Hardanger og Søndhordland, Nordhordland og også er slem i Gulen. I det hele overalt her på »hårde« beiter. Derimot har jeg ennu ikke sett den nord for Sognefjorden. Da det er av stor viktighet og folk stadig sterkere forlanger, at der tas forholdsregler mot sykdommen, har jeg til sommeren planlagt en lengere reise for å innsamle undersøkelsesmateriale og anstille nye undersøkelser.

Den av statsdyrlægen foran omtalte reise for å studere alvellens (lyngsottens) årsaksforhold blev sommeren 1919 foretatt av statsdyrlægen i forbindelse med en botaniker, professor ved universitetet i Kristiania dr. N. Wille. Den av sistnevnte avgitte innberetning om reisen vil finnes inntatt som bilag til nærværende årsberetning.

Lammedødelighet optrådte hyppig i fylkesdyrlæge O. Nordbø Bakkes (Stokmarknes) distrikt. (Se herom »Norsk Veterinær-tidsskrift« 1918 (XXX bd.) side 281, H. Hørne: Pluriform sauseptikæmi).

Rheumatisme hos lam. Fylkesdyrlæge O. Tarabrud (N. Valders) meddeler herom:

Tidlig på våren forekom svært mange tilfeller av en ondartet reumatisk lidelse hos spedlam. Årsaken er utvilsomt trekk i huset særlig fra gulvet. På mange steder hadde man like før sykdommen optrådte gravet ut sauetallen eller åpnet gjødselkjelleren med derav følgende gulvtrekk. Det er kun de spede lam som angripes; de blir stive og halte, hovner op omkring leddene og de allerfleste dør efter ca. 8 dagers forløp.

Smittsomt eczem. Fylkesdyrlæge J. Flesvik (Lillehammer) meddeler:

Et smittsomt eczem i klovspalten og kronen hos fe sås på 3 setere. Det gikk i almindelighet ved behandling lett over men gav i nogen tilfeller foranledning til supu-

sjon under sålen særlig baktill i kloven, og disse dyr var lenge halte. Sykdommen stod sikkert i forbindelse med det stadige regnvær på eftersommeren, hvorved alle råk til setrene blev svært opbløtte.

Rachitis med nervøse symptomer. Fylkesdyrlæge *O. G. Langsæter* (Sunndal) meddeler:

En eiendommelig sygdom optrådte i en del fårebøsetninger (4) i mitt distrikt foråret 1918. Fårene blev pæretiske i bakparten, men havde uforstyrret almenbefinnende og god etelyst. Lamheten tiltok forover for hver dag således, at de var ute av stand til å reise sig — sluttelig døde dyrene. Først behandlet jeg dem med exciterende nervenidder, men det syntes ikke å innvirke på sykdommen — heller ikke hjalp massage. Efter nærmere studium av denne sykdom kom jeg til det resultat, at lamheten stod i forbindelse med en mangelfull kalkavleiring i legemet og prøvet med fosforlevertran, hvilke gav absolutt og hurtig hellbredelse for de 4 siste tilfeller, jeg hadde til behandling.

I k t e r. Fylkesdyrlæge *O. Ugaland* (Grimstad) anfører:

I de siste år har fåreavlen i kystdistriktet heromkring vært svært plaget av *ikter* — dog kan der nu — efterat man har forstått, at det lønner sig å foreta en rasjonell behandling av samme — igjen spores en del fremgang. Av midler mot sykdommen har jeg særlig benyttet *kamala* og med god virkning.

Stedbunden strupepiping. Fylkesdyrlæge *K. Myran* (Indre Nærø) meddeler:

I mars inntraff et tilfelle av strupepiping hos hest — på en gård ute på Vikna. Dyret blev nedslått. For 6 år siden var der et lignende tilfelle på stedet og gamle folk vet å fortelle, at for lang tid tilbake berget man ikke hester der på gården. De blev syke én for én og måtte slaktes. Hvorledes sykdommen yttret sig dengang, har jeg ikke fått rede på, men jeg er tilbøielig til å bringe de av mig iakttagne tilfeller i sammenheng med sykdommen, som gamlekarene omtaler.

Måske en giftig plante?

Neseblødning hos hest*). Fylkesdyrlæge *K. E. Onstad* (Fager-næs) meddeler:

Blandt hester har der forekommet nogen tilfeller av neseblødning. Blødningen kunde stanse, men hadde lett for å komme igjen ved anstrengelser. En hest døde da blødningen var så voldsom at den ikke kunde stanses før jeg kom tilstede.

Fylkesdyrlæge *H. Gjørud* (Aal) meddeler:

I høstens løp forekom to tilfeller av luftposeblødninger hos hesten. Den ene fikk blødningen en torsdag under en skysstur. Den blødte nogen liter, men gikk dog godt hjem en mils vei, da den blev spent fra og leiet hjem. Ved undersøkelse var intet særlig å se på den (ved lokal undersøkelse av nese-, munn- eller

*) Se H. Horne: En eiendommelig luftposelidelse hos hesten o.s.v. »Norsk veterinærtidsskrift« 1917, XXIX Bd., side 136.

luftregionen). Almenbefinnendet var godt. Den åt, straks den kom hjem på stallen. Den befant sig godt de følgende par dager, men søndag morgen lå den død på stallen og hadde da blødd, så det hadde fosset utover krybben og spiltouggulvet.

Den annen hest var en 1½ år gl. fole, vel stelt og vel pleiet og som selvfølgelig aldri hadde vært brukt. Folen holdt på å blø voldsomt gjennom nese og munn en morgen, da eieren kom i stallen, og han mente, at den hadde blødd en bøtte full. Ved min ankomst om formiddagen lå folen. Den viste alle tegn på et voldsomt blodtap, og det varte flere timer, innen den orket å stå på benene og den stod da og støttet sig op til veggen og sjanglet.

I løpet av et par dager kom den sig ganske bra igjen, men da den var assurert, blev den på mitt forslag slaktet og nyttiggjort som slakt.

Ingen av disse hadde hatt nogen forutgående sykdom, og der var ingen bestemt grunn å påvise til blødningen.

Keisersnitt. Fylkesdyrlæge *Kr. Dahler* (Harstad) meddeler å ha utført keisersnitt på en ko med godt resultat.

Fødselshindring. Statsdyrlæge *S. Tillier* (Bergen) meddeler:

Jeg blev i sommer engang tilkalt til fødselshjelp hos en ko på en gård i Fane. Det viste sig, at fødselshindringen var en ganske *kolossal forstørret brissel*. Den var så stor, at det var umulig å få den ut i ét stykke; efter at koen var forløst blev alle brisselstykkene samlet og veiet på en bismær. Den viste sig å veie noget over 18 pund eller mere enn 9 kilo.

Angrep av mus. Fylkesdyrlæge *J. Kjoss-Hansen* (Egersund) meddeler:

Som en merkverdighet vil jeg anføre (hvad der er blitt mig berettet) om en sverm gnavere, som gjorde anfall på en fåreflok på gården Øvre Drivdal i Lund. Besetningen bestod av 20—30 får. En av de første dager under snestormen i februar 1918 kom der en invasjon på tusener og atter tusener av spissmus(?) fra den omkringliggende bjerkeskog. De strømmet inn i alle husene og i sådan mengde at dersom man gikk i en dør, så klemtes musene istykker i dørsprekken. Musene angrep fårene, de boret sig inn i deres lange ullpels og videre inn i skinn og kjøtt. Ingen får omkom.

Attakket varte i 4 dager hvorefter museflokken forsvant, likeså fort som den kom. I sneen vistest sporene efter dem, omtrent som man hadde kjørt et riislass bortover. Inne i våningen var tapetet avgnavet, så det lå som små snefonner langs veggene.

Statsdyrlæge S. Tillier, Bergen, meddeler:

Et merkelig tilfelle inntraff på en meierimester Schibeavaag tilhørende fjellgård i *Siredalen*, hvor han særlig driver fårehold. Efter det svære snefall i mars måned blev gården aldeles oversvømmet med mus, der åt alle tapetene i værelsene op, la sig ned på fårenes rygg og åt op store stykker av huden og kjøttet på dem, så flere måtte slaktes av den grunn.

Forgiftninger. Salpeterforgiftning. Flere dyrlæger beretter om forgiftninger fremkalt ved at kreaturer har gresset på marker, hvor der har vært overgjødslet med kunstig gjødsel. Fylkesdyrlæge A. Østby (Frosta) meddeler følgende:

Av *forgiftning* er iaktatt et par tilfeller hos kjøer i mai måned i en besetning i Frosta. Kjørene kunde ikke reise sig, var urolige, slog med hodet og gjorde for-gjeves forsøk på å reise sig op. I symptomene var der adskillig likhet med Ec-lampsia puerperalis. Temperaturen var lav 36—37 gr. Pulsen langsam. Der var forstoppelse med stanset vombevegelse. En ko døde og en annen blev slaktet. Ved obduksjon fantes] galletarmen blodig fra løpen av. Bladmaven var hård og fast. Milten forstørret og bløt av konsistens. (Miltbrandsbasiller fantes ikke ved undersøkelsen av blodet). Eieren oplyste, at kjørene hadde fått kraftfor i en bøtte, som hadde vært brukt ved utsåning av *chilisalpeter*.

Sild- og sildemelsforgiftning. Fylkesdyrlæge A. Løken (Kongsberg) meddeler:

Mens der i 1917 enda var igjen endel kraftfor som bomullsfrømel m. m., var der visstnok i 1918 sopt rent for slikt som oljekaker de allerfeste steder. Til gjengjeld bruktes mange slags erstatningsmidler såsom salt sild, vesentlig stor vår-sild; den vår både billig (18 kr. pr. tønne) og undertiden så god, at den også benyttedes til menneskeføde; dernæst benyttedes nordlansk sildemel, som var både bedre og ikke så saltholdig som det brungule vestlandske eller det avfattede silde-mel med saltinnhold op til 25 pct. Hos svin sås endel forgiftningstilfeller efter foring med dette mel. Dyrene fløi forstyrret rundt i bingen, hadde tyggekramper, trekninger i nakken og tilslut i hele kroppen, hvorpå de falt overende og lå stivt hen, inntil der intrådte en pause i krampetrekningene.

Til kjøer benyttedes i mange fjøs gammel saltet makrel, som spistes av de allerfeste dyr; nogen enkelte hadde derimot fullstendig motbydelighet for den og trakk sig skyndsomst vekk fra krybben, når denne rett blev servert. En enkelt gang påtraff jeg en ko, som var blitt syk av et krigsfor, som vesentlig bestod av silderasp eller silderisp; efter analysen skulde dette for nærmest betraktes som urent kreatur-salt, som kun kunde anvendes i meget begrenset grad til for, hvis det ikke blev mere enn almindelig sterkt utvannet.

Fylkesdyrlæge H. Olsen-Breilid (V. Toten) meddeler:

Av kraftfor bruktes mest saltet sild; den var billig og god; men det så ut for, at den pirret koen til å melke mere, enn den med den forøvrig skralle kost hadde godt av. Den ferske sild var utover våren helt råttent og blev flere steder brukt til gjødsel. En del »fiskeavfall« blev kjøpt i tønner for ca. kr. 60,00. Enkelte tønner inneholdt meget fiskerogn, mens manges innhold var en tynn grøt med sildeskjell som hovedbestand. Rapsmelet utrørt med varmt vann luktet sterkt av sennep; grisene kastet op av det.

Sildemelet var svært uensartet; en del av det var visstnok guano, og en del var så salt, at det måtte brukes med forsiktighet. Det inneholdt dertil en hel del »skarpt«, som visstnok har vært årsaken til nedslaktning av flere kjøer.

Fylkesdyrlæge *E. Vangen* (Lofoten) meddeler om en svinebesetning der blev syk efter å ha ett sildemel innkjøpt gjennom fylkesprovisianteringsrådet. Der blev innsendt prøve til Statens kemiske kontrollstasjon i Trondhjem; her blev det konstatert, at sildemelet inneholdt soppmycel, forråtnelsesbakterier i stor mengde og ammoniakk. Melet var således i høi grad bedervet og livsfarlig som foringsmiddel.

Dyrlæge *L. Seeberg* (Gjøvik) beskriver symptomene på sildemelsforgiftning således:

Symptomene kunde minne noget om melkefeber. Temperaturen var som oftest subnormal. Pulsen liten og ofte ufølelig; benene og hornene kolde. Der var ofte en uttalt nakkestivhet tilstede. Enkelte ganger så jeg dyrene få voldsomme krampeanfallet. Der var som regel alltid slim og ofte blod i rectum. Alltid var der mere eller mindre uttalt lammelse tilstede, særlig av bakparten.

Kvakksalveriet. Daværende fylkesdyrlæge *I. Torp* i Vest-Finnmark (med bopel i Alta, hvor der ikke tidligere hadde vært egen dyrlæge), meddeler i sin årsberetning om forholdene der bl. a.:

Distriktet hadde tidligere ikke hatt nogen dyrlæge og befolkningen var derfor også uvant med i sykdomstilfeller å henvende sig til dyrlæge. Det var som regel til en eller annen av naboeene, helst da til en som var ansett for å være »klok«, man henvendte sig. »Behandlingsmetodene« var alle basert på overtro og skrev sig oprindelig fra en eller annen navnkundig trollmann, der nok hadde kunnet mer enn sitt fadervor og ved hemlighetsfulle »ord« hadde kunnet utrette mangt og meget, stanse blod, gjøre dyr både syke og friske eftersom det passet ham o. s. v. Samtidig med »ordene« var da også blitt anvendt et eller annet synlig middel eller behandlingsmetode, som f. eks. rispning i huden på de forskjelligste steder inntil blodet kom, ombinding av det syke lem med en senetråd med knuter på eller lignende. Disse metoder var da gått i arv til de nulevende »kloke« og praktisertes med større eller mindre held. Men de hemmelighetsfulle »ord« var imidlertid ikke gått i arv, så det var jo intet å undres over, at »metodene« nu ofte slog klikk. I tilfeller hvor naturlig inntrådte, tilskreves helbredelsen selvfølgelig den anvendte metode.

Imidlertid viste det sig, at der var behov for dyrlæge og søkningen blev litt efter litt større.

Fylkesdyrlæge *L. O. Hammersland* (Ølen) meddeler:

Kvakksalveri drives der her en del av. Jeg skal få lov til å nevne et enkelt tilfelle: Jeg fikk en morgen pr. telefon ordre til hurtigst mulig å komme til en ko, som ikke blev av med kalven. Da jeg kom på stedet fortalte eieren mig, at de hadde arbeidet med å få kalven ut fra kl. 6 om kvelden til langt ut på natten; men måtte tilslutt opgi det. Det var sogar stedets lensmann som hadde vært med og optrådt som fødselshjelper. Ved undersøkelse viste det sig at kalven var avslitt foran bækkenet så bakparten satt igjen inne i børen. Koen var meget medtatt. Men det gikk forholdsvis hurtig å få kalven ut og koen kom sig.

Fylkesdyrlæge *F. V. Holmboe* (Stavanger) har behandlet to hester og en råne for tetanus, der var pådratt dyrene ved kastrasjon utført av kvakksalver.

c.

Tabeller.

Tabell II.

De viktigste husdyrsykdommer
(*Relevé des divers cas de maladie des animaux*)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	10	-	8	59	4	39	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	25	1	23	-	-	-
Ondartet ødem. (<i>Oedema malignum</i>)	5	-	2	15	2	9	1	1	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	63	-	56
Ondartet katarrheber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	437	199	108	32	6	8
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	532	-	11	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	110	-	4	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	1341	3	4	83	2	2	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	31	18	1	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	88	-	17	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	5069	27	137	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	1	1	-	483	374	5	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	1	-	-	207	67	-	3	2	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	482	7	1	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	121	11	63	23	6	12	2	-	2
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	3	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	3129	2	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	360	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, Halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	4778	10	11	292	8	2	24	3	1
Overføres	12898	59	258	4787	683	202	125	12	67

i Norge i 1918, artsvis ordnet.

domestiques, par espèces, en Norvège en 1918).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	5	-	5	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	83	5	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2822	163	262	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6912	175	140	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	12	1	2	152	-	16	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	6	5	-	-	-	-	-	-	-	17	17	-	-
-	-	-	27	10	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1497	104	295	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	1	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	166	53	-	-
141	-	-	35	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	58	7	3	429	2	7	10	-	-	-	-	-	-
156	2	1	9980	368	451	2081	106	319	10	-	-	183	70	-	-

abell II (Forts.). *Continuation.*

Norge

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	12898	59	258	4787	683	202	125	12	67
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	176	5	20	116	47	6	26	3	18
Fordøielssykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	4789	14	27	10760	337	101	125	5	7
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	3935	55	223	1533	92	35	43	3	2
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	242	4	19	883	36	76	17	2	3
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	1339	42	47	51	6	4
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	239	14	29	700	44	168	33	-	17
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	1812	7	12	7	-	-	29	1	3
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	1	1	-	20	10	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	40	8	12	53	13	9	8	2	4
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	38	11	3	3	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	385	19	23	1314	26	161	2	1	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	9	1	-	2212	155	17	17	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	84	3	1	136	2	-	106	-	3
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	2626	4	-	1297	-	-	65	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	187	-	-	4511	1	-	38	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	10	-	-	24	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	63	-	-	38	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	3937	-	-	54599	-	-	816	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	91	9	6	2356	79	13	95	10	1
Misfostre (<i>Monstra</i>)	7	5	1	93	9	5	6	2	1
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	9	3	2	519	19	8	14	3	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	1	1	-	680	32	10	1	1	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	56	-	-	3917	12	17	33	2	3
Kasting (<i>Abortus</i>)	47	-	-	1365	46	1	22	1	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	1800	14	8	18	2	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	16	1	-	833	27	61	6	-	1
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	215	-	-	3860	78	32	104	4	7
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	307	13	-	56	-	1	-	-	-
Overføres	32219	236	636	99792	1796	978	1820	70	141

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
156	2	1	9980	368	451	2081	106	319	10	-	-	183	70	-	-
1	1	-	125	37	39	162	1	21	1	-	-	2	2	1 ¹⁾	1
46	3	5	1823	57	52	705	9	22	20	-	-	-	-	78 ²⁾	28
15	-	5	179	9	17	132	1	3	-	-	-	-	-	-	-
3	-	1	247	2	42	10	1	37	-	-	-	5	5	-	-
12	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	6	896	204	265	179	8	49	20	6	-	127	91	-	-
-	-	-	60	2	-	589	-	-	17	1	-	-	-	21 ¹⁾	4
1	1	-	7	2	-	5	1	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	390	50	54	8	-	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	18	-	3	-	-	-	-	-	-	-
12	1	-	59	4	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6655	219	56	343	16	-	-	-	-	3	1	-	-
156	-	-	471	7	2	1258	6	-	8	1	-	17	-	2 ³⁾	1
-	-	-	58	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	19	-	-	71	20	-	52	44	-	-	-	-	-
978	-	-	807	-	-	939	-	-	7	-	-	81	-	-	-
10	1	1	164	25	1	83	8	3	10	2	1	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	3	-	27	14	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	23	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	25	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	1	24	-	3	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	81	-	-	41	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1419	14	20	22141	1004	988	6741	179	464	146	54	1	418	169	102	34

1) Rev. 2) Kanin. 3) Apekatt.

Tabell II (Forts.). Continuation.

Norge.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dreppte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	32219	236	636	99792	1796	978	1820	70	141
Klaphingstoperationer (<i>Operat- iones ob kryptorchismum</i>) . . .	124	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	6924	1	4	80	-	-	1251	3	1
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) . .	20	10	2	11	4	-	1	1	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ung- vis</i>)	5596	29	2	751	8	-	1	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	617	-	-	284	3	-	189	12	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	5870	105	12	1278	55	2	90	25	10
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	12180	171	45	3217	138	10	58	7	3
Anæmi, (<i>Anæmia</i>)	73	17	15	-	-	-	-	-	-
Sviva (<i>Vertigo</i>)	16	1	1	-	-	-	-	-	-
Hårsækmiddel (<i>Demodex follic.</i>) . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	6530	144	105	7022	1129	229	244	24	60
Ialt (<i>total</i>)	70169	714	822	112435	3133	1209	3654	142	215

Tabell III.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques dans la

Ondartet ødem (<i>Oedema ma- lignum</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleu- ropneumonia contagiosa equi</i>) . . .	195	-	1	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>) . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	137	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>) . .	9	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	248	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>) . . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bring- esvulster (<i>Fibromycoma. As- cococcus</i>)	163	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	755	-	4	2	1	-	-	-	-

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
1419	14	20	22141	1004	988	6741	179	464	146	54	1	148	169	102	34
-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
139	-	-	7700	3	8	213	-	-	307	-	1	-	-	-	-
-	-	-	5	3	-	46	11	6	1	-	-	-	-	-	-
1	-	-	50	-	-	37	-	-	1	-	-	-	-	-	-
12	-	3	12	-	-	321	4	7	7	1	-	2	-	-	-
2	-	-	646	19	2	185	4	-	21	-	-	-	-	-	-
20	1	1	543	62	14	1446	29	21	30	-	-	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	97	-	2	-	-	-	-	-	-	-
52	6	3	1621	194	118	364	18	14	26	-	1	10	9	5 ¹⁾	5
1645	21	27	32736	1285	1130	9450	245	514	539	55	3	433	178	107	39

i Kristiania by 1918.

ville de Kristiania, signalés en 1918).

-	-	-	9	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	150	-	16	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	515	13	126	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	40	-	2	665	13	142	-	-	-	5	5	-	-

¹⁾ Kanin.

Tabell III. (Forts.), (Continuation).

Kristiania.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	755	-	4	2	1	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	19	-	7	-	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovína</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	374	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	4	-	-	1	1	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	297	1	2	13	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	310	2	6	6	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	5	-	-	4	1	-	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	39	1	5	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	6	1	2	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	22	-	3	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	159	-	-	10	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	-	-	13	-	1	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	31	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	20	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	1	-	-	5	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	21	-	-	-	-	-
Overføres	2035	5	29	139	3	1	-	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abatius et mortis</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abatius et mortis</i>)
	drepte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	40	-	2	665	13	142	-	-	-	5	5	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	104	33	-	-
-	-	-	-	-	-	320	-	5	9	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	79	-	21	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	451	1	13	2	-	-	-	-	78	28 ¹⁾
-	-	-	-	-	-	57	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	69	-	32	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	5	7	126	3	27	17	5	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	270	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	1	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	9	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	295	15	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	756	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	45	15	-	35	29	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	618	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	31	5	3	9	2	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	68	5	9	3826	53	249	78	36	1	109	38	78	28

1) Kanin.

Tabell III. (Forts.). *Continuation.*

Kristiania

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	2035	5	29	139	3	1	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- tiasis</i>)	25	1	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . .	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	26	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	920	5	-	-	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	28	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	492	11	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sar, kontusioner, absces (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>))	704	9	4	2	-	-	-	-	-
Hårsekmidder (<i>Demodex foli- culorum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	80	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	4316	31	33	142	3	1	-	-	-

Tabell IV.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	12	-	9	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	10	6	4	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleu- ropneumonia contagiosa equi</i>)	53	-	2	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetæn- delse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	55	-	2	23	6	13	-	-	-

Tabell IV. (Forts.). (Continuation).

Akershus

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	55	-	2	23	6	13	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	128	-	2	6	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	22	-	4	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	738	4	17	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	85	83	2	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	20	5	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	39	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	18	2	8	2	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	423	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	24	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	508	1	-	34	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	16	-	4	17	3	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	354	-	3	1059	67	14	3	-	2
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	72	5	17	149	14	1	3	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	19	1	-	64	1	9	3	-	3
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	107	1	7	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	32	1	5	126	20	42	1	-	1
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	80	1	-	3	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	4	-	1	6	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	66	1	5	38	2	2	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	248	23	4	-	-	-
Overføres	2178	17	68	2412	226	94	10	-	6

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	1284	21	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	164	14	23	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	38	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	5	8	60	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1	163	8	10	64	2	3	1	-	-	-	-	-	-
1	-	-	10	-	2	7	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-
1	-	-	445	126	114	21	2	1	-	-	21	21	-	-	-
-	-	-	-	-	-	74	-	-	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	7	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	1	1958	160	199	443	20	33	6	-	-	21	21	1	-

Tabell IV. (Forts.). (Continuation).

Akershus

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	2178	17	68	2412	226	94	10	-	0
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	5	-	-	1	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	347	-	-	165	-	-	7	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu- rans</i>)	15	-	-	432	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	244	-	-	3547	-	-	3	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	7	-	-	267	5	1	3	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	15	1	1	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	79	3	2	-	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	83	3	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Reten- tio placentæ</i>)	6	-	-	791	-	3	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	6	-	-	201	42	-	1	-	-
Kalvningsfeber (<i>Melkefeber</i>) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	214	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	4	-	-	120	1	8	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	17	-	-	442	5	2	2	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- tiasis</i>)	17	2	-	5	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	567	-	-	14	-	-	182	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	2	1	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og kløvlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	712	7	2	67	1	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	65	-	-	35	-	-	1	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	691	16	3	125	3	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abscess) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	1476	19	8	466	15	1	9	3	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	460	11	11	482	71	11	6	1	-
Ialt (<i>total</i>)	6847	73	92	9964	377	123	224	4	0

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
4	-	1	1958	160	199	443	20	33	6	-	-	21	21	1	-
-	-	-	535	40	3	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	49	5	-	81	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	25	5	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	39	-	-	109	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	26	5	-	21	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	571	-	-	22	-	-	6	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	10	4	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	16	1	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	68	-	-	18	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	122	21	1	88	4	1	-	-	-	1	-	-	-
2	-	1	171	33	15	23	1	1	1	-	-	6	4	-	-
6	-	2	4585	266	218	862	39	35	16	-	-	28	25	1	-

Tabell V.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	5	-	3	12	1	11	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>) . .	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	21	4	16	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuro- pneumonia contagiosa equi</i>) .	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipe- las</i>)	148	-	-	9	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseu- do-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	4	-	2	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	165	-	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	121	49	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>) . . .	-	-	-	16	9	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og brin- gesvulster (<i>Fibromycoma. As- cococcus</i>)	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	18	2	14	3	1	2	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	306	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stoma- titis contagiosa pustulosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	234	3	-	15	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	15	-	2	30	14	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indige- stion, mave- og tarmkatarrh (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	297	-	9	542	32	3	-	-	-
Overføres	933	5	33	1077	112	32	-	-	-

i Østfold fylke 1918.

dans le département de Østfold 1918).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	94	5	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	443	8	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	73	13	9	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	8	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	1	68	4	1	17	1	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	1	626	26	43	103	14	10	-	-	-	-	-	-	-

Tabell V. (Forts.). (Continuation).

Østfold.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	933	5	33	1077	112	32	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	411	13	19	102	4	3	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	25	-	5	62	3	5	1	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	160	5	4	2	1	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	12	1	2	106	2	12	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	32	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	1	1	-	3	1	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	4	1	2	5	1	2	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Falutis</i>)	12	3	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hemoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	35	1	-	24	-	1	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	2	-	-	234	27	1	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	-	-	18	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	225	-	-	97	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	41	-	-	383	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	98	-	-	6413	-	-	17	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	10	3	-	194	9	-	8	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	2	2	-	7	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	97	2	1	2	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	1	1	-	75	4	1	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	12	-	-	504	-	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	14	-	-	117	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	125	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	2	1	-	39	3	7	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	11	-	-	298	7	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	43	-	-	1	-	-	-	-	-
Klaphingstoperasjoner (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	558	-	-	9	-	-	21	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	4	3	1	-	-	-	-	-	-
Overføres	2509	34	62	4038	180	69	54	3	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
5	1	1	626	26	43	103	14	10	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	28	-	6	3	-	2	-	-	-	5	5	-	-
-	-	-	53	10	13	5	1	1	-	-	-	14	14	-	-
-	-	-	-	-	-	10	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	32	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	382	19	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	26	-	-	61	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	71	-	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	538	-	-	8	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	1	1796	65	72	248	18	13	3	-	-	19	19	-	-

Tabell V. (Forts.). (Continuation).

Østfold.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	2509	33	62	4038	180	69	54	3	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	354	2	-	54	4	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	46	-	-	25	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	432	13	-	97	7	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	983	30	5	174	23	-	1	1	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	251	11	5	380	118	16	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	4575	89	72	4768	332	85	55	4	-

Tabell VI.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	41	10	6	17	3	4
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuron pneumonia contagiosa equi</i>)	79	-	3	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	33	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	144	-	-	15	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosis chronica</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	9	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	295	2	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	56	24	1	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	1	-	-	12	3	-	-	-	-
Overføres	561	2	7	127	37	10	17	3	4

Tabell VI. (Forts.). (Continuation.)

Buskerud.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	561	3	7	127	37	10	17	3	4
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	35	-	1	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	13	3	6	2	-	2	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Orina</i>)	-	-	-	203	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	97	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	458	-	-	42	-	-	4	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	34	-	-	15	4	-	4	2	2
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	656	1	1	791	22	13	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	378	3	17	311	6	5	1	-	-
Akut diarrhé og blodgang. (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	22	-	2	145	9	17	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	130	5	4	7	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	11	-	1	80	2	24	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	81	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	3	1	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	6	-	2	6	3	1	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	4	1	1	1	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	55	-	3	107	2	15	1	1	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	284	13	9	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	15	-	1	-	-	-	6	-	-
Hudtslet (<i>Eczema</i>)	57	-	-	160	-	-	8	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	27	-	-	506	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	8	-	-	5	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	278	-	-	2665	-	-	22	-	-
Overføres	2806	11	42	5580	104	100	73	7	6

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærte (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	1	-	1501	64	45	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	72	2	14	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	6	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	6	5	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	227	6	10	27	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	28	-	6	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1	71	12	25	11	-	7	-	-	-	27	9	-	-
-	-	-	6	-	-	52	-	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	90	8	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	442	19	9	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	35	-	-	26	1	-	3	-	-	15	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
43	-	-	82	-	-	4	-	-	-	-	-	15	-	-	-
59	2	1	2523	115	119	222	3	22	8	-	-	77	12	-	-

Tabell VI. (Forts.). (Continuation).

Buskerud.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	2806	11	42	5580	104	100	73	7	6
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregularés</i>)	10	-	-	260	7	4	10	2	1
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	1	-	4	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	49	2	3	1	1	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	70	3	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	6	-	-	445	-	2	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	6	-	-	164	2	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	185	-	-	4	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	2	-	-	113	5	6	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	18	-	-	392	8	9	1	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	11	1	-	10	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-tiones ob kryptorchismum</i>)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	439	-	-	24	-	-	81	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	351	3	-	101	1	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	90	-	-	39	-	-	4	-	-
Led- og slimseklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	488	10	-	164	3	2	2	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	838	11	5	203	12	1	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	434	4	7	597	103	35	18	7	6
Ialt (<i>total</i>)	5515	41	54	8401	250	162	184	17	13

Tabell VII.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Overføres	-	-	-	3	-	3	-	-	-

Tabell VII. (Forts.). (Continuation).

Vestfold.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	4	2	1	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	22	-	2	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	139	-	-	13	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	117	-	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	2	3	1	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	5	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma, Ascococcus</i>)	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	10	1	7	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	206	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	159	1	-	3	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia, et Pleuritis</i>)	8	-	1	5	-	1	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh), (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	317	-	3	661	8	2	3	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	288	-	12	150	3	1	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	8	-	-	30	-	3	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	57	3	2	1	-	1
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	3	-	-	18	1	7	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	62	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	6	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	1	-	-	3	-	-	-	-	-
Overføres	1158	2	28	1161	21	22	10	-	1

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	78	1	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	441	24	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	17	3	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	131	4	3	14	-	-	5	-	-	-	-	-	-
12	-	5	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	28	1	7	1	-	1	-	-	-	5	5	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	20 ¹⁾	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	30	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	-	5	719	34	37	52	3	3	5	-	-	5	5	20	4

1) Rev.

Tabell VII. (Forts.). (Continuation.)

Vestfold.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1158	2	28	1161	21	22	10	-	1
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> , <i>Hæmoglobinaemia</i>)	19	1	-	106	-	12	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	1	-	-	119	17	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	4	-	-	19	2	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	267	-	-	148	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	29	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	183	-	-	1588	-	-	3	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	-	-	98	2	1	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	38	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	47	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	255	-	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	1	-	-	23	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	49	1	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	25	2	4	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	16	-	-	242	14	2	1	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio</i> , <i>Kri-tiasis</i>)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operat-iones ob kryptorchismum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	297	-	-	13	-	-	5	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	176	3	-	25	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	28	-	-	8	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-culitis et bursitis</i>)	330	17	-	79	4	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	657	5	1	209	5	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	422	18	7	502	47	17	2	-	2
Ialt (<i>total</i>)	3588	46	36	4800	116	59	21	-	3

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
13	-	5	719	33	37	52	3	3	5	-	-	5	5	20	4
-	-	-	12	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	335	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	42	-	2	28	-	-	-	-	-	2	-	1	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	33	-	-	9	-	-	-	-	-	4	-	-	-
-	-	-	7	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	299	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	13	-	-	1	1	-	-	-	-	-
-	-	-	10	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	1	-	44	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	83	16	10	22	1	-	-	-	-	-	-	5 ¹⁾	5
14	-	5	1570	62	51	181	7	3	6	1	-	11	5	26	9

1) Kanin

Tabell VIII.

De viktigste husdyrsykdommer
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	5	-	4	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	5	-	5	1	1	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	54	36	2	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	129	-	-	2	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	14	-	3	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	497	-	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	78	76	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	44	7	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	35	3	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	8	1	2	1	-	1	1	-	1
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	774	2	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	55	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	626	-	-	19	2	-	1	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	14	1	3	15	9	-	2	-	-
Overføres	1386	5	11	1002	133	16	5	1	1

i Hedmark fylke 1918.

dans le département de Hedmark en 1918).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	597	24	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1060	26	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-
-	-	-	20	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	75	7	10	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	15	-	-
-	-	-	27	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	10	5	2	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	22	4	4	4	-	-	-	-	-	2	2	1 ¹⁾	1
6	-	-	1759	68	63	87	7	10	-	-	-	45	20	1	1

1) Sølvrev.

Tabell VIII (Forts.) (Continuation)

Hedmark.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1386	5	11	1002	133	16	5	1	1
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	274	1	1	1327	56	10	6	1	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	435	8	17	146	8	2	2	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhœa acuta et dysenteria</i>)	33	1	2	85	5	11	1	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	194	5	2	12	2	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	11	-	-	22	4	7	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	165	2	2	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	4	1	2	2	1	1	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	33	3	1	65	4	7	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	2	-	-	180	5	-	1	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	7	-	-	24	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	230	-	-	276	-	-	4	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	29	-	-	671	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	14	-	-	10	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculæ</i>)	584	-	-	6739	-	-	325	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	12	-	-	355	5	3	11	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	11	3	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	2	-	-	54	1	2	4	1	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	78	6	1	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	7	-	-	536	2	5	2	1	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	14	-	-	152	-	-	5	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	123	-	2	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	3	-	-	104	4	5	1	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	23	-	-	571	9	4	16	2	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	25	2	-	1	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	574	-	2	9	-	-	438	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	3882	23	38	12737	251	78	833	9	2

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
6	-	-	1759	68	63	87	7	10	-	-	-	45	20	1	1
2	1	-	103	9	11	15	-	1	2	-	-	-	-	-	-
1	-	-	22	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	66	2	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	118	26	31	6	-	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	33	-	-	45	-	-	2	-	-	-	-	1*	-
-	-	-	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1187	27	8	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	80	-	2	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
100	-	-	95	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	29	5	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	-	-	1349	-	-	6	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
127	3	-	4911	146	128	212	8	15	5	-	-	45	20	2	1

*) Rev.

Tabell VIII. (Forts.). (Continuation.)

Hedmark.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	3882	23	38	12737	251	78	833	9	2
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	773	3	-	134	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oclorum</i>)	66	-	-	66	-	-	2	1	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	645	19	-	258	13	-	9	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	1380	16	2	494	8	-	11	-	1
Anæmi (<i>Anæmia infectiosa</i>)	54	17	7	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	708	12	16	897	131	19	21	5	4
Ialt (<i>total</i>)	7508	90	57	14586	403	97	876	15	7

Tabell IX.

De viktigste husdyrsykdommer i
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	2	-	-	1	1	-	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Ondartet katarrheber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	89	54	9	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	10	-	2	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	155	-	-	8	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	19	10	1	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	14	1	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	193	1	-	120	65	13	4	-	4

Tabell IX. (Forts.). (Continuation.)

Opland

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	193	1	2	120	65	13	4	-	4
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	1337	22	31	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	115	114	1	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	34	15	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	62	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	8	2	4	2	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	337	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	55	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	505	-	-	5	-	-	17	3	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	5	1	-	4	3	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	481	1	1	1556	59	30	10	-	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	529	8	29	299	38	8	1	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	32	-	3	93	10	8	1	1	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	160	7	7	7	2	1
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	6	-	3	90	7	16	14	-	2
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	374	2	3	1	-	-	1	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydratideus</i>)	-	-	-	-	-	-	4	4	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	4	-	-	3	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	53	-	2	99	7	13	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	283	17	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	29	-	-	10	-	-	96	-	3
Overføres	3675	37	78	3211	344	96	155	10	11

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	1861	96	90	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	55	5	11	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	5	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	186	4	7	4	1	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	4	13	1	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	5	58	10	13	3	-	3	1	-	1	-	-	-	-
-	-	-	9	2	-	26	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	4	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	686	31	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	1	5	2891	154	136	103	7	14	3	-	1	-	-	-	-

Tabell IX. (Forts.). (Continuation.)

Øpland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abat tus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abat tus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abat tus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	8735	37	78	3211	344	96	155	10	11
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	201	-	-	100	-	-	24	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu- rans</i>)	29	-	-	949	-	-	36	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	13	-	-	18	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculine</i>)	41	-	-	6042	-	-	127	1	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	15	1	3	330	14	4	5	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	2	1	-	68	5	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	107	1	1	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Reten- tio placentæ</i>)	11	-	-	678	1	1	8	-	2
Kasting (<i>Abortus</i>)	13	-	-	227	1	-	8	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	128	1	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	2	-	-	160	6	14	1	-	1
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	40	-	-	518	11	2	11	1	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- tiasis</i>)	40	-	-	8	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	18	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	880	1	-	1	-	-	162	1	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) . .	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ung- vis</i>)	435	-	-	113	2	-	1	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	67	-	-	33	-	-	31	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	614	8	-	204	12	-	42	22	10
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	1508	12	1	408	26	-	4	-	1
Anæmi (<i>Anæmia infectiosa</i>)	8	-	2	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	1121	15	16	903	188	14	9	1	-
Ialt (<i>total</i>)	8735	77	100	14213	613	132	624	37	25

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
6	1	5	2891	154	136	103	7	14	3	-	1	-	-	-	-
30	-	-	30	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
752	-	-	267	-	-	7	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	28	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1052	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	41	6	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	84	6	1	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	2	-	230	26	8	13	1	-	-	-	-	-	-	-	-
810	3	5	4706	197	147	170	8	14	6	-	1	-	-	-	-

Tabell X.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	15	3	10	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	20	6	12	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	23	-	2	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	76	1	-	10	1	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	131	-	9	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	1	1	-	2	1	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	11	3	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	1	3	2	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	100	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	179	2	1	20	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	12	-	3	11	5	2	-	-	-
Fordøielssykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis, Enteritis</i>)	290	1	-	578	8	8	22	1	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	275	2	22	42	1	4	8	-	1
Overføres	1014	7	42	815	31	40	30	1	1

i Telemark fylke 1918.

dans le département de Telemark en 1918).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	92	12	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	344	8	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	48	6	9	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	8	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	86	7	3	40	2	1	1	-	-	-	-	-	-
1	-	-	17	3	2	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	561	32	31	121	8	10	1	-	-	8	8	-	-

Tabell X. (Forts.). (Continuation.)

Telemark.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1014	7	42	815	31	40	30	1	1
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoën acuta et dysenteria</i>)	24	1	2	37	1	4	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	82	2	4	5	-	1
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	30	-	1	141	3	10	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	36	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (<i>Fa-tuitas</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ-moglobinaemia</i>)	16	3	1	32	-	4	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteo-malacia</i>)	-	-	-	116	9	2	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	6	-	-	2	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	269	-	-	75	-	-	10	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu-rans</i>)	13	-	-	256	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculine</i>)	60	-	-	908	-	-	28	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	5	1	-	121	5	1	1	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	-	1	3	-	2	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	17	3	-	1	1	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	44	6	2	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	2	-	-	257	-	2	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	8	-	-	143	1	1	2	1	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	74	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	2	-	-	57	2	5	1	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	13	-	-	270	7	3	3	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	8	2	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingsoperationer (<i>Opera-tiones ob kryptorchismum</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	172	-	-	2	-	-	19	2	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	179	3	-	32	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	28	-	-	15	-	-	1	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-culitis et bursitis</i>)	308	8	1	80	2	-	1	1	-
Overføres	2201	26	48	3592	73	80	102	6	2

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
8	-	-	561	32	31	121	8	10	1	-	-	8	8	-	-
-	-	-	27	-	2	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	57	11	32	8	2	1	-	-	-	22	12	-	-
-	-	-	2	-	-	20	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	22	5	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	348	7	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	33	-	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	34	-	-	20	-	-	2	-	-	40	-	-	-
2	-	-	14	1	-	4	1	-	1	-	-	-	-	-	-
2	2	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	4	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	16	-	-	7	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	-	-	241	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	35	1	-	17	1	-	-	-	-	-	-	-	-
37	2	-	1410	52	82	291	12	13	6	-	-	70	20	-	-

Tabell X. (Forts.) (Continuation).

Telemark.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)
Overført (transport)	2201	26	48	3592	73	80	102	6	2
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (Vulnera, contusiones, abscessus etc)	475	12	2	172	9	2	3	-	-
Anæmi (Anæmia infectiosa)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (Casus ceteri)	448	20	6	518	28	12	10	4	1
Ialt (total)	3128	58	56	4282	110	94	115	10	3

Tabell XI.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Ondartet katarrheber (Febri ^s catarrhalis maligna)	-	-	-	9	3	4	3	3	-
Rødsyke (Morbus ruber)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (Erythema nodosum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (Lymphangitis. Erysipelas)	20	-	-	1	-	-	-	-	-
Brandfeber (Morbus maculosus)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (Adenitis contagiosa equi)	36	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (Fibromycoma. Ascococcus)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (Febri ^s catarrhalis epizootica canum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Difterit (Diphtheritis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (Variola, Vaccina et Ovina)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (Koryza, Pharyngitis et Bronchitis)	18	-	-	1	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (Pneumonia et Pleuritis)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (Gastritis. Enteritis)	50	1	-	307	11	3	3	-	-
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio).	87	-	12	6	2	-	1	1	-
Overføres	215	1	12	336	17	7	7	4	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
37	2	-	1410	52	82	291	12	13	6	-	-	70	20	-	-
1	-	-	35	2	3	52	3	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	2	-	305	8	31	34	1	1	-	-	-	6	5	-	-
45	4	-	1750	62	116	377	16	17	6	-	-	76	25	-	-

i Aust-Agder fylke i 1918.

dans le département de Aust-Agder en 1918).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	33	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	145	6	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	32	3	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	213	9	19	6	-	-	-	-	-	2	2	-	-

Tabell XI. (Forts.). (Continuation.)

Aust-Agder.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce borine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	215	1	12	336	17	7	7	1	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhœa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	41	-	1	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	37	2	3	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	1	1	-	12	-	3	2	-	2
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	6	-	-	-	-	-	27	1	3
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	2	1	-	1	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	4	-	-	86	3	6	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	43	6	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	53	-	-	53	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	25	-	-	500	-	-	14	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	66	8	-	6	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	172	5	2	3	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	56	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	73	1	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	8	-	1	1	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	2	-	-	83	4	2	2	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-tiasis</i>)	6	1	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	59	-	-	-	-	-	13	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	53	-	-	4	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	7	-	-	-	-	-	101	10	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	50	2	-	8	1	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	121	-	-	42	2	2	1	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	182	-	7	132	10	1	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	786	6	19	1764	60	28	178	13	5

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
1	-	-	213	9	19	6	-	-	-	-	-	2	2	-	-
-	-	-	32	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	3	-	-	-	-	-	-	14	14	-	-
-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	76	13	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	187	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	-	2	-	-	5	5	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	88	2	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	1	2	6	-	-	3	-	-	-	-	-	-
4	-	-	678	45	40	54	1	1	8	5	-	16	16	-	-

Tabell XII.

 De viktigste husdyrsykdommer
 (Cas de maladies des animaux domestiques)

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dreppte (abattus)	døde (morts)		dreppte (abattus)	døde (morts)		dreppte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrheber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	6	-	6	4	-	4
Rødssyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	11	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	7	-	1	-	-	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	-	1	-	-	-	1	1	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	32	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	44	-	-	9	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	50	-	2	225	-	2	2	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	64	-	5	17	2	1	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	2	-	1	12	-	-	1	1	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	16	-	1	-	»	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	4	-	-	149	-	16	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	196	1	11	483	4	27	8	2	4

i Vest-Agder fylke 1918.

dans le département de Vest-Agder en 1918).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	(drepte og døde abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	31	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	25	-	10	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	48	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	96	1	11	36	-	10	-	-	-	-	-	-	-

Tabell XII. (Forts.). (Continuation).

Vest-Agder.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	196	1	11	483	4	27	8	2	4
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	32	-	-	25	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	6	-	-	77	-	-	1	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	37	1	-	2	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	26	2	1	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	90	-	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	115	-	-	1	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	26	-	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- tiasis</i>)	2	-	-	36	-	1	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	117	-	-	-	-	-	1	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	-	-	-	2	2	-	1	1	-
Hov- og klovidelser (<i>Vitia unguis</i>)	55	-	-	7	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	7	-	-	7	-	-	-	-	-
Led- og slimskleidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	63	2	-	19	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	168	-	2	111	4	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	112	-	1	204	39	13	4	1	-
Ialt (<i>total</i>)	758	3	14	1305	52	42	18	4	4

Tabell XIII.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	16	-	16
Overføres	-	-	-	4	-	3	16	-	16

Tabell XIII. (Forts.) (Continuation.)

Rogaland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signifiés</i>)	derav		anneldte (<i>signifiés</i>)	derav		anneldte (<i>signifiés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	-	-	-	4	-	3	16	-	16
Ondartet katarrheber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	8	-	8	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	19	-	-	-	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosis chronica</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	143	-	12	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	1	1	2	-	2	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	26	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	48	1	2	3	-	1	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	21	1	1	12	4	1	15	-	12
Fordøielssykdommer (indigestion, mave og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	221	4	1	188	7	7	8	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	253	2	18	17	3	1	7	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	1	-	-	12	-	1	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	33	-	2	4	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	5	-	4	21	-	20	7	-	5
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	119	-	1	-	-	-	-	-	-
Overføres	840	9	40	328	16	46	57	-	33

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	64	3	7	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	2	-	7	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	1	2	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-
-	-	-	-	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	49	5	7	91	4	8	2	-	-	2	2	-	-

Tabell XIII. (Forts.). (Continuation.)

Rogaland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	840	9	40	328	16	46	57	-	33
Akut hjernebetændelse (<i>Menin- gitis acuta</i>)	1	1	-	6	1	2	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> , <i>Hæ- moglobinaemia</i>)	8	-	2	39	-	5	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	17	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	30	-	-	13	-	-	7	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu- rans</i>)	6	-	-	149	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	1061	-	-	1390	-	-	60	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	6	2	-	66	2	1	8	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	17	2	-	3	1	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	18	3	-	1	1	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Reten- tio placentæ</i>)	2	-	-	89	1	-	1	-	1
Kasting (<i>Abortus</i>)	1	-	-	19	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	116	-	1	13	2	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	18	-	-	78	2	2	13	-	2
Forfangenhet (<i>Hordeatio</i> , <i>Kri- tiasis</i>)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	411	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	1	-	1	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	212	2	-	4	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	26	-	-	3	-	-	6	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	175	3	6	25	4	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	529	3	5	137	7	1	11	2	-
Andre behandlede sygdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	373	2	13	330	46	45	32	-	9
Ialt (total)	3773	23	67	2859	86	103	212	7	45

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	49	5	7	91	4	8	2	-	-	2	2	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	38	-	-	28	-	-	1	-	-	-	-	1*)	1
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	47	-	1	20	-	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	11	1	-	117	2	2	1	-	-	-	-	-	-
3	-	-	24	6	-	31	-	2	1	-	-	4	4	-	-
9	-	-	178	16	8	313	6	12	9	-	-	6	6	1	1

*) Apekat.

Tabell XIV.

De viktigste husdyr sykdommer
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>) . .	-	-	-	5	-	5	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . .	-	-	-	-	-	-	7	-	7
Ondartet katarrheber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	19	6	3	8	-	-
Svinesyke (smittsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	157	3	4	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	-	2	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola., Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	18	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	82	-	-	29	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	14	1	-	6	-	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	114	-	-	655	4	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	50	1	5	24	-	1	1	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	1	-	-	11	-	-	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	40	-	1	2	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	10	-	3	-	-	-
Overføres	436	5	11	822	12	16	18	-	7

Tabell XIV. (Forts.). (Continuation.)

Hordaland

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	436	5	11	822	12	16	18	-	7
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	75	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin-</i> <i>gitis acuta</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Kol- ler) (<i>Fatuitas</i>)	1	1	-	2	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> , <i>Hæ-</i> <i>moglobinaemia</i>)	2	-	-	68	-	22	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteo-</i> <i>malacia</i>)	-	-	-	15	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	38	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	48	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu-</i> <i>rans</i>)	10	-	-	134	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	182	-	-	923	-	-	45	-	-
Uregelmessige fødsler (<i>Partus</i> <i>irregulares</i>)	-	-	-	39	1	-	5	2	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Bøvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	9	1	1	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Reten-</i> <i>tio placenta</i>)	1	-	-	90	-	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	41	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber (<i>Eclampsia puerperalis</i>))	-	-	-	118	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	14	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	3	-	-	75	-	2	4	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio</i> , <i>Kri-</i> <i>tiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	270	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>)	3	-	-	2	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	70	-	-	9	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	13	-	-	3	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-</i> <i>culitis et bursitis</i>)	92	4	-	22	-	-	1	-	-
Overføres	1213	10	11	2430	14	42	73	2	7

Tabell XIV. (Forts.). (Continuation).

Hordaland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>).	1213	10	11	2430	14	42	73	2	7
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	194	2	4	23	-	-	2	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	185	4	2	84	15	7	7	1	-
Ialt (<i>total</i>)	1592	16	17	2537	29	49	82	3	7

Tabell XV.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques dans la

Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Lungesyke hos hesten (<i>Pleurpneumonia contagiosa equi</i>)	156	-	2	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	26	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarr, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	163	-	-	3	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	4	-	2	-	-	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	59	-	-	30	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	122	-	10	1	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	556	-	14	35	-	1	-	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
57	1	3	288	5	12	51	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	19	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
58	2	3	315	7	14	54	1	-	-	-	-	-	-	-	-

i Bergens by i 1918.

ville de Bergen, signalés en 1918).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	77	1	15	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	33	-	1	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	26	-	-	120	1	16	4	-	-	-	-	-	-

Tabell XV. (Forts.). (Continuation).

Bergen.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	556	-	14	35	-	1	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxications</i>) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Åt ut hjernebetændelse (<i>Menin-</i> <i>gitis acuta</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bloclurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ-</i> <i>moglobinaemia</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	41	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsu-</i> <i>rans</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinc</i>)	19	-	-	13	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Reten-</i> <i>tio placentæ</i>)	-	-	-	24	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>tiasis</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	69	-	-	-	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-</i> <i>culitis et bursitis</i>)	68	2	-	1	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones,</i> <i>abscessus etc.</i>)	132	2	-	1	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil-	221	8	-	81	12	-	-	-	-
feller (<i>Casus ceteri</i>)	221	8	-	81	12	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1130	12	14	170	12	1	-	-	-

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	26	-	-	120	1	16	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	5	-	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	-	-	61	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	73	-	-	2	-	-	2	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	32	-	-	17	-	-	49	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	18	-	-	1	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	34	-	-	6	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	88	6	9	10	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	83	-	-	453	8	30	75	-	-	3	-	-	-

Tabell XVI

 De viktigste husdyrsykdommer
 (Cas de maladies des animaux domestiques)

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anneldte (signalés)	derav		anneldte (signalés)	derav		anneldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet katarrheber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	21	3	12	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Lollandsk syke (<i>Enteritis pseudo-tuberculosa chronica</i>)	-	-	-	4	2	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	183	-	14	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	10	10	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	3	-	-	1	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	4	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	2	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	22	-	-	-	-	-
Munnsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	57	-	-	3	-	-	1	-	1
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	3	-	1	5	-	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	278	3	-	405	3	5	12	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	55	-	2	36	1	3	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	23	1	1	35	-	3	1	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	23	1	-	-	-	-
Overføres	624	5	20	573	21	28	15	-	1

Tabell XVI. (Forts.). (Continuation.)

Sogn og

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	624	5	20	573	21	28	15	-	1
Forgiftning (<i>Intoxications</i>) . . .	1	-	-	10	-	2	3	-	1
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . .	158	-	-	1	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin- gitis acuta</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> , <i>Hæ- moglobinaemia</i>)	5	-	-	93	2	11	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	62	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	2	-	-	4	-	-	1	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	21	-	-	8	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu- rans</i>)	7	-	-	-	1	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	395	-	-	1193	-	-	71	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	-	38	1	1	7	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . .	-	-	-	1	-	-	2	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	12	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	3	-	-	58	-	-	3	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	2	-	-	35	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	23	-	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	31	1	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	13	-	-	94	1	-	18	-	4
Forfangenhet (<i>Hordeatio</i> , <i>Kri- tiasis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	479	1	1	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	84	1	-	1	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	26	-	-	14	-	-	33	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	201	7	3	29	4	-	1	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnra, contusiones, abscessus etc.</i>)	503	14	4	134	2	1	4	-	1
Andre behandlede sygdomstil- feller (<i>Cusus ceteri</i>)	276	2	8	370	23	5	15	2	1
Ialt (<i>total</i>)	2813	30	36	3138	57	51	175	2	8

Fjordane.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
121	-	-	204	4	13	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	40	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	259	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	20	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	79	-	-	5	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	2	51	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
133	-	2	675	13	33	20	-	-	2	-	-	-	-	22	1

Tabell XVII.

De viktigste husdyrsykdommer
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	3	-	3	-	-	-
Raslesyke (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	4	-	4	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	17	-	10
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	22	11	7	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	29	-	-	1	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	44	-	3	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	4	-	-	2	2	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	-	3	2	-	2	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	91	-	-	-	-	-
Munnsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	117	-	1	29	3	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	7	-	2	9	1	1	-	-	-
Fordøielssykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	137	-	-	247	-	2	8	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	53	-	1	34	2	2	3	1	1
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	13	-	-	59	1	2	3	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	44	-	-	5	-	1
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	23	1	11	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	208	-	-	-	-	-	1	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydroideus</i>)	-	-	-	-	-	-	2	2	-
Overføres	629	-	11	572	19	34	41	5	12

i Møre fylke i 1918.

dans le département de Møre en 1918).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	140	17	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	71	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	33	5	10	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	12	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	15	1	-	7	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	10	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	5	5	-	-
-	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	254	19	15	55	5	11	3	1	-	5	5	-	-

Tabell XVII. (Forts.). (Continuation).

More.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	629	-	11	572	19	34	41	5	12
Akut hjernebetændelse (<i>Menin- gitis acuta</i>)	-	-	-	8	1	2	2	1	1
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> , <i>Hæ- moglobinaemia</i>)	3	-	-	222	3	26	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	34	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	88	-	-	4	-	-	2	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu- rans</i>)	4	-	-	153	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	152	-	-	1248	-	-	58	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	1	-	71	6	-	2	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	2	2	-	5	1	-	1	1	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	13	1	-	2	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	14	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Reten- tio placentæ</i>)	5	-	-	151	-	-	3	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	20	-	-	1	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	43	1	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	21	-	3	1	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	20	-	-	100	2	1	11	1	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio</i> , <i>Kri- tiasis</i>)	7	1	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	29	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	692	-	-	-	-	-	17	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	130	-	-	24	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	19	-	-	7	-	-	4	1	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	189	5	-	40	-	-	4	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	317	3	1	78	5	-	3	-	-
Andre behandlede sygdomstil- feller (<i>Casus ceteri</i>)	182	5	2	202	24	2	9	-	4
Ialt (<i>total</i>)	2473	18	14	3030	64	68	161	9	17

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
5	-	-	254	19	15	55	5	11	3	1	-	5	5	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	241	9	6	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	244	-	-	2	-	-	13	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	1	16	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1	-	-	35	1	5	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	-	-	803	30	29	127	6	11	18	1	-	5	5	-	-

Tabell XVIII.

De viktigste husdyrsykdommer
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreppte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	3	-	3	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	7	-	7
Ondartet katarrheber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	53	27	18	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	82	2	1	3	1	-	-	-	-
Løllandsk syke (<i>Enteritis pseudotuberculosa chronica</i>)	-	-	-	3	3	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	284	2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	4	4	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	19	16	-	-	-	-
Sædstrengforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromyoma. Ascococcus</i>)	23	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	7	-	5	2	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	425	-	-	-	-	-
Munnsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	48	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	671	-	6	11	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	27	-	5	8	-	1	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	468	-	-	1126	41	9	5	-	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	290	7	14	125	6	3	7	1	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	3	-	1	89	1	7	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	151	4	15	5	1	-
Overføres	1907	12	41	2025	105	56	24	2	8

i Sør-Trøndelag fylke i 1918.

dans le département de Sør-Trøndelag en 1918).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærfe- (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	211	7	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	284	10	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	163	25	18	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	30	3	1	35	1	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	41	3	1	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	9	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	1	585	27	29	220	27	19	3	-	-	-	-	-	-

Tabell XVIII. (Forts.). (Continuation).

Sør-Trøndelag.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morfs</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morfs</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morfs</i>)
Overført (<i>ranstport</i>)	1907	12	41	2025	105	56	24	2	8
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>) . . .	7	-	1	17	-	2	6	-	6
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . .	172	1	4	2	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin- gitis acuta</i>)	5	2	1	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	4	2	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria, Hæ- moglobinaemia</i>)	28	3	4	148	1	8	1	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteo- malacia</i>)	4	1	-	302	18	1	12	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	4	1	-	17	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	218	4	-	86	-	-	3	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsu- rans</i>)	3	-	-	287	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	356	-	-	2929	-	-	83	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	11	3	-	215	6	-	16	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	-	-	11	-	2	1	-	1
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . .	2	2	-	42	2	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	45	2	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Reten- tio placenta</i>)	-	-	-	307	3	2	10	1	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	8	-	-	98	-	-	3	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	200	5	2	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	77	3	2	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	13	-	-	321	5	1	14	-	1
Forfangenhet (<i>Hordeatio, Kri- tiasis</i>)	55	2	-	5	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	653	-	-	1	-	-	204	-	1
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	670	-	-	71	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	45	-	-	14	2	-	3	-	-
Led og slimsæklidelser (<i>Arti- culltis et bursitis</i>)	428	8	-	53	1	-	1	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner abces) (<i>Vulneca, contusiones abscessus etc.</i>)	1152	11	1	219	3	1	1	-	-
Overføres	5759	52	52	7493	156	77	382	4	17

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	(drepte og døde (<i>abattus et morts</i>))
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
3	-	1	585	27	29	220	27	19	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	2	4	1	-	-	1	-	-	17	9	-	-
-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	1	-	47	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	513	19	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	30	-	-	58	3	-	3	1	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	-	-	114	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	30	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41	-	-	796	-	3	9	-	-	117	-	1	-	-	-	-
1	-	-	3	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	16	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	13	-	1	58	1	-	2	-	-	-	-	-	-
71	1	1	2177	57	40	401	31	19	127	1	1	17	9	-	-

Tabell XVIII. (Forts.). (Continuation).

Sør-Trøndelag.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	5759	52	52	7493	156	77	382	4	17
Anæmi (<i>Anæmia</i>)	7	-	6	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	393	7	13	436	93	4	4	-	-
Ialt (<i>total</i>)	6159	59	71	7929	249	81	386	4	17

Tabell XIX.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	2	-	2	1	-	1	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Ondartet katarrheber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	35	24	7	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis, Erysipelas</i>)	59	-	-	15	-	2	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	6	-	4	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	452	2	18	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	4	4	-	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	32	6	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma, Ascococcus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	-	-	1	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccinia et Ovina</i>)	-	-	-	144	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	34	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	398	1	1	10	1	-	1	-	-
Overføres	956	2	25	242	35	10	5	-	4

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
71	1	1	2177	57	40	401	31	19	127	1	1	17	9	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	108	11	-	50	1	-	8	-	-	-	-	-	-
76	1	1	2585	68	40	451	32	19	135	1	1	17	9	-	-

i Nord-Trøndelag fylke i 1918.

dans le département de Nord-Trøndelag en 1918).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	101	4	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	579	7	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	698	11	41	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-

Tabell XIX. (Forts.). (Continuation).

Nord-Trøndelag.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	956	2	25	242	35	10	5	-	4
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	6	1	1	6	1	-	1	1	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	238	1	1	775	18	2	12	3	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	156	2	13	61	2	-	1	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	27	-	2	73	4	3	6	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	63	5	3	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>) . . .	8	4	2	9	2	6	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . .	51	-	1	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydratideus</i>)	-	-	-	-	-	-	2	2	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	2	1	1	2	1	-	1	1	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	24	6	2	28	2	2	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	229	13	-	1	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	7	1	-	2	-	-	1	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	171	-	-	45	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	3	-	-	105	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	1	-	-	4	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	147	-	-	2873	-	-	49	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	6	1	-	135	4	1	5	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . .	2	-	1	29	-	-	2	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	41	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	1	-	-	300	-	-	2	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	2	-	-	38	-	-	1	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	125	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	30	-	4	-	-	-
Overføres	1810	19	49	5218	89	31	89	7	4

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	698	11	41	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	11	5	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	68	3	2	9	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	3	-	2	-	-	-	1	1	-	-
-	-	-	9	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	13	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
126	-	-	1273	15	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	31	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
35	-	-	32	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
168	1	-	2185	49	52	52	1	3	-	-	-	2	1	-	-

Tabell XIX. (Forts.). (Continuation).

Nord-Trøndelag.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1810	19	49	5218	89	31	89	7	4
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	6	-	-	228	2	2	2	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- tiasis</i>).	29	1	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>). . .	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	404	-	1	6	-	-	776	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>). .	6	4	-	3	-	1	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	233	-	-	85	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>). . .	29	-	-	15	1	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	331	8	-	49	1	-	30	2	-
Kirurg. tilf. (saar, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	773	13	-	325	11	1	8	1	-
Andre behandlede sygdomstil- fælder (<i>Casus ceteri</i>)	326	15	-	590	147	15	25	2	-
Ialt (<i>total</i>)	3952	60	50	6519	251	50	930	12	4

Tabell XX.

De viktigste husdyrsykdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>). . .	-	-	-	-	-	-	8	-	8
Ondartet katarrhfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	12	3	3	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	96	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	4	2	2	-	-	-
Aktinomykose (<i>Actinomycosis</i>). .	-	-	-	4	1	-	-	-	-
Overføres	126	-	-	20	6	5	8	-	8

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Katt (Chats)			Fjærte (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	drepte og døde (abattus et morts)
	drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)				
168	1	-	2185	49	52	52	1	3	-	-	-	2	1	-	-
-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	-	-	1449	-	2	6	-	-	40	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	19	-	1	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	29	5	1	31	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	151	18	5	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
186	1	-	3836	73	61	96	2	4	40	-	-	3	1	-	-

i Nordland fylke i 1918.

dans le département de Nordland en 1918.)

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	26	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	46	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	1	72	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabell XX.

Nordland.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	126	-	-	20	6	5	8	-	8
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromyoma</i> <i>Ascococus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis</i> <i>epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et</i> <i>Ovina</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bron-</i> <i>chitis</i>)	85	1	-	12	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	1	-	-	-	-	-	4	-	4
Fordøielssykdommer (indiges- tion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis, Enteritis</i>)	111	-	-	202	1	1	30	-	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob-</i> <i>structio</i>)	72	2	4	7	-	-	8	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Di-</i> <i>arrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	16	-	1	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	22	-	1	-	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	3	-	1	9	-	2	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	119	1	1	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin-</i> <i>gitis acuta</i>)	-	-	-	2	-	-	5	-	3
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ-</i> <i>moglobinaemia</i>)	2	-	-	10	-	1	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Ostco-</i> <i>malacia</i>)	-	-	-	58	-	-	2	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	2	-	-	-	-	-	2	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	41	-	-	10	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	90	-	-	1096	-	-	55	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus</i> <i>irregulares</i>)	-	-	-	22	2	-	3	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio</i> <i>placentæ</i>)	-	-	-	66	-	-	1	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	-	-	-	15	-	-	-	-	-
Overføres	654	4	6	1578	9	11	118	-	16

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
3	1	1	72	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	16	-	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	1	1	4	-	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	46	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	-	6	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	2	2	135	7	8	43	-	4	-	-	-	-	-	-	-

Tabell XX. (Forts.). (Continuation).

Nordland.

Sykdommer (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Sau (Espèce ovine)		
	anneldte (signalés)	derav		anneldte (signalés)	derav		anneldte (signalés)	derav	
		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)
Overført (transport)	654	4	6	1578	9	11	118	-	16
Kalvingsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis) . . .	-	-	-	22	3	-	-	-	-
Børbetændelse (Metritis) . . .	-	-	-	10	-	-	1	-	-
Jurbetændelse (Mastitis) . . .	1	-	-	55	1	-	6	-	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kri- tiasis) . . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (Opera- tiones ob kryptorchismum) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . .	197	-	-	1	-	-	14	-	-
Hov- og klovlidelser (Vitia ung- vis) . . .	66	-	-	11	-	-	-	-	-
Øielidelser (Vitia oculorum) . .	8	-	-	-	-	-	3	-	-
Led- og slimsæklidelser (Arti- culitis et bursitis)	120	2	-	8	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.)	186	5	-	46	1	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstil- feller (Casus ceteri)	498	6	-	233	23	6	76	-	29
Ialt (total)	1734	17	6	1964	37	17	218	-	44

Tabell XXI.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Ondartet katarrhfeber (Febris catarrhalis maligna)	-	-	-	13	4	5	-	-	-
Rødsyke (Morbus ruber)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuterosen (Erythema nodosum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (Lymphangitis. Frysip- elas)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (Adenitis contagiosa equi)	113	2	7	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (Tuberculosis) . .	-	-	-	3	3	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og brin- gesvulster (Fibromycoma. As- cococcus)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (Febris catarrhalis epizootica canum)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	120	3	7	16	7	5	-	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
23	2	2	135	7	8	43	-	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	66	1	-	7	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	1	-	15	-	1	10	4	-	1	-	1	-	-	-	-
30	3	2	220	8	10	68	4	4	3	-	1	-	-	-	-

i Troms fylke i 1918.

dans le département de Troms en 1918).

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	74	6	25	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	-	1	74	6	25	-	-	-	-	-	-	-

Tabell XXI. (Forts). (Continuation).

Troms.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	120	3	7	16	7	5	-	-	-
Kopper (<i>Variola</i> , <i>Vaccina et</i> <i>Ovina</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stoma-</i> <i>titis contagiosa pustulosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bron-</i> <i>chitis</i>)	36	-	-	6	-	-	-	-	-
Fordøielssykdommer (indiges- tion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis, Enteritis</i>)	87	-	-	98	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Ob-</i> <i>structio</i>)	28	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Di-</i> <i>arrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	7	-	1	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	9	-	-	1	-	-
Forgiftning (<i>Intoxicaciones</i>)	55	6	4	1	-	1	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	35	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Me-</i> <i>ningitis acuta</i>)	1	-	1	2	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteo-</i> <i>malacia</i>)	-	-	-	35	5	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	34	-	-	15	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	28	-	-	446	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus</i> <i>irregulares</i>)	1	-	-	12	1	-	3	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	5	1	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio</i> <i>placentæ</i>)	-	-	-	58	-	-	-	-	-
Kasting (<i>Abortus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	24	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	34	-	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio, Kri-</i> <i>tiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	105	-	-	-	-	-	18	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	39	-	-	5	-	-	-	-	-
Overføres	582	9	13	778	14	7	22	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Katt (<i>Chats</i>)			Fjærfe (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	drepte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	16	-	1	74	6	25	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	124	-	-	10	-	-	15	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	144	-	1	92	6	25	15	-	-	-	-	-	-

Tabell XXI. (Forts.). (Continuation).

Troms.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	582	9	13	778	14	7	22	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	53	-	-	14	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	57	-	-	7	-	-	-	-	-
Sviva (<i>Vertigo</i>)	16	1	1	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	13	1	-	62	11	-	13	-	2
Ialt (<i>total</i>)	721	11	14	861	25	7	35	-	2

Tabell XXII.

De viktigste husdyrsykdommer

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Knuterosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascococcus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh, halsbetændelse (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	16	-	-	8	-	-	-	-	-
Fordøielsesykdommer (indigestion, mave- og tarmkatarrh) (<i>Gastritis. Enteritis</i>)	10	-	-	23	-	-	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang. (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	2	-	-	8	-	-	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	6	2	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	8	-	-	1	-	-
Overføres	53	1	-	53	2	-	2	-	-

Tabell XXII. (Forts.). (Continuation).

Finnmark.

Sykdommer (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Sau (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	53	1	-	53	2	-	2	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	14	-	-	7	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	4	-	-	19	-	-	5	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregularés</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt etterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Kalvingsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	15	2	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- tiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	18	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	25	-	-	4	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	10	-	-	2	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusjoner, absces) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	27	-	-	6	-	-	-	-	-
Andre behandlede sykdomstilfeller (<i>Casus ceteri</i>)	31	-	-	19	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	189	1	-	148	4	1	7	-	-

Tabell XXIII.

Antall autoriserte dyrlæger i Norge 1919.
(*Nombre de vétérinaires diplômés en 1919.*)

Amt (<i>Départements</i>)	Autoriserte dyrlæger (<i>Vétérinaires diplômés</i>)	Derav (<i>dont</i>)		
		Fylkes- dyrlæger (<i>Vétérinaires délégués</i>)	I andre stillinger el. privat prakt. (<i>D'autres vétérinaires exercants</i>)	Ikke praktiserende (<i>non exercants</i>)
Kristiania	31	1	26	4
Akershus	19	11	8	-
Østfold	13	7	6	-
Buskerud	14	10	4	-
Vestfold	8	4	3	1
Hedmark	30	23	3	4
Opland	27	15	10	2
Telemark	12	8	3	1
Aust-Agder	6	6	-	-
Vest-Agder	3	2	1	-
Rogaland	11	6	4	1
Hordaland	5	5	-	-
Bergen	6	2	4	-
Sogn og Fjordane	5	5	-	-
Møre	7	4	3	-
Sør-Trøndelag	17	12	5	-
Nord-Trøndelag	11	9	-	2
Nordland	6	5	1	-
Troms	3	1	2	-
Finmark	1	1	-	-
Uoppgit bopel (<i>domicile non nommé</i>)	2	-	-	-
Utenlands	8	-	-	-
Riket (<i>le royaume</i>)	245	137	83	15

Utførsel og innførsel av husdyr.

Innførsel og utførsel av husdyr var også i året 1918 ubetydelig, særlig på grunn av de forskjellige innskrenkninger krigen førte med sig også hvad husdyrtrafikken mellom landene angår.

Ifølge Norges offisielle statistikk *utførtes* i årets løp 18 hester og 2 stkr. hornkveg, mens der *innførtes* 54 hester og 12 stkr. hornkveg.

Ved karantenestasjonene i Kristiania og Fredrikshald er ingen innførte dyr behandlet. Heller ikke ved statens karantenestasjon Ytre Voulen ved Stavanger.

Bevilgninger til det civile veterinærvesen i budgjetterminen 1ste juli 1918—30te juni 1919.

I. Utgift.

	Bevilget	Medgått
1. Fylkesdyrlægenes avlønning	kr. 130 000,00	kr. 154 521,95
2. Veterinærinstituttet:		
a) bevilget	kr. 59 300,00	
b) overført fra forrige termin	» 17 558,78	
	» 76 858,78	» 96 620,25
3. Reisestipendier for dyrlæger	» 3 000,00	» 3 000,00
4. Tuberkulinundersøkelser av kvegbesetninger :		
a) bevilget	kr. 0,00	
b) overført fra forrige termin	» 33 079,47	
	» 33 079,47	» 8 703,15
Overføres	kr. 242 938,25	kr. 262 845,35

	Bevilget	Medgått
	Overført kr. 242 938,25	kr. 262 845,35
5. Erstatningsbidrag ved nedslaktning av tuberkuløst kveg:		
a) bevilget	kr. 15 000,00	
b) overført fra forrige termin »	6 203,61	
	» 21 203,61	» 4 112,48
6. Avlønning m. v. av statsdyrlægene . .	» 11 300,00	» 10 466,67
7. Studiestipendier for veterinærstuderende:		
a) bevilget	kr. 25 000,00	
b) overført fra forrige termin »	850,00	
	» 25 850,00	» 27 300,00
8. Skyss- og kostutgifter	» 45 000,00	» 86 577,91
9. Forskjellige og tilfeldige utgifter . .	» 1 500,00	» 1 656,35
10. Bidrag til utgivelse av »Norsk Veteri- nærtidsskrift«	» 1 800,00	» 1 800,00
11. Karantenestasjonen »Ytre Voulen« . .	» 400,00	» 400,00
12. Erstatningsbidrag til ubemidlede kveg- eiere for tap på husdyr ved ond- artet smittsom husdyrsykdom . . .	» 7 000,00	» 7 000,00
Sum . . .	kr. 356 991,86	kr. 402 158,71

II. *Inntekt.*

	Bevilget	Innkommet
16. Salg av tuberkulin og forskjellige sera fra veterinærinstituttet og inntekt av husleie m. v.	kr. 12 600,00	kr. 14 589,91

III.

Kjøtkontrollen 1918.

Almindelig óversikt.

Kjøttkontroll i henhold til lov om kommunale slaktehuse, kjøttkontroll m. v. av 27. juni 1892 har i året 1918 vært i virksomhet i 34 kommuner. I følgende bykommuner virker nu således kjøttkontroll: Aalesund, Arendal, Bergen, Bodø, Drammen, Fredrikshald, Fredrikstad, Gjøvik, Hamar, Haugesund, Holmestrand, Horten, Hønefoss, Kongsberg, Kragerø, Kristiania, Kristiansand, Kristiansund, Larvik, Lillehammer, Moss, Narvik, Notodden, Porsgrund, Risør, Sandefjord, Sarpsborg, Skien, Stavanger, Tromsø, Trondhjem og Tønsberg og derhos i Lillestrøm og Tinn landkommuner.

Kommunale slakteanlegg finnes i Fredrikshald, Kristiania, Kristiansund, Lillehammer og Stavanger, de to første og det siste dog uten offentlig approbasjon *).

Ved kongelig resolusjon av 3. november 1917 blev kontrollen ordnet ved det såkalte »Fællesslakteri» (Bøndernes fællesslakteri) på Løren i Østre Aker. Slakteriet er godkjent av departementet og kontrolldyrlægen ansatt av dette i henhold til kjøttkontrollloven av 14. juli 1914 dens § 2.

I landkommunen Voss finnes siden 1909 et slakteanlegg som eies og drives av kommunen.

De i de senere år ved den offentlige kjøttkontroll undersøkte kjøttmengder stiller sig (i hele tall) således:

	Okser	Hester	Svin	Sau og gjeit	Kalver
1908	124 935	3 866	83 197	212 151	130 321
1909	139 261	3 637	73 877	230 899	150 204
1910	156 892	4 645	68 300	217 321	159 282
1911	169 194	6 161	80 042	235 347	172 855
1912	152 798	6 453	96 552	247 213	159 390
1913	146 189	6 377	82 296	247 846	157 908
1914	164 798	5 477	94 417	211 883	162 288
1915	190 698	6 384	76 860	226 721	183 327

*) Under opførelse værende kommunale slakteanlegg i Bergen og Trondhjem er åpnet i 1919.

	Okser	Hester	Svin	Sau og gjeit	Kalver
1916	144 206	7 027	51 181	212 162	154 552
1917	189 076	4 992	66 553	185 201	159 933
1918	167 158	8 853	38 635	207 006	158 710

På de følgende tabeller vil finnes sammendradd de tabellariske beretninger fra de forskjellige kommuner, hvori kontroll har vært i virksomhet, således at tabell A viser den samlede kjøttmengde (slakt) som har passert de forskjellige kontrollstasjoner i løpet av året med samtidig angivelse av, fra hvilket land kjøttet stammer samt kjøttets art.

I tabell B angis på samme måte det antall kjøttkropper, som er stempelt med 2. klasses stempel.

Tabell C angir på samme vis antall av kasserte kjøttkropper, samt vekten av de konfiskerte slakt samt vekt av kasserte organer og avfall.

Tabell D angir de utenfor hovedstasjonene kontrollerte kjøttmengder, deres klassifisering m. v.

Tabell E viser den samlede mengde fersk slaktekjøtt som i årets løp er kontrollert.

Tabell F angir de vesentligste årsaker til 2. klasses stempeling og kassasjon av kjøtt.

Tabell G vedrører kontrollen av det fra utlandet innførte opdelte kjøtt, såkalte tønnekjøtt (konf. lov av 25. juli 1910 og kgl. plakat av 4. august 1911).

Tønnekjøttkontroll har i årets løp vært i virksomhet i følgende byer:

Arendal, Bergen, Bodø, Haugesund, Kristiania, Kristiansand, Skien, Stavanger og Trondhjem.

Tabell A.

Antall av slakt som i 191
(Nombre de viandes de bouc)

Kommune	I alt undersøkt							Norsk			
	Okse	Hest	Svin	San	Gjæt	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin
Aalesund . . .	4260	57 $\frac{1}{2}$	813 $\frac{1}{2}$	4143	1148	957	911 $\frac{3}{4}$	1	4260	57 $\frac{1}{2}$	813 $\frac{1}{2}$
Arendal . . .	803 $\frac{1}{2}$	64	154	1061 $\frac{1}{2}$	39	1002	73	-	803 $\frac{1}{2}$	64	154
Bergen . . .	16939	336	3088	16825	1597 $\frac{1}{2}$	9278 $\frac{1}{2}$	1333 $\frac{1}{2}$	-	14412	336	3088
Bodø . . .	515	17	64	738	23	395	175	-	515	17	64
Drammen . . .	2552	279 $\frac{1}{2}$	795 $\frac{1}{2}$	586	19	2212	224 $\frac{1}{2}$	-	2552	279 $\frac{1}{2}$	795 $\frac{1}{2}$
Fredrikshald .	1313	86	419	423 $\frac{1}{2}$	-	1456	213 $\frac{1}{2}$	-	1086	86	419
Fredrikstad Ø.	186	29	64	51	1	318	5	-	186	29	64
Do. V.	3392	277	1011 $\frac{1}{2}$	1226	1	2986 $\frac{1}{2}$	213	-	3265	277	1011 $\frac{1}{2}$
Gjøvik . . .	342	21	304	476	-	418	-	-	342	21	304
Hamar . . .	1444 $\frac{1}{2}$	80	1115 $\frac{3}{4}$	1791	39	2399	6	-	1444 $\frac{1}{2}$	80	1115 $\frac{3}{4}$
Haugesund . .	2784 $\frac{1}{2}$	14	212	6187	114	2046	79 $\frac{1}{2}$	-	2784 $\frac{1}{2}$	14	212
Holmestrand . .	380	41	82	126 $\frac{1}{2}$	-	506	8	-	380	41	82
Horten . . .	385	24	204	145	3	981	27 $\frac{1}{2}$	-	385	24	204
Hønefoss . . .	1015	66	306	315	2	648 $\frac{1}{2}$	42 $\frac{1}{2}$	-	1015	66	306
Kongsberg . . .	580 $\frac{1}{2}$	14	76 $\frac{3}{4}$	275 $\frac{1}{2}$	5	679 $\frac{1}{2}$	24	-	580 $\frac{1}{2}$	14	76 $\frac{3}{4}$
Kragerø . . .	698 $\frac{1}{2}$	39 $\frac{1}{4}$	94 $\frac{3}{4}$	434	26	632	58	-	698 $\frac{1}{2}$	39 $\frac{1}{4}$	94 $\frac{3}{4}$
Kristiania . . .	39830	1559	14151 ¹⁾	60739	5497	36384	11960	-	16583	1559	14150
Kristiansand .	4962	240	565	3093	91	5243	1624	-	4727	240	565
Kristiansund .	1478 $\frac{3}{4}$	36 $\frac{1}{2}$	396	3625	140	2424	71	40 ²⁾	1478 $\frac{3}{4}$	36 $\frac{1}{2}$	396
Larvik . . .	1692	53	623	1029	1	1448	165	-	1692	53	623
Lillehammer . .	206 $\frac{1}{2}$	10 $\frac{1}{2}$	334 $\frac{1}{2}$	1008 $\frac{1}{2}$	315	1283	189	-	206 $\frac{1}{2}$	10 $\frac{1}{2}$	334 $\frac{1}{2}$
Lillestrøm . . .	699	4	127	94	-	489	6	-	699	4	127
Moss . . .	1290	140	474	627	-	1340	354	-	1290	140	474
Narvik . . .	45	3	12	247	14	157	11	6	45	3	12
Notodden . . .	345 $\frac{1}{2}$	18	139	159	69	289	16	-	329 $\frac{1}{2}$	18	139
Porsgrund . . .	625 $\frac{1}{2}$	11	76	149	2	454	6	-	594 $\frac{1}{2}$	11	76
Risør . . .	283	3	46 $\frac{1}{2}$	210 $\frac{1}{2}$	-	292	20	-	283	3	46 $\frac{1}{2}$
Sandefjord . . .	1088 $\frac{1}{2}$	14	283	488	-	1071	101	-	1088 $\frac{1}{2}$	14	283
Sarpsborg . . .	1222	292	700	341	-	2254	137	-	1222	292	700
Skien . . .	692	18	430	416	15	929	6	-	635	18	430
Stavanger . . .	228	40	1271	2006	17	3666	4	-	213	40	1271
Tinn . . .	20	-	16	30	3	4	1	-	20	-	16
Tromsø . . .	1000	8	25 $\frac{1}{2}$	2185	10	1164	100	300	1000	8	25 $\frac{1}{2}$
Trondhjem . . .	12564	605	1862	14773 $\frac{1}{2}$	1974	13365	208	12 $\frac{1}{2}$	12539	605	1862
Tønsberg . . .	3151 $\frac{1}{2}$	145 $\frac{1}{2}$	863	1321	-	3050	283	2	3151 $\frac{1}{2}$	145 $\frac{1}{2}$	863
Ialt (total)	109 014	4645 $\frac{3}{4}$	31199 $\frac{1}{4}$	27345 $\frac{1}{2}$	11165 $\frac{1}{2}$	102269	18656 $\frac{3}{4}$	3611 $\frac{1}{2}$	82507	4645 $\frac{3}{4}$	31198 $\frac{1}{4}$

1) 1 svin engelsk. 2) 9 hjort og 31 rensdyr.

søkt på kontrolstationene.

inées aux bureaux de contrôle en 1918).

			Svensk						Dansk										
Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	
957	911 ⁸ ₄	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1052	73	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9278 ¹ ₃	1333 ¹ ₃	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2527	.	.	.	.	.	.	.	.
395	175	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2212	224 ¹ ₃	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1456	213 ³ ₂	.	.	.	.	.	.	.	.	.	227	.	.	.	.	.	.	.	.
318	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2986 ¹ ₃	213	.	.	.	.	.	.	.	.	.	127	.	.	.	.	.	.	.	.
418	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2399	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2046	79 ¹ ₂	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
506	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
981	27 ¹ ₃	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
648 ¹ ₃	42 ¹ ₃	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
679 ¹ ₃	24	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
632	58	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
36384	11960	.	.	.	.	.	.	.	.	.	23247	.	.	.	.	.	.	.	.
5243	1624	.	.	.	.	.	.	.	.	.	235	.	.	.	.	.	.	.	.
2424	71	40 ¹)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1448	165	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1283	189	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
489	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1340	354	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
157	11	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
289	16	.	.	.	.	.	.	.	.	.	16	.	.	.	.	.	.	.	.
454	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	31	.	.	.	.	.	.	.	.
292	20	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1071	101	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2254	137	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
929	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	57	.	.	.	.	.	.	.	.
3666	4	.	15	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1164	100	300	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
13365	208	12 ¹ ₃	.	.	.	.	.	.	.	.	25	.	.	.	.	.	.	.	.
3050	283	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
102269	18656 ³ ₄	361 ¹ ₃	15	.	.	.	.	.	.	.	26492	.	.	.	.	.	.	.	.

1) Som engelsk.

Tabell B.

Antall av slakt som i 1918

er stemplet med 2nen klasse på kontrolstationene ¹⁾).*(Nombre de viandes de boucherie marquées avec l'estampille de IIme classe).*

Kommune	I alt 2nen klasse							
	Økse	Hest	Svin	Sau	Gjæt	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Aalesund	71 $\frac{1}{2}$	-	14 $\frac{1}{2}$	107 $\frac{1}{2}$	27	9	21	-
Arendal	35 $\frac{3}{4}$	11 $\frac{3}{4}$	11	1	2	17	-	-
Bergen	18	-	32	2	1	154	1	-
Bodø	16 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{3}{4}$	1	16	1	6	-	-
Drammen	67 $\frac{3}{4}$	6 $\frac{1}{2}$	22	24	-	20	3	-
Fredrikshald	7	-	5	1	-	16	-	-
Fredrikstad Ø.	2	-	2	-	-	-	-	-
do. V.	32	3	22 $\frac{1}{2}$	2	-	7 $\frac{1}{2}$	-	-
Gjøvik	9	-	14	6	-	24	-	-
Hamar	25 $\frac{3}{4}$	-	19	8	-	6	-	-
Haugesund	40	1	11 $\frac{1}{4}$	165	-	107	1	-
Holmestrand	3	-	4	-	-	1	-	-
Horten	11 $\frac{3}{4}$	-	10	2	-	5	1	-
Hønefoss	23 $\frac{3}{4}$	1	11	-	-	7	-	-
Kongsberg	6	-	4	-	-	7	-	-
Kragerø	5 $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1 $\frac{3}{4}$	11	22	-	-	-
Kristiania	593	96	602	294	15	277	34	-
Kristiansand	18	5	4	2	-	34	-	-
Kristiansund	37 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{4}$	23	4	-	17	-	1 $\frac{1}{2}$)
Larvik	44 $\frac{3}{4}$	3	25	-	-	29	-	-
Lillehammer	18	1	7	1	9	8	-	-
Lillestrøm	15	-	3	-	-	16	-	-
Moss	32	5	7	2	-	16	3	-
Narvik	2	-	-	2	1	2	-	-
Notodden	10	-	8	1	1	12	-	-
Porsgrund	2 $\frac{1}{2}$	-	3	-	-	5	-	-
Risør	7	-	2	-	-	-	-	-
Sandefjord	24	-	$\frac{1}{2}$	4	-	16	4	-
Sarpsborg	54	3	17	2	-	13	-	-
Skien	6	-	10	4	1	11	-	-
Stavanger	28	6	48	26	-	122	-	-
Tinn	1	-	1	-	-	-	-	-
Tromsø	54	8	-	131	4	150 ¹⁾	4	14
Trondhjem	86 $\frac{1}{2}$	25	49 $\frac{1}{2}$	67	3	72	-	-
Tønsberg	41	4 $\frac{1}{2}$	33 $\frac{1}{2}$	14	-	6	1 $\frac{1}{2}$	-
I alt (total)	1449 $\frac{1}{2}$	190 $\frac{1}{4}$	1028 $\frac{1}{2}$	899 $\frac{1}{2}$	87	1192 $\frac{1}{2}$	73 $\frac{1}{2}$	15

¹⁾ Alt norsk kjøtt, når undtas 232 danske okseslakt (230 stemplet i Kristiania og 2 Skien).²⁾ Hjort.

Tabell C.

Antall av slakt som i 1918 er kassert på kontrolstationene ¹⁾.
(Nombre de viandes de boucherie saisies aux bureaux de contrôle).

Kommune	Ialt kassert							Vekt i kilogram av kasserte kjøtt- kropper	Vekt i kilogram av avfall og or- ganer
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjete	Spedkalv	Gjødcalv		
Aalesund	18	-	9 ^{1/2}	4 ^{1/2}	-	-	2	1981	423
Arendal	9	-	3	3	-	-	4	2385	440
Bergen	27	11	1	9	1	135	4	4492	7519
Bodø	7	2	-	12	1	5	-	1450	136
Drammen	12 ^{1/2}	-	1	-	2	5	-	946	865
Fredrikshald	5	1	1	-	-	11	1	981	519
Fredrikstad Ø.	2	-	1	-	-	3	-	397	-
do. V.	9	-	3 ^{1/2}	-	-	6	-	994	188
Gjøvik	2	-	3	-	-	16	-	461	103
Hamar	11 ^{1/2}	-	1	5	-	39	-	1873	244
Haugesund	3	-	-	2 ^{1/2}	1	12	1	412	2163
Holmestrand	2	-	1	-	-	5	-	375	47
Horten	8	-	6	-	-	2	-	1086	140
Hønefoss	7 ^{1/2}	-	2	3	-	6	-	734	264
Kongsberg	-	-	-	-	-	1	-	12	88
Kragerø	2	-	-	-	-	-	-	230	264
Kristiania	223	37	202	96	209	678	43	46161	34338
Kristiansand	5	-	1	1	-	2	-	537	33
Kristiansund	18 ^{1/2}	3 ^{1/2}	6	7	-	14	-	3228	400
Larvik	4 ^{3/4}	1	2	1	-	7	-	817	152
Lillehammer	2 ^{1/2}	-	2	2	-	11	-	592	138
Lillestrøm	4	-	4	-	-	8 ^{1/2}	-	950	-
Moss	2	2	2	-	-	5	1	905	915
Narvik	3	-	-	-	-	1	-	238	-
Notodden	1	-	1	-	-	3	-	156	72
Porsgrund	-	-	1	-	-	1	-	38	20
Risør	1	-	-	-	-	-	-	42	-
Sandefjord	6	1	3	-	-	9 ^{1/2}	1	1362	266
Sarpsborg	9	-	1	-	-	4	-	860	240
Skien	1 ^{1/2}	-	2 ^{1/2}	-	-	2 ^{1/2}	-	400	98
Stavanger	4	-	4	1	3	21	-	916	2685
Tromsø	15	-	-	4	-	2	-	628	2
Trondhjem	27	3	7	57	6	150 ^{1/2}	-	6283	6147
Tønsberg	15	7	2	1	-	5	-	3528	131
Ialt (total)	467 ^{1/2}	68 ^{1/2}	273 ^{1/2}	209	226	1185	58 ^{1/2}	85 822	59 032

¹⁾ Alt norsk kjøtt, når undtas 1 svin (engelsk) og 25 okser (danske).

²⁾ Ikke oplyst.

Tabell D.

Antall av slakt som i 1918 er undersøkt av

(Viandes de boucherie examinées)

Kommune	Ialt undersøkt ¹⁾								2nen		
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin
Aalesund . . .	22	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arendal . . .	906	51	45 $\frac{1}{2}$	522	5	415	33	-	-	-	-
Bergen . . .	5360	87	1163 $\frac{1}{2}$	6536	413	5305	722	-	-	-	-
Bodø . . .	50	5	5	71	-	7	15	-	-	-	-
Drammen . . .	3327	274 $\frac{3}{4}$	243 $\frac{1}{2}$	2099	193	337 $\frac{1}{2}$	25	-	23 $\frac{1}{2}$	4	2
Fredrikshald . .	421	26	16	63	-	74	36	-	-	-	-
Gjøvik . . .	1086	24	387	308	-	501	-	-	4	-	9
Hamar . . .	706	83	464 $\frac{1}{4}$	138	-	358	-	-	4	2	4
Haugesund . . .	317	38	20 $\frac{1}{4}$	1120 $\frac{1}{2}$	100	55 $\frac{1}{2}$	2	-	6	1	-
Horten . . .	1074	66	108	523	8	144	33	-	20	1	5
Kongsberg . . .	56 $\frac{1}{2}$	1	29	37	-	1	-	-	1	-	-
Kragerø . . .	64 $\frac{1}{4}$	24 $\frac{3}{4}$	13 $\frac{1}{4}$	45 $\frac{1}{2}$	49	22	1	-	2	2	-
Kristiania . . .	17489	1360	2272	1062	42	1065	10267	2	65	24	27
Kristiansund N	1694	20	2	108	1	16	-	-	-	-	-
Larvik . . .	289	42	48	310	-	107	10	-	6 $\frac{3}{4}$	1	1
Lillehammer ²⁾ .	946	68	676	14	1	14	-	-	6	1	3
Lillestrøm . . .	4	-	4 $\frac{1}{2}$	7	-	4	-	-	1	-	-
Moss . . .	1801	178	51	784	-	1353	2	-	2	1	11
Narvik . . .	644	15	80	639	36	184	136	12	16	-	3
Notodden . . .	1014 $\frac{1}{2}$	73	260 $\frac{1}{2}$	524	169	722	27	-	17	3	17
Porsgrund . . .	705	65	76 $\frac{1}{2}$	285	-	372	12	-	7	1	9
Sandefjord . . .	862	73	66	555	-	75	34	-	9	2	-
Skien . . .	2590	312	682	788	18	1778	2	-	20	3	19
Stavanger . . .	13874	1192	333	47272	383	11579	258	-	53	19	5
Tinn . . .	1487	59	339 $\frac{1}{2}$	1195	66	588	22	9	20	-	13
Tromsø . . .	980	66	50	2000	5	1000	71	70	40 $\frac{1}{2}$	58	-
Trondhjem . . .	375	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (total)	58144 $\frac{1}{4}$	4207 $\frac{1}{2}$	7436 $\frac{1}{2}$	67006	1489	26077	11708	93	323 $\frac{3}{4}$	123	128

¹⁾ Hvorav utenlandsk (dansk) kjøtt (okseslakt) kontrollert i Arendal 90, Horten 509 (hvorav 7 2nen kl.), Moss 455 (1 2nen kl.), Notodden (37), Porsgrund 55, Sandefjord 238, Skien 165 (2 2nen kl.), Tinn 281 og Trondhjem 266. ²⁾ Slakteriet.

kontrollørene **utenfor** kontrollstationene.

en dehors des bureaux de contrôle).

klasse					Kassert							Vekt i kilogram av kasserte kjøt- kropper	Vekt i kilogram av avfall og organer		
Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv			Andre dyr	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	5	.	.	2	1	1	.	.	1	.	.	.	385	294
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	336
2	.	13	.	.	7	.	8	4	.	9	.	.	.	1113	124
59 $\frac{1}{2}$	4	5	.	.	8	1 $\frac{1}{4}$	1	.	.	5	.	.	.	1317	243
.	.	.	.	.	1 $\frac{1}{2}$	.	2	2 $\frac{1}{2}$	.	.	.	.	.	22	277
14 $\frac{1}{2}$	26	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	414	38
3	1	3	2	.	20	9	6	2	2	.	.	.	.	35	105
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	11	1	.	.	4968	18907
.	.	3	.	.	2 $\frac{1}{4}$	1	.	.	.	.	.	.	.	370	5
.	.	.	.	.	3	.	2	.	.	.	.	.	.	420	871
.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	2	.	.	.	120	.
.	.	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
7 $\frac{1}{2}$	.	4	1	8	4	.	.	2	.	8	1	.	.	418	.
23	6	28	.	.	2 $\frac{1}{2}$	.	.	2	.	7	.	.	.	426	80
.	.	5	.	.	1	.	2	.	.	2	.	.	.	240	35
2	.	3	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	212	12
3	1	17	.	.	6	5	2	3	.	5	.	.	.	2560	278
586	4	374	2	.	3	.	.	9	1	19	.	.	.	602	818
3	1	8	.	.	9 $\frac{1}{2}$	3	6	.	.	11	.	.	.	2498	272
100	3	116	3	7	6	.	1	1	.	1	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
803 $\frac{1}{2}$	46	592	8	15	77 $\frac{3}{4}$	21 $\frac{1}{4}$	31	26 $\frac{1}{2}$	3	81	2	.	16120	22695	

Tabell E.

Sammendrag av alt i året 1918

(Tableau récapitulatif du nombre

KOMMUNE (Slakteri)	I alt kontrollert								2 nen		
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjæt	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin
Aalesund	4282	61 ¹ ₂	813 ¹ ₂	4143	1148	957	911 ² ₂	1	711 ¹ ₂	-	14 ¹ ₂
Arendal	1709 ¹ ₂	115	199	1583 ¹ ₂	44	1467	106	-	35 ² ₂	11 ¹ ₂	11
Bergen	22299	423	4251	23361	2010 ¹ ₂	14583 ¹ ₂	2055 ¹ ₂	-	18	-	32
Bodø	565	22	69	809	23	402	90	-	16 ¹ ₂	4 ³ ₄	1
Drammen	5879	554	1039	2685	212	2549 ¹ ₂	249 ¹ ₂	-	91 ¹ ₂	10 ¹ ₂	24
Frédrikshald	1734	112	435	486 ¹ ₂	-	1530	249 ¹ ₂	-	7 ¹ ₂	-	5
Frédrikstad Ø.	186	29	64	51	1	318	5	-	2	-	2
Do. N.V.	3392	277	1011 ¹ ₂	1226	1	2986 ¹ ₂	213	-	32	3	22 ¹ ₂
Gjøvik	1428	45	691	784	-	919	-	-	13	-	23
Hamar	2150 ¹ ₂	163	1580	1929	39	2757	6	-	29 ³ ₄	2	23
Haugesund	3101 ¹ ₂	52	232 ¹ ₂	7307 ¹ ₂	214	2101 ¹ ₂	81 ¹ ₂	-	46	2	11 ¹ ₂
Holmestrand	380	41	82	126 ¹ ₂	-	506	-	-	3	-	4
Horten	1459	90	312	668	11	1125	601 ¹ ₂	-	31 ³ ₄	1	15
Hønefoss	1015	66	306	315	2	648 ¹ ₂	42 ¹ ₂	-	23 ³ ₄	1	11
Kongsberg	637	15	105 ³ ₄	312 ¹ ₂	5	680 ¹ ₂	24	-	7	-	4
Kragerø	762 ³ ₄	64	108 ¹ ₂	479 ¹ ₂	75	654	59	-	7 ¹ ₂	2 ¹ ₂	1 ³ ₄
Kristiania	57319	2919	16423	61801	5539	37449	22277	2	658	120	629
Kristiansand	4962	240	565	3093	91	5243	1624	-	18	5	4
Kristiansund	3172 ³ ₄	56 ¹ ₂	398	3733	141	2440	71	40 ¹	37 ¹ ₂	5 ¹ ₂	23
Larvik	1981	95	671	1339	1	1555	175	-	51 ¹ ₂	4	26
Lillehammer	1152 ¹ ₂	78 ¹ ₂	1010 ¹ ₂	1022 ¹ ₂	316	1297	189	-	24	2	10
Lillestrøm	703	4	131 ¹ ₂	101	-	493	-	-	16	-	3
Moss	3091	318	525	1411	-	2693	356	-	34	6	18
Nårvik	689	18	92	886	50	341	147	18	18	-	3
Notodden	1360	91	399 ¹ ₂	683	238	1011	43	-	27	3	25
Porsgründ	1330 ¹ ₂	76	152 ¹ ₂	434	2	826	18	-	9 ¹ ₂	1	12
Risør	283	3	46 ¹ ₂	210 ¹ ₂	-	293	20	-	7	-	2
Sandefjord	1950 ¹ ₂	87	349	1043	-	1146	135	-	33	2	¹ ₃
Sarpsborg	1222	292	700	341	-	2254	137	-	54	3	17
Skien	3282	330	1112	1204	33	2707	8	-	26	3	29
Stavanger	14102	1232	1604	49278	400	15245	262	-	81	25	53
Tinn	1507	59	355 ¹ ₂	1225	69	592	23	9	21	-	14
Tromsø	1980	74	75 ¹ ₂	4185	15	2164	171	370 ²	94 ¹ ₂	66	-
Trondhjem	12939	605	1862	14773 ¹ ₂	1974	13365	208	12 ¹ ₂	86 ¹ ₂	25	49 ¹ ₂
Tønsberg	3151 ¹ ₂	145 ¹ ₂	863	1321	-	3050	283	2	41	4 ¹ ₂	33 ¹ ₂
Fellesslakteriet	5731	369	1874	650	13	4591	121	-	98	4	23
I alt (total)	172888 ³ ₄	9222	40509 ³ ₄	195001 ¹ ₂	12667 ¹ ₂	132940	30429 ³ ₄	454 ¹ ₂	1871 ¹ ₄	317 ¹ ₄	1179 ¹ ₂

1) 9 hjort, 31 rensdyr. 2) Rensdyr.

kontrollert forsk slaktekjøtt.

de viandes examinées en 1918).

klasse					Kassert							Vekt i kilogram av kasserte kjøtt- kropper	Vekt i kilogram av avfall og andre organer	
Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødokalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødokalv			Andre dyr
107 $\frac{1}{2}$	27	9	21	-	18	-	9 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	-	3	3 $\frac{1}{2}$	-	1981	423
1	2	17	-	-	9	3	3	3	-	4	-	-	2385	440
2	1	154	1	-	27	11	1	9	1	135	4	-	4492	7519
16	1	6	-	-	7	2	-	12	1	5	-	-	1450	130
24	-	25	3	-	14 $\frac{1}{4}$	1	2	-	2	10	-	-	1331	1159
1	-	16	-	-	5	1	1	-	-	11	1	-	981	855
2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	3	-	-	397	-
2	-	7 $\frac{1}{2}$	-	-	9	-	3 $\frac{1}{2}$	-	-	6	-	-	994	188
8	-	37	-	-	9	-	11	4	-	25	-	-	1574	227
8	-	6	-	-	19 $\frac{1}{2}$	11 $\frac{1}{4}$	2	5	-	44	-	-	3190	487
224 $\frac{1}{2}$	4	112	1	-	3	-	1	4	1	12	1	-	434	2440
-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	5	-	-	375	47
2	-	5	1	-	9 $\frac{1}{2}$	-	8	2	-	2	-	-	1490	178
-	-	7	-	-	7 $\frac{1}{2}$	-	2	3	-	6	-	-	734	264
-	-	7	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	12	88
25 $\frac{1}{2}$	28	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	265	369
297	16	280	36	-	243	46	208	96	209	689	44	-	51129	53245
2	-	34	-	-	5	-	1	1	-	2	-	-	537	33
4	-	17	-	1 ²⁾	18 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	6	7	-	14	-	-	3228	400
-	-	32	-	-	7	2	2	1	-	7	-	-	1187	157
1	9	8	-	-	5 $\frac{1}{2}$	-	4	2	-	11	-	-	1012	1009
-	-	16	-	-	6	-	4	-	-	10 $\frac{1}{2}$	-	-	1070	-
2	-	24	3	-	2	2	2	-	-	5	1	-	905	915
9 $\frac{1}{2}$	1	6	1	8	7	-	-	2	-	9	1	-	656	-
24	7	40	-	-	3 $\frac{1}{2}$	-	1	2	-	10	-	-	582	152
-	-	10	-	-	1	-	-	-	-	3	-	-	278	55
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	42	-
6	-	19	4	-	6	2	3	-	-	9 $\frac{1}{2}$	1	-	1574	328
2	-	13	-	-	9	-	1	-	-	4	-	-	860	240
7	2	28	-	-	7 $\frac{1}{2}$	5	4 $\frac{1}{2}$	3	-	7 $\frac{1}{2}$	-	-	2960	376
612	4	496	2	-	7	-	4	10	4	40	-	-	1518	1087
3	1	8	-	-	9 $\frac{1}{2}$	3	6	-	-	11	-	-	2498	278
231	7	266	7	21 ²⁾	21	1	5	-	-	3	-	-	Ikke opgitt.	-
67	3	72	-	-	27	3	7	57	6	150 $\frac{1}{2}$	-	-	6283	6163
14	-	6	1 $\frac{1}{3}$	-	15	7	2	1	-	5	-	-	3528	131
-	-	21	-	-	29	1	10	-	-	67	-	-	4629	1850
1703	113	1805 $\frac{1}{2}$	81 $\frac{1}{3}$	30	574 $\frac{1}{4}$	93 $\frac{3}{4}$	314 $\frac{1}{2}$	235 $\frac{1}{2}$	228	1335	56 $\frac{1}{2}$	-	106561	81933

De vesentligste årsaker til 2nen klasses stemping og kassasjon av kjøtt i året 1918¹⁾.

(Causes principaux de la classification et des saisies).

Sykdommer og feil	2nen klasse							Kassert								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Hest	Svin	Sau	Gjjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	
Abnorm lugt, brunstlugt	7	2	409	308	36	19	-	-	1	-	3	2	1	19 ¹ ₂	-	-
Absces (byld)	15	-	5	9	1	-	-	-	5	-	2	1	-	1 ¹ ₂	-	-
Avmagring	297	77	80	704	23	107	11	14	14	2	3	22	46	28	-	-
Aktinomykose (straalesop)	3	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skid- dent	171	29	43	235	36	974	26	2	33	10	21 ¹ ₂	93	148	300	7 ¹ ₂	-
Benbrud	61	23	20	4	-	-	1	-	7 ¹ ₂	1	6	-	-	-	-	-
Benskjorhet	68	-	20	5	-	-	3	-	13	1	3	-	-	2	8	-
Beskadigelse, ydre	65	13	8	16	-	13	2	-	9 ¹ ₂	6	1	-	-	1 ¹ ₂	1	-
Blodurin	5	-	-	-	-	-	2	-	18	2	-	1	-	-	1	-
Bråset	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetendelse og lungelidelser	137	3	3	2	-	-	-	-	25	3	12	2	-	-	1	-
Bukhindebetendelse	141	-	5	3	-	13	7	-	31	3	4	10	2	10	6	-
Børsykdom	28	1	4	-	-	-	-	-	35	1	1	-	-	-	-	-
Diarrhoe	3	-	1	-	-	40	-	-	12	1	1	-	19	330	10	-
Forgiftning	23	21	-	-	-	-	-	-	22	-	64	1	-	16	-	-
Fødselsbesvær	86	3	12	40	3	-	-	-	17	-	1	9	-	-	-	-
Gulsot	5	-	1	14	1	24	-	-	-	-	4	4	-	-	-	-
Hjernelidelser	5	6	27	-	-	-	-	-	2	2	7	-	-	-	-	-
Hjertesykdom	2	2	13	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækkbetendelse	82	-	2	-	-	-	-	-	68	-	-	-	-	1	1	-
Hudsykdom	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetendelse	31	-	2	3	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	15	1	1	2	-	4	-	-	50	5	5	8	-	-	-	-
Kalvingsfeber	18	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhfeber	4	-	2	-	-	-	-	-	10	-	-	6	-	-	-	-
Leddsykdom	30	10	25	8	-	35	7	-	13	¹ ₂	21	-	-	39	3	-
Mangelfuld avblødning	14	4	1	4	-	15	1	-	1	-	1	-	-	2	-	-
Mavesykdom	39	1	8	3	-	95	2	-	7	2	7	1	3	251	9	-
Miltbrand	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
Navleårebetendelse	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	84	1	-
Nyresykdom	25	3	7	1	-	7	1	-	10	3	11	1	-	9	1	-
Nødslaktning	37	23	18	10	-	11	1	-	23	11	8	4	-	7	1	-
Overdrift	15	-	15	1	2	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	1	379	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Raslesyke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	41	-	-	-	-	-	-	-	23	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	-	-	-	15	6	7	9	1	13	1	-
Septiske tilstande	1	2	-	-	-	3	-	-	30	6	6	2	-	90	1	-
Stivkrampe	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Svulster	6	12	3	-	-	1	-	-	6	3	1	-	1	1	-	-
Tarmlidelser	16	16	8	10	-	100	6	-	18	10	6	5	-	7	-	-
Tinter	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	31	4	-	2	-	3	-	-	23	-	-	2	-	1	1	-
Tuberkulose	216	-	3	-	-	-	-	-	27	-	-	-	-	2	97	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	8	1	13	280	6	6	-	-	4	2	20	43	4	15	-	-
Ødem	12	3	3	2	-	11	2	-	6	1	-	1	-	-	-	-

¹⁾ Tabellen omfatter både uten- og innenlandsk kjøtt. Der er stemplet 242 danske okseslakt med 2nen kl. og kassert 25 do., mens der er kassert 1 engelsk svin.

Tønnekjøttkontrollen 1918 ¹⁾.

K o m m u n e	Ialt innført kilogram					Beslaglagt, kilogram					Hvorfra innført
	Heste- kjøtt	Okse- kjøtt	Saukjøtt	Svine- kjøtt	Organer	Heste- kjøtt	Okse- kjøtt	Saukjøtt	Svine- kjøtt	Organer	
Arendal	-	9210	-	-	-	-	-	-	-	-	Danmark
Bergen	-	6946	107520	-	-	-	-	-	-	-	Island
	-	229363	-	-	-	-	-	-	-	-	Amerika
Bodø ²⁾	-	-	224060	-	-	-	-	-	-	-	Danmark
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Island
Haugesund	-	720	-	-	-	-	-	-	-	-	Argentina
	-	3750	-	-	-	-	-	-	-	-	Danmark
Kristiania	-	-	5264	-	-	-	-	112	-	-	Island
	-	868	-	-	-	-	-	-	-	-	Amerika
Kristiansand S.	-	673855	-	-	43920	-	27	-	-	-	Danmark
	-	-	2738484	-	105	-	-	14347	-	105	Island
Skien	-	-	-	-	9056	-	-	-	-	-	England
	-	-	-	-	10170	-	-	-	-	-	Frankrike
Stavanger	-	-	-	-	1191	-	-	-	-	-	Sverige
	-	-	-	-	13180	-	-	-	-	-	Tyskland
Kristiansand S.	-	-	115176	-	-	-	-	-	-	-	Island
Skien	-	11875	-	-	130	-	-	-	-	-	Danmark
	-	46	-	-	-	-	-	-	-	-	Amerika
Stavanger	-	32468	-	-	-	-	-	-	-	-	Danmark
	-	-	154254	-	-	-	-	-	-	-	Island
Trondhjem	-	850	-	-	-	-	-	-	-	-	Amerika
	-	182	-	-	-	-	-	-	-	-	Danmark
Ialt	-	970133	3400328	-	77752	-	27	14459	-	105	Island

¹⁾ Enkelte mindre partier tillatt innført over andre tollsteder enn de her anførte.²⁾ Over Bodø innførtes intet salt kjøtt.

De enkelte kommuner

1. Aalesund

Kontrollør, stadsdyrlæge *N. Toenberg* meddeler:

Tilførslen av både kjøtt og fleisk har vært betydelig større enn et gjennomsnittsar om enn noget mindre enn i 1917, der for Aalesunds vedkommende var et rekordår. Forsendelsen herfra distriktene i høst og i vinter til Kristiania har vært rent minimal takket være maksimalprisenes tillegg av kun 20 øre pr. kg. i frakt og omkostninger. Det lønner sig bedre for opkjøperne å avhende fleasket her i byen med 10 øres tillegg for frakt og omkostninger. Endel fleisk er dog sendt av private personer herfra til kjente i Kristiania.

Av interesse har det vært å legge merke til at så gjennomgående store og fete skin som i 1918 har der ikke før været tilført byen. Noen forringelse kvantitativt eller kvalitativt av de tilførte slakt har ikke kunnet påvises.

Jeg har i innberetninger før gjort oppmerksom på det merkelige i at der har vært så liten forskjell i prisen på unge fete og gamle utmerkede slakt. Heri var der tendens til gledelig forandring før maksimalprisen kom. Denne har fullstendig nivellert forholdet. Alle gamle, magre kjøer er kommet op i maksimalpris og de fete kan ikke komme høiere, enda står der i maksimalprisforordningen at denne gjelder beste sort norsk vare.

Behandlingen av kjøttet har for endel vært nokså mangelfull, dels fra produsentenes men hovedsakelig fra de transporterendes side. På grunn av de høye frakter og den dyre emballage var endel produsenter begynt å sende slakt uten nogen emballage. Dette blev dog hurtig stoppet ved en øket kassasjon på grunn av behandlingen. Kjøttforbruket vil antagelig minske i det kommende år, men kjøttbød vil der neppe bli på disse kanter.

2. Arendal

Kontrolløren, dyrlæge *K. Egeberg* meddeler:

Kjøttkontrollen foregår på samme sted og med samme personale. Lønningene er forbedret for kontrolløren med 200 kr. og assistenten med dyrtidstillegg.

Kjøtttilførselen har i 1918 sammenlignet med forrige år vært omtrent den samme. Der er tilført kontrollen fler hester og det ser ut som hestekjøtt nu finner større anvendelse. I arene før krigen bruktes næsten ikke hestekjøtt i Arendal. Slaktehestene sendtes til Kristiansand, Tvedestrand og Kristiania.

I juni så det en stund svært mørkt ut med kjøtttilførslen. Slakterne stengte sine forretninger kl. 2 og innskrenket betjeningen; men allerede i slutten av juli begynte det å komme mer kjøtt.

Heldigvis var her rikelig med makrell denne tid.

Årsaken til 2nen klasses stempling har væsentlig vært avmagring.

¹⁾ Antall av kontrollert slakt på og utenfor de forskjellige kontrollstasjoner, se tabellene under foranstående almindelige oversikt.

Tønnekjøttkontrollen: Av utenlandsk kjøtt er undersøkt 107520 kg. islandsk sauekjøtt og 9210 kg. dansk oksekjøtt. 40 tønner islandsk fårekjøtt viste sig ved fremstillingen i mindre god stand. Partiet blev sendt Kristiania kjøttkontroll til utsortering efter forlangende av grossistforeningen. Det danske oksekjøtt var av mindre god kvalitet.

3. Bergen.

Stadsdyrlæge *J. Nielsen* meddeler:

Kjøttkontrollstasjonene er i 1918 tilført ca. 31 360 00 kg. forskjellige kjøttsorter til en omtrentlig verdi av 118 460 00 kr. Sammenlignet med året før krigen (1914) er der i 1918 tilført omtrent de samme mengder av norsk kjøtt. Hertil kommer 2527 slakt fersk, dansk kjøtt og 13 125 fater (= 480 369 kg.) saltet kjøtt, hvorav 319196 kg. amerikansk oksekjøtt, 6720 kg. dansk oksekjøtt og 154453 kg. islandsk fårekjøtt. Av det saltede kjøtt er dog en betydelig del kun kontrollert her i byen og senere fordelt til forskjellige distrikter. Derimot har importen av det engelske hestekjøtt, hvorav tidligere tilførtes betydelige mengder (det forhandledes i oarbeidet tilstand) vært ganske stanset på grunn av engelsk eksportforbud for denne vare.

Alt i alt kan tilførselene ikke betegnes som knappe og det skyldes nærmest de fastsatte maksimalpriser at kjøttprisene har nådd en tidligere ukjent høide, som ofte ikke stod i et rimelig forhold til varens kvalitet. Dette gjelder særlig for oksekjøttets vedkommende.

Av det til byen tilførte og her kontrollerte kjøtt går dog betydelige mengder til forsyning av hoteller i landdistriktene og de forskjellige industrielle anlegg i Bergens opland. Skal denne reeksport tilta, i samme forhold som er skedd i de senere år vil byens forbruk ikke være dekket med tilførselen av norsk kjøtt, og her, som andre steder, vil den oppblomstrende industri nødvendiggjøre at underskuddet dekkes ved import.

Der kan ikke sies å være inntrådt nogen forbedring i behandlingen av det landslaktede kjøtt, som sendes fra fjernere distrikter og som ved ukyndig slaktning, smussig emballage og likegyldig transport ofte kommer frem i en mislig og uappetlig tilstand. Særlig gjelder dette for spedkalver og svin som i sommermånedene ofte kommer frem i bedervet tilstand. Forhåpentlig vil en større byslaktning, når slaktehuset tas i bruk, medføre en forbedring i disse, såvel for produsent som konsument, uheldige forhold.

Det kommunale slaktehus er nu på det nærmeste ferdigbygget og montert og vil bli åpnet i 1919.

Konfiskasjonsprosenten er hos os, sammenlignet med andre steder, meget lav. Særlig skyldes dette at tuberkulosen blandt vore husdyr, er ytterst sjeldent forekommende, i ethvert tilfelle under former, som kan konstateres på det landslaktede kjøtt og som kan gjøre dette uanvendelig til menneskeføde. Dessuten har man i årenes løp lært å bedømme, hvad der ikke kan ventes godkjent og sådant kjøtt blir derfor ikke fremlagt til kontroll.

Istedenfor 2nen klasses stempeling der jo skulle angi at kjøttet, kun efter en grundig kokning, stekning eller saltning kan anses tjenlig til menneskeføde, har man hittil som oftest foretrukket straks å late kjøttet nedsalte, idet man derved sikrer sig at det kun blir anvendt i kokt tilstand.

Aarsaker til 2nen kl. stemping og kassasjon paa stasjonen. (Bergen).

Sykdommer og feil	2nen klasse							Kassert								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	9	-	1	1	-	4	-	-	-	-	-	3	-	5	-	-
Bedrevet eller slet behandlet, skittent .	3	-	1	-	-	127	1	-	3	1	1	1	1	43	-	-
Beskadigelse, ytre	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-
Blodurin	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetendelse, traumatisk	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetendelse, traumatisk	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
— av annen årsak	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	5	-	2	3	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-
Fødselsbesvær	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Jurbetendelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Mavesykdom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Miltbrand	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetendelse	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresykdom	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
Nødsaktning	1	-	-	-	-	2	-	-	1	5	-	-	-	-	-	-
Overdrift	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Raslesyke	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Svulster	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-
Ødem	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Ialt	18	-	32	2	1	154	1	-	27	11	1	9	1	135	3	-

4. Bodø.

Kontrolløren, dyrlæge *P. Seglem* meddeler:

Tilførslen har i det forløpne år vært usedvanlig liten. Dette skyldes dels de dårlige forår 1916 og 1917, der forårsakte stor nedslaktning og dels at et ikke ringe kvantum kjøtt er sendt sydover.

Kvaliteten av kjøttet har, særlig i foråret, vært dårlig.

Kontrolllokalet har vært det samme som tidligere år.

Utenlandsk saltkjøtt har vært tilført byen i ikke ringe mengde, men det har alt sammen vært kontrollert på importstedene. Intet saltkjøtt har vært ført til kontroll her i byen.

5. Drammen.

Kontrolløren, dyrlæge *G. Brekke* meddeler:

Tilførslen av kjøtt har, sammenlignet med foregående år, vært 1631 okser mindre men 217 hester mere, 831 svin mindre; sautilførslen var den samme, 1003 spedkalver mindre, 150 gjødkalver mindre.

Kjøttet har gjennomgående vært magert og av ringe næringsverdi.

6. Fredrikshald.

Stadsdyrlæge *Ant. Jacobsen* meddeler:

I årets løp er følgende slaktekropper passert kjøttkontrollen; 1734 okser, 112¹/₄ hester, 434¹/₄ svin, 486¹/₂ sau, 1529³/₄ spedkalv og 249¹/₂ gjødkalv.

Herav er fra Danmark innført 227 okseslakt, som på forhånd hadde passert Kristiania kjøttkontroll.

I de private slakterier er følgende dyr slaktet og kontrollert: 104 okser, 2 gjelling, 215 ku, 100 kvie, 26 hester, 16 svin, 63 sau, 74 spedkalv og 36 gjødkalv.

Landslaktet var: 403 okser, 507 ku, 403 kvie, 86¹/₄ hester, 418³/₄ svin, 423¹/₂ sau, 1455³/₄ spedkalv og 213¹/₂ gjødkalv.

Til foranstående oppgave for by- og landsslaktet kjøtt som har passert kontrollstasjonen, er innført utenlands kjøtt medtat som landsslaktet.

Det antall slaktekropper, som i årets løp har passert kjøttkontrollen er 4546³/₄.

I 1917 blev der kontrollert 5080¹/₂ slaktekropp. Nedgangen skyldes, mindre tilførsel av dansk kjøtt, mens tilførslen av norsk slakt er omtrent uforandret.

Fra Sverige er ikke innført slaktekropper.

Med 2nen klasse stemplet 7 kuer, 5 svin, 1 sau og 16 spedkalver, samlet vekt ialt 1710 kg.

Det er ikke foretatt stemping med 2nen klasse utenfor kontrollstasjonen, da slakt med sanitære mangler er henvist til nærmere granskning ved stationen.

Kassert er følgende: 5 kuer, 1 hest, 1¹/₄ svin, 11 spedkalver og 1 gjødkalv. Totalvekten av kassert kjøtt og organer er 1736 kg. Alle kassasjoner av slakt er foretatt på kontrollstasjonen.

De hyppigste kassasjonsårsaker for organer har vært tuberkulose og leverikter. Tuberkulose er påvist i 36 styk. storfe = 2,08 % mot 54 styk. = 2,46 % i 1917.

Spørsmålet om innførelse av slaktetvang er optatt til overveielse av magistraten.

Om forholdene ved det kommunale slakteri (»importslakteriet«) meddeler stadsdyrlægen:

Slakteriet har vært i drift i 5 år. Det begynte sin virksomhet den 5 januar 1914, under meget gunstige forhold. Men krigen har også på dette område hatt en lammende virkning, så at kvegimport hertil fra utlandet er ophørt.

Nedslaktning av svensk og norsk kveg i importslakteriet i de forløpne 5 driftsår er følgende:

Svenske dyr.

År	Okse	Gjelling	Ku	Kvie	Hest	Svin	Sau	Spedkalv	Gjødkalv	Antall dyr
1914	1655	21	1489	1618	2	-	80	7	2	4874
1915	439	-	342	617	3	-	30	4	1	1432
1916	9	-	7	12	-	-	-	-	-	28
1917	4	-	1	2	-	-	-	-	-	7
1918	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Norske dyr.

År	Okse	Gjelling	Ku	Kvie	Hest	Svin	Sau	Spedkalv	Gjødkalv	Antall dyr
1914	2	-	4	1	14	111	10	13	9	164
1915	14	-	6	5	49	83	4	14	2	177
1916	18	1	20	9	46	60	7	49	8	218
1917	34	-	13	15	47	128	26	54	22	339
1918	88	-	115	51	117	129	28	82	32	642

Slakteriet er opført for å motta import av slaktedyr fra utlandet. Skal kvegimporten ikke atter komme igang, vil importslakteriet bli overflødig, da dettes drift er beregnet på en betydelig nedslaktning langt utover byens behov. Men forhåpentlig er ophøret av kvegimporten kun midlertidig.

7. Fredrikstad.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *J. Hvattum* meddeles:

Siden foregående år har dyrlægeforholdene undergått følgende forandring:

Fra 1 juli 1918 fungerer undertegnede som stadsdyrlæge og bestyrer av kjøttkontrollen samt leder personlig kontrollarbeidet ved vestre Fredrikstad kontrollstasjon, hvor tillike er ansatt en assistent (stempler). Dyrlæge *Bruer* er kjøttkontrollør i østre Fredrikstad. Stadsdyrlægens lønn blev satt til kr. 4000,— + 3 alderstillegg. Kjøttkontrolløren ø. Fr.stad til kr. 1800,— + 3 alderstillegg for assistenten i v. Fr.stad kr. 800,—.

Lønningene er for lave og bør reguleres, likesom dyrtidstillegg hittil ikke er oppbåret, hvorfor der er andradd om lønnsforbedring samt bevilgning av dyrtidstillegg i likhet med øvrige kommunale chefer og funksjonærer.

Kontorlokalene ved v. Fr.stad trenger oppussning og delvise reparasjoner, likeledes er kontoret for mørkt ved mikroskopiske undersøkelser og der må skaffes bedre lys. Ennvidere mangler fremdeles lokale for næringsmiddelkontroll. Men iflg. meddelelse fra stadskonduktøren vil der fremkomme plan med omkostnings-

overslag for sådant og jeg anser det nødvendig og påkrevet at der snarest gås igang med disse arbeider.

Tilførslen til v. Fr.stad kjøttkontroll har i årets løp, sammenlignet med 1917, tiltatt med $93\frac{1}{4}$ hest, 156 spedkalv, men avtatt med $199\frac{1}{4}$ storfe, 643 svin, $363\frac{3}{4}$ sau, 20 gjødkalv. I det hele avtatt med 976 dyr og den samlede tilførsel står således nogenlunde som i 1916.

Den forøkede tilførsel av hestekjøtt skyldes for en del den høie pris, der har medført at mange forholdsvis gode bruksdyr er gått til slakt.

Det til kontrollen fremførte kjøtt har gjennomgående vært magrere og av mindre god kvalitet, og slaktene ofte vist tegn på benskjørhet og rachitiske tilstande, likesom man sjeldnere ser de virkelig gode fedede slaktedyr.

Grunnen hertil må søkes i de vanskelige ernæringsforhold og mangel på kraftforstoffer, samt at produsenten opnår samme pris enten varen er av god eller dårligere kvalitet.

Det pr. jernbane tiltransporterte kjøtt fremkommer ofte i dårlig emballage, tilsølet og i det hele slett behandlet, så det vilde være påkrevet om reglene for transport av ferskt kjøtt med jernbanen blev ialfall overholdt eller også skjerpet.

Det sanitære forhold ved kjøttets omsetning og behandling innen byen er fremdeles de samme og i høieste grad utilfredsstillende og henvises herom til tidligere innberetninger.

8. Gjøvik.

Kontrolløren, dyrlæge *L. Seeberg* meddeler:

Der er i året 1918 kontrollert mere kjøtt enn foregående år tiltross for de meget høie kjøttpriser. Kvaliteten av kjøtt har gjennomgående vært meget god. De slaktede dyr, der kontrollføres fra landet, er som regel alltid pent slaktet og pent behandlet. Kun en enkelt gang kan det hende, at kalver og mindre dyr er slett behandlet og tilsmusset.

Kjøttkontrollen har nu virket sålenge her, at der som regel aldrig kontrollføres dyr, der har vært syke, uten at der fra en av distriktets dyrlæger følger erklæring med slaktet, og i tvilsomme tilfeller synes det som slaktets eier foretrekker »å bruke slaktet selv« fremfor å risikere konfiskasjon. De kasserte kjøttkroppers antall er derfor forholdsvis få.

Slakterne her i byen, hvorav der i året kun har vært 2, kjøper aldri dyr, der vites å være syke. Hvad der slaktes i slakteriene, blir som regel kontrollert i slakteriene, hvor alle organer o. s. v. da samtidig blir undersøkt, hvilken kontroll jo er den mest betryggende.

Tuberkulose er kun påvist hos et dyr, en ko fra Nordre Land. Tuberkulose blandt kjøer heromkring Gjøvik synes å være en ren sjeldenhet, særlig i Vardal. De ganger, der er forefunnet tuberkulose, har slaktet som regel vært fra Biri, Toten eller Land.

9. Hamar.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *G. Coth* meddeler:

Kjøttets kvalitet har i årets løp vært dårligere enn før om årene, likesom også tilførslen er mindre. Hvad emballeringen av kjøttet angår er den avgjort bedre, likeså slaktbehandlingen.

10. Haugesund.

Kontrolløren, dyrlæge *H. P. Jensen* meddeler:

Der er tilført kontrollen 163¹/₄ okser, 14 hester, 2243¹/₂ sauer flere og 94¹/₂ svin, 194 gjeter, 778 spedkalver og 99¹/₂ gjødkalver ferre enn i det foregående år — en mertilførsel av 21247 kg.

Regnet etter en gjennomsnittsvekt av: okser 90 kg., hester 175 kg., svin 80 kg., sau og gjett 15 kg. Spedkalver 12 kg. og gjødkalver 30 kg. er det samlede forbruk av fersk kjøtt og fleisk 425 577 kg.; hvilket utgjør ca. 25,3 kg. pr. individ, idet innbyggerantallet regnes til 17 000.

Der er kassert 3 okser, 4 sauer, 1 gjete, 12 spedkalver og 1 gjødkalv og 2440 kg. organer og avfall.

Til tønnekjøttkontrollen har tilførslen vært liten i 1918. Der er ialt innført 30 fustager dansk og 8 fustager amerikansk oksekjøtt samt 47 tønner islandsk sauekjøtt. Av sistnevnte parti blev 1 tn. kassert på grunn av bedervethet.

Kjøttkontrollen, som siden dens opprettelse i 1893 har vært tilknyttet fylkesdyrlægebestillingen i Karmsund, blev ved bystyrebetslutning av 30 august f. å. utskilt herfra. Samtidig besluttet det å opprette en stadsdyrlægestilling for Haugesund, i hvilken stilling kjøttkontrolløren ansattes.

Det er dessuten besluttet at opprette melkekontroll, som skal igangsettes så snart der er opnådd approbasjon på melkevedtektene.

Stadsdyrlægen skal bestyre kjøtt- og melkekontrollen samt føre tilsyn med utsalgs- og tilberedningssteder for næringsmidler.

Laboratorium er innredet i 2den etage i samme hus som kjøttkontrollen.

Budgett for terminen 1918—19 er vedtatt således:

Stadsdyrlægens lønn	kr. 6000,00
2 alderstillegg à 500 kr.	» 1000,00
Laboratorieassistanse	» 1500,00
Renhold, lys og brenne	» 900,00
Til innredning av lokale for inn-	
ført kjøtt (tønnekjøtt)	» 1500,00
Til innredning av og utstyr for	
utstyr for laboratoriet	» 5000,00
Tilfeldige utgifter	» 300,00

Tilsammen kr. 16200,00

Slakteriforholdene har undergått noen forandring til det bedre, idet kommunen har innkjøpt et eldre slakteri, hvori størstedelen av byens slaktning hittil har foregått. Til utbedring herav bevilgedes kr. 10 000,00 for å sette det i en sådan stand, at det kunne tjene som midlertidig kommunalt slaktehus, inntil det nye blev ferdig.

Grunnarbeiderne til det ny slaktehus er påbegynt. Der er til dette anlegg bevilget kr. 225 000,00 foruten grunn. Slaktehuset skal opføres efter tegning av arkitektene Ekman, Smith og Michalsen, Kristiania.

11. Holmestrand.

Kontrolløren, dyrlæge *O. Rustad* meddeler.

Kontrolllokalet er det samme. Lønnen er uforandret 600 kr. + 200 kr. i dyrtidstillegg.

Kjøttets behandling er gjennomgående god. Grunnet den knappe ernæring er der tilført mange små og magre okseslakt. Den samlede kjøttmengde har i vekt ikke utgjort synderlig over halvparten av et normalt år — skjønsmessig anslått.

Med undtagelse av sauekjøttet stammer det fra de omkringliggende distrikter,

12. Horten.

Kontrolløren, stadsdyrlæge *E. Wiese* meddeler:

Tilførslen av fersk kjøtt til Horten i året 1918 må, som forholdene var, karakteriseres som god. For storfeslaks vedkommende var den ca. 25 % (289 stk.) større enn i 1916 og ca 15 % større enn i 1917, da der ialt var 1369 stk. (idet 525 stk. dansk storfeslakt i dette år sendtes videre til andre byer). Samlet tilførsel av dansk kjøtt i 1918 var 509 stk. til byen og marinestasjonen.

Tilførslen av hesteslakt var likeledes større enn årene i forveien.

For svineslaktens vedkommende var der fortsatt nedgang: 515 stk. i 1916. 470³/₄ i 1917 og 312 i 1918.

Kvaliteten av det tilførte kjøtt nærmest som foregående år, spedkalvenes kvalitet dog ganske betydelig bedret, idet nedslaktningen av ganske spede kalver (1—2 døgn) har vært motarbeidet. Der leveres nu kun få under 8 dager gamle, alminde- ligst 10—12 dager.

Som sedvanlig har der vært tilført byen ganske store mengder fersk storfe — hest og sauekjøtt i hele og halve skrotter, som har vært underkastet kontroll ved andre kontrollstasjoner, spesielt Kristiania. Dette kjøtt, som blir brukt til pølsefabrikasjon har ofte vært av dårlig kvalitet på grunn av slett behandling, lang og dårlig opbevaring.

Kommunen har i 1918 drevet eget kjøttutvalg og pølsemakeri (o: gjennom provianteringsrådet) og i årets 3 siste måneder har det nystartede »Horten Andels-

slakteri« trådt i virksomhet. Disse to forretninger har visstnok ved siden av maksimalprisene på fersk kjøtt sin del i, at den sanitært sett lite tiltalende torvhandel med fersk kjøtt og kjøttvarer synes ganske å være ophørt.

13. Hønefoss.

Kontrolløren, dyrlæge *G. Ødegaard* meddeler:

Tilførslen av kjøtt og især av flesek har i det forløpne år vært mindre enn for nogen år siden kontrollens opprettelse, ikke alene hvad kvantum angår men også kvaliteten har vært ringere, idet det har vært magert og lett i vekten. Konkurransen om innkjøp i distriktene omkring har også vært stor da Kristiania og Drammens opkjøpere, ja fra andre byer også, har reist omkring. Prisene er som følge av den store konkurranse stadig blevet strammere. Fellesslakteriets notering i efteråret har også bevirket, at maksimalprisene er sprenget. Av det kontrollerte flesek gikk endel også til Kristiania til private og da visstnok til jobbpriser, hvorfor flesekemanglen har vært rett følelig her.

Hallingdal og Valdres som ellers pleier å levere endel kjøtt er i år aldeles uteblevet.

14. Kongsberg.

Kontrolløren, dyrlæge *A. Løken* meddeler:

Sammenlignet med kjøtttilførslen i 1917 er der i 1918 stemplet $7\frac{3}{4}$ okse, $176\frac{3}{4}$ svin, 2 gjet, 68 spedkalver og 43 gjødkalver mindre og 13 flere hester og $114\frac{1}{2}$ flere sauer. I november og desember var tilførslen minimal, så der virkelig kunne tales om kjøttmangel. Der skal hersteds ha vært en bestemmelse om at frakttilllegg kun skulde kunne beregnes for kjøtt tilført pr. jernbane men derimot ikke for kjøtt tilført pr. landevei f. eks. fra Numedalsbygdene med en avstand op til 12 mil fra byen. Denne bestemmelse har gjort at kjøtt er videresendt til Drammen og Kristiania av misfornøide selgere; dels har opkjøpere fra andre steder opkjøpt slakt i distriktet på slump og derved omgått maksimalprisen, som av de fleste selgere anses for lav i forhold til kraftfor- og høiprisene. For å avhjelpe kjøttmøden er her besluttet kommunal slaktebedrift med kjøttutvalg. Dette vil selvfølgelig ikke avhjelpe kjøttmøden, når denne vesentlig har sin årsak i en sterk redusert kvegbestand. Sålenge der ikke besluttes å bygge et ordentlig kommunalt slaktehus og innløsning av alle de gamle slakterier på privat hånd (forresten kun 2 stk. innen den egentlige by-bebyggelse), så vil heller ikke de sanitære forhold bedres.

15. Kragerø.

Kontrolløren, dyrlæge *J. Benzen* meddeler:

Kontrollens lokale er uforandret. Den kontrollerende dyrlæges lønn er i årenes løp noget forbedret. Den utgjør nu med grunnlønn, alderstillegg og dyrtidstillegg tilsammen kr. 3250,00 årlig. Den gjengse lønn på lignende steder er uten dyrtidstillegg ansatt til kr. 3600,00.

Kragerø har et uforholdsmessig litet opland og det er kun i gode år, at oplandets kjøttproduksjon kan tilfredsstille byens forbruk. I det forløpne år har der derfor vært tilført en stor mengde okseslakt, mest fra Kristiania. Da disse kjøttskrotter gjennomgående har vært utsøkt store dyr, er kjøttmengden større enn den tabellariske oversikt gir inntrykk av.

Da sådan tilsendt kjøtt belastes med ekstrautgifter til frakt og emballage, har prisene holdt sig overordentlig høie. Det har også vært vanskelig å tilveiebringe tilstrekkelig kjøtt, så der ofte har vært likefrem kjøttmød. Men tiltross både for de høie priser og vanskelighetene ved å tilveiebringe det har der i denne dyrtid vært forbrukt mer kjøtt enn i normale tider. Forklaringen til dette fenomen må dels søkes i de gode pengerike tider, dels i manglen på andre matvarer.

Tuberkulose er en ren sjeldenhet blandt husdyrene heromkring og der er i det forløpne år ikke påtruffet noget tilfeller derav på kontrollen.

16. Kristiania.

Direktør *A. Lo* meddeler følgende om Kristiania slaktehus og kjøttkontroll:

Den totale tilførsel. Den herunder omhandlede tilførsel vedrører det utenbys og fra utlandet kommende ferske kjøtt, der passerer kjøttkontrollstasjonen, samt det ved Kristiania slaktehus slaktet kjøtt. I de følgende opgaver er således ikke medtatt det »kontrollfrie« kjøtt, d. v. s. kjøtt stemplet ved utenbys kjøttkontroll og fritatt for fornyet kontroll i Kristiania.

Den totale tilførsel var 57 319 (70 001) storfe, 2919 (1613) hest, 16 423 (31 145) svin, 61 801 (40 686) sau, 5539 (6090) gjet, 37 449 (29 827) spedkalv, 22 227 (18 409) gjødkalv.

Der var således en nedgang fra foregående år på 12682 storfe — 18,12 %, 14 722 svin — 47,26 %, 551 gjet — 9,05 %, hvorimot en oppgang på 1306 hest — 80,96 %, 21 115 sau — 51,82 %, 7622 spedkalv — 25,55 %, 3818 gjødkalv — 20,73 %.

Av den totale tilførsel var slaktet i Kristiania slaktehus 17 489 (14 897)¹⁾ storfe, 1360 (654) hest, 2272 (3258) svin, 1062 (1000) sau, 42 (14) gjet, 1065 (1184) spedkalv, 10 267 (6056) gjødkalvunge, og tilført over kjøttkontrollstasjonen 39 830 (55 104) storfe, 1559 (959) hester, 14 151 (27 887) svin, 60 739 (39 686) sau, 5497 (6076) gjet, 36 384 (28 643) spedkalv, 11 960 (12 353) gjødkalvunge.

Hertil kommer 2 hjorter, som ankom i slaktet tilstand, men blev flådd og avslaktet ved slaktehuset og underkastet slaktehuskontrollen.

¹⁾ Tallene i parentes gjelder foregående år.

Den norske tilførsel bestod i dette som tidligere beretningsår av utenbys slaktet og i Kristiania slaktehus slaktet kjøtt.

Forholdet var:

	<i>Byslaktet</i>	<i>Landsslaktet</i>	<i>Tilsammen</i>
Storfe	17 489 (14 897)	16 583 (8939)	34 072 (23 836)
Hest	1360 (654)	1559 (958)	2919 (1612)
Svin	2272 (3258)	14 151 (27 886)	16 423 (31 144)
Sau	1062 (1000)	60 739 (39 686)	61 801 (40 686)
Gjett	42 (14)	5497 (6076)	5539 (6090)
Spedkalv	1065 (1184)	36 384 (28 643)	37 449 (29 827)
Gjødkalvunge .	10 267 (6056)	11 960 (12 338)	22 227 (18 394)

Altså en betydelig oppgang fra foregående år for storfe, hest og saus vedkommende, både byslaktet og landsslaktet, samt for byslaktet ungfegjødkalv, hvorimot landsslaktet ungfegjødkalv, er gått noget ned. Svinetilførselen er gått betydelig ned, fra 31144 i 1917 til 16423 i 1918, d. v. s. 47,26 %.

Tilførselen til Kristiania markedet holder sig nu nogenlunde jevn hele året dog med en nedgang i de varme sommermåned, større høsttilførsel av sau, og øket svinetilførsel i desember, januar og februar.

Kvaliteten av de norske dyr er meget variabel; meget magert ungfeg og storfe av ringe kvalitet og liten vekt. I det store og hele ga den norske tilførsel inntrykk av mangel på kraftforing.

Sundhetstilstanden er forholdsvis bra, der stempledtes 2nen klasse 428 okse — 1,26 %, 120 hest — 4,11 %, 629 svin — 3,83 %, 297 sau — 0,48 %, 16 gjett — 0,29 %, 280 spedkalv — 0,75 %, 36 gjødkalvunge — 0,16 %. Der kassertes 218 storfe — 0,64 %, 46 hest — 1,58 %, 208 svin — 1,27 %, 96 sau — 0,16 %, 209 gjett — 3,77 %, 689 spedkalv — 1,83 % og 44 gjødkalvunge — 0,20 %.

Angående årsaker til kassasjon og 2nen klassens stempling henvises til tabellene.

Av de slaktehuskontrollerte 17489 storfe av norsk oprindelse var 178 stk. — 1,02 % tuberkuløse.

Vekten av kassasjonsr lokale og hele skrotter, utgjvrde 104 374 kg., heri også innbefattet kassasjoner av dansk kjøtt.

Den danske tilførsel. Skjønt den danske import er gått ned fra foregående år til omtrent det halve, 45647 stk. i 1917 mot 23247 stk. i 1918, utgjorde den dog 40,51 % av den samlede tilførsel.

Kvaliteten av det danske kjøtt har i dette år vært dårlig, med magre tildels skinnmagre kjær. Dette hadde vel sin grunn i den danske ordning hvorved innkjøp av kjøtt kun blev tillatt ved »Centralisationen«, hvorved man blev henvist til bestemte klasser, prima, 1ste, 2nen og 3dje, og med priser som lå betydelig under de gjelende markedspriser på gode kvaliteter. Følgen var, at kun det magre kjøtt blev, eksportert. Dessuten var der som her, mangel på kraftfor for en stor del årsak i den ringe kvalitet på det danske kjøtt.

Sundhetstilstanden var jevnt god. Der stempledtes 2nen klasse 230 storfe, og kassertes 25 storfe. Angående årsak til kassasjon og 2nen klassens stempling henvises til tabellene. Det danske kjøtt kom for en overveiende del med båt fra Fredrikshavn.

Tøndekjøttkontrollen.

Der blev i 1918 kontrollert 674723 kg. (2650880) oksekjøtt, 2738484 (440577) sauekjøtt, 462 (208) tunge, 500 (517) blærer, 76555 (214486) tarmer, 105 (0) kg. rul., således en betydelig nedgang for oksekjøtt, men en tilsvarende opgang for fårekjøttets vedkommende.

Hovedtilførslen av oksekjøtt og fårekjøtt foregikk gjennom Statens provianteringsråd og som det fremgår av tabellene kommer alt saltet sauekjøtt fra Island, samt den overveiende del oksekjøtt fra Danmark, hvorfra også den største import av tarmer foregår.

Der blev kassert 0,004 % oksekjøtt og 0,52 % sauekjøtt; grunnen var i alle tilfeller bedervet tilstand.

Angående importen forøvrig henvises til tabellen.

Årsaker til kassasjon på kontrollstationen. (Kristiania).

Sykdomme og feil	Norsk							Dansk								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spekcalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spekcalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunslugt.....	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring.....	-	-	-	1	44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent.....	7	7	13 ¹	46	139	131	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benbrud.....	4	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet.....	3	1	1	-	-	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre.....	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin.....	7	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk.....	8	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
— av anden aarsak.....	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk.....	9	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
— av anden aarsak.....	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdøms.....	16	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë.....	9	1	-	-	18	150	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær.....	11	-	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot.....	-	-	1	1	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser.....	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækkbetændelse, traumatisk.....	11	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— av anden årsak.....	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse.....	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi.....	30	4	4	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdøms.....	11	-	20	-	-	23	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdøms.....	4	-	7	-	3	243	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Miltbrand.....	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Navleaarebetændelse.....	-	-	-	-	-	43	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdøms.....	1	-	8	1	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nødslagtning.....	8	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis.....	-	-	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke.....	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Selvdøde.....	-	1	-	1	1	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande.....	13	2	4	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svulster.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelse r.....	-	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke.....	11	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose.....	3	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbaarne.....	-	-	-	-	-	48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot.....	1	2	19	34	4	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ødem.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saltforgiftning.....	-	-	57	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Salpeterforgiftning.....	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftning.....	19	-	5	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke.....	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lynnedslag.....	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt.....	198	37	201	96	209	678	43	-	25	-	-	-	-	-	-	-

1) Derav 1 engelsk,

Årsaker til 2nen kl. stempling og kassasjon ved Kristiania slaktehus.

Sygdomme og feil	2nen kl. stempling							Kassert								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt.....	-	-	17	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring.....	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (straalesop).....	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benbrud.....	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre.....	2	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk.....	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk.....	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— av anden aarsak..	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdum.....	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær.....	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser.....	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk.....	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-
Jurbetændelse.....	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi.....	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdum.....	5	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdum.....	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Navleaarebetændelse.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Nyresygdum.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nødslagting.....	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
Rachitis.....	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke.....	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Selvdøde.....	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-
Septiske tilstande.....	-	-	-	-	-	-	-	5	-	1	-	-	-	1	-	-
Stivkrampe.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Svulster.....	-	10	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser.....	2	-	-	-	-	1	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Tinter.....	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose.....	12	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbaarne.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
Vattersot.....	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Ødem.....	1	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftning.....	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-
Pneumoni.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Lungesyge.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Krydslamhet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt.....	65	24	27	3	1	3	2	20	9	6	-	-	11	1	-	-

17. Kristiansand.

Kontrolløren, dyrlæge *C. Juell* meddeler:

Den gjennomsnittlige slaktevekt er for storfe 110 kg., hest 180, svin 96, sau 12, gjet 13, gjødkalv 32 og spedkalv 13 kg.

Av kjøttet benyttes innen byen omtrent godt og vel det halve.

Ved kjøttkontrollen er ansatt en kontrollør med 3000, og en assistent med 1980 kr.

Tilgangen på kjøtt har vært omtrent som forrige år, dog mindre svin. Innført fra Danmark er 235 storfe.

Av det til 2nen klasse og kasserte er der ingen med tuberkulose, kun tilfældige lidelser.

18. Kristiansund.

Kontrolløren, dyrlæge *C. A. Steensholt*. meddeler:

Byens samlede omsetning av fersk kjøtt er i 1918 gått ned med 472 storfe og ca. 600 spedkalver — fleskeproduksjonen omtrent som foregående år, derimot er omsetningen av saukjøtt gått op med nogen hundre kropper.

I det kommunale slaktehus er slaktet 1694 storfe, 20 hester, 2 svin, 180 sau, 1 gjet og 16 spedkalver.

Kjøttet har som tidligere stammet fra Nordmøre og Romsdal, kun enkelte storfe fra Trøndelagen. Kvaliteten har tross tidene vært meget god, men emballeringen er fremdeles litet tilfredsstillende.

Hvad byens dårlige kjøttkontrolllokaler angår, så er det desverre ennå ingen utsikter til å få nogen nye.

Regnskapet for det kommunale slaktehus viser en utgift av kr. 5400 (stadsdyrlægens lån kr. 2950, opsynsmannen kr. 2200, vedlikehold kr. 250) — og inntekt av kr. 3200.

For kjøttkontrollen var utgiften kr. 3710 (kontrollørens løn kr. 2050, assistanse 4de kvartal kr. 360 og leie av lokale kr. 1300) — og inntekt av kr. 450. Byens nettoutgifter på forannevnte konto beløper sig altså til kr. 5460.

19. Larvik.

Kontrolløren, dyrlæge *J. Andersen* meddeler:

Kontrollens virksomhet har vært som tidligere uten større forandringer — kontortiden er den samme som før, og budgettet næsten uforandret.

Kontrolltiden er 2 à 4 timer daglig, men dette tiltrods, synes stemping utenfor kontrolltidene — hos byens slaktere å tilta, ennskjønt det meste kjøtt tilføres fra byens nærmeste distrikter, uavhengig dampskibs- og jernbanetransport.

Tilførslen av kjøtt har vært betydelig mindre enn det foregående år — kun hester er slaktet i litt rikeligere mengde. Forøvrig viser nedgangen i slakt sig å være ca. 1200 skrotter, fordelt omtrent således: 385 okser, 238 svin, ca. 400 sau, 107 spedkalver og 75 gjødkalver.

Av de under rubrikken okser anførte (1981^{3/4}) er ca. 400 ungdyr, gjennemsnittsvekt 60 à 70 kg.

Den største mengde kjøtt tilføres fra de byen nærmest liggende distrikter; noget er kommet vestenfra (Flekkefjordskanten) særlig får, og endel fra Kristiania. Disse siste er som regel på forhånd stemplet i hovedstaden og blir etterkontrollert her. Ad denne vei er tilført 107 okser, nogenlunde bra slakt. Vestenfra er kommet ca. 20 okser — vesentlig ungdyr og ca. 500 får, jevne pene skrotter — trans- og emballage dog oftest mangelfull.

Kjøttets kvalitet har vært nogenlunde bra. Visstnok er der slaktet mange dyr i en altfor ung alder, mindre fetede og delvis magre dyr; men når man tar i betraktning de vanskelige forhold, som jordbruket har arbeidet under i disse krigens år — særlig mangelen på kraftfor og ombytningen med sildefor og cellulose som erstatning — så synes resultatet dog å ha overskredet forventningene.

De tilførte svin har gjennomgående vært fete og temmelig ensartet, om enn fleskets kvalitet for manges vedkommende må sies å være en del forringet, grunnet den sterke foring med sildemel og lignende produkter — særlig torskemel, der uten tvil gir en bismak på flesket.

Fårekjøttet har gjennomgående vært bra, ensartet vare, det samme kan desværre ikke sies for kalvenes vedkommende. Der har vært få egentlige gjødkalve, de fleste er mellemkalve. Ca. 20 fine fetekalve er tilført byen fra Moss.

Trods de høie maksimalpriser på kjøtt har efterspørselen vært ganske stor. Slakterne har ikke kunnet tilfredsstillende behøvet, særlig gjelder dette for fleskets vedkommende. En hel del svin er i år ikke torvført som ellers, men solgt bort fra distriktene heromkring til andre kommuner, der sannsynligvis har betalt høiere priser, eller sendt til slektninger i øst og vest, saltet ned privat og på den måte gått kontrollen forbi.

Opkjøpervesenet har i år florert som aldri før og for slakterne har året 1918 vært en vanskelig tid.

Ekstraordinært er undersøkt 110 tønner dansk *saltet okseskjøtt*, der passerte kontrollen uten antegnelser — kjøttets kvalitet var kun nogenlunde.

20. Lillehammer.

Som kontrollør har også dette år fungert dyrlæge *J. Fløsvik*. Angående kontrollens virksomhet henvises til tabellene.

Ved det kommunale *slakteri* i byen er kontrollert 946 okseslakt, 68 hester, 676 svin, 14 sau, 1 gjet og 14 spedkalver, derav er 6 okseslakt og 3 svin slemplet 2. kl. og kassert 3 okser og 2 svin.

21. Lillestrøm.

Kontrolløren, dyrlæge *N. Dahle*, meddeler:

Ialt er kassert 4 storfeslakt, 4 svin og 8½ kalv, tilsammen 964 kg. Av flesk tilførtes i de siste 3 mdr. av året betydelig mindre enn normalt. Mens der således i 1917 blev kontrollert 220 svineslakt er der i år ialt kontrollert kun 127. En stor del av det ved kontrollen undersøkte og stemplede flesk blev i den nærmeste tid før jul sendt til Kristiania og omegn dels med jernbanen og dels innkjørt ad landeveien. Av kjøtt var også tilførslen i de siste 2 à 3 mdr. av året liten og ujevn. Følgen har vært, at der her på stedet til forskjellige tider har hersket virkelig kjøtt- og fleskenød. De kontrollerte okse- og kalveslakt fra distriktene heromkring har gjennomgående vært magre. Driftefeet var derimot i år penere enn forrige år. Saueslaktene skrev sig næsten utelukkende fra Gudbrandsdalen og var av middels kvalitet.

22. Moss.

Kontrolløren, dyrlæge *K. Sande* meddeler:

I året 1918 kontrollertes ved Moss kjøttkontrollstasjon noget mere storfeslakt enn i 1917 og 1916. Av svin var derimot tilgangen mindre, et fall til omtrent det halve. Saueavlen i distriktet er helt minimal, hvorfor praktisk talt alt det som heter saueskrotter må tilføres annetstedsfra. Stavanger og Flekkefjord er vel kjente som gode markeder i denne retning.

Gjødkalv produsertes heller ikke i den utstrekning som tidligere — der var mangel på melk.

Det fra byens opland stammende kjøtt må betegnes som meget godt.

Utenfor stasjonen er der kontrollert meget mindre enn de nærmest foregående år. Tilførslene stammer altoverveiende fra Kristiania slaktehus' kjøttthal. Transporten av dette kjøtt er fremdeles mangelfull, emballagen er ofte skitten, vognene likeså.

Fra utlandet — Danmark — er der kommet endel storfeslakt, ialt 455 stkr. mot 1062 i 1917. Kvaliteten av danskekjøttet var ikke så god som man er vant til.

Nedsaltning av kjøtt og flesk til lagring blev der visstnok meget litet av siste høst. Tilførslerne dekket ikke stort mere enn det daglige behov.

Hermetikkfabrikkene har hvad kjøttkonservering angår hatt en død sesong.

23. Narvik.

Kontrolløren, dyrlæge *K. G. Mæhre*, meddeler:

Kontrollen er i året 1918 tilført 1071 $\frac{1}{2}$ slakt mindre enn i 1917. Mindretilførslen fordeler sig således: 360 storfe, 8 hester, 283 sau, 42 gjet, 176 $\frac{1}{2}$ spedkalv, 210 $\frac{1}{2}$ gjødkalv. Derimot er tilført 5 $\frac{1}{2}$ gris og 3 ren mere enn i 1917.

Kvaliteten av det tilførte kjøtt er meget forskjellig. Storfeslakt fra Måselven, Bardo, Salangen og tildels fra Helgeland hitrører oftest fra noget større og velforede dyr, mens mesteparten fra Ofoten, Tysfjorden og nærmestliggende bygder hitrører fra små og magre kuer, hvis slaktvegt dreier sig om 90—95 kg. De såkalte gjødkalver er ungdyr på $\frac{3}{4}$ til 1 år, som har gått på havn en sommer. De er ofte tynne og magre og danner et dårlig slakt.

Fleskets kvalitet er gjennemgående god. Dessverre har krigsårene næsten utryddet grisene; men blir det bedre adgang til å få smågriser, vil svineholdet hurtig ta sig op igjen.

Trods en mindretilførsel av ca. 30 % har byen vært så å si omtrent like godt forsynt med kjøtt som foregående år. Dette kommer av at skibstrafikken i 1918 har vært praktisk talt innstillet. At den i løpet av relativt kort tid vil øke til det dobbelte, ja kanskje det tredobbelte mot før krigen er utvilsomt. Dette i forbindelse med at vårt i forveien lille og yderst slette opland nu i de siste 2 à 3 år er yderst redusert ved flere store industrielle aulegg, gjør at det vil bli yderst vanskelig å skaffe blott tilnærmedesvis det kvantum kjøtt som byen vil trenge.

Kontrollens personale og lokale er det samme som tidligere. Lønnen for kontrolløren er fra 1ste juli forhøiet med kr. 500,00 til kr. 2000,00.

24. Notodden.

Kontrolløren, dyrlæge *A. Lund*, meddeler:

Ved Notodden kjøttkontroll blev der i 1918 kontrollert ialt 3825 $\frac{3}{4}$ slakt. Av svineslakt var der ca. 130 mindre enn foregående år, men var der til gjengjæld en del flere okser, sau og gjet, så den samlede kjøtttilførsel var noget større enn i 1917. —

Med 2. kl. blev stemplet 27 okser, 3 hester, 25 svin, 24 sau, 7 gjeter og 40 spedkalver. Kassert blev ialt 734 kg., hvorav 152 kg. avfall og organer.

Hvad kvaliteten av det tilførte kjøtt angår, var det omtrent som foregående år. Svineslaktene var gjennemgående nokså magre og som oftest svært små i forhold til alderen.

Det kjøtt, som blir tilført fra andre kanter — med jernbane eller dampskib — er ofte stygt ved fremkomsten på grunn av skitten emballage og uvorren behandling under transporten. Der kommer ikke så få sauer fra Vestlandet — særlig Flekkefjord. Disse er ofte, især når der er mildt vær, ved fremkomsten hertil temmelig »sure« på grunn av den lange transport.

Kontrollen foregår fremdeles i samme lokale som tidligere og er kontortiden som før hver tirsdag, torsdag og lørdag fra 8—10 fm.

Kontrollørens faste lønn kr. 1800,00 pr. år.

25. Porsgrund.

Kontrollør var dyrlæge *H. Piro*. Angående kontrollens virksomhet henvises til tabellene.

26. Risør.

Kontrolløren, dyrlæge *Th. Skjævestad*, meddeler:

Kontrolløren, dyrlæge *Skjulestad*, blev liggende syk i begynnelsen av januar og var syk hele vinteren og våren og sommeren og døde i august måned samme år. Kjøttkontrollen har det hele år vært skjøttet av hans assistent, en slakter med undtagelse av i september og oktober, da dyrlæge *Knap* var vikar her.

Jeg overtok kontrollen her 22. september dette år.

27. Sandefjord.

Kontrollør *T. Lekven* meddeler:

Tilførslen av slakt i det forløpne år må efter omstendighetene sies å ha vært nokså god skjønt sammenlignet med året forut viser det adskillig differanse for enkelte grupper vedkommende, hvilket særlig gjelder svin.

Den måned, hvori dette forhold, mest gjorde sig gjeldende var årets siste. Årsaken til dette må antagelig for en vesentlig del tilskrives landbefolkningens misfornøielse med de av Statens Prisdirektorat påbudte og fastsatte maksimalpriser og ikke i mangel av slakt i de her omliggende distrikter.

Angående det tidligere omskrevne slaktehusanlegg m. m. må fremdeles kunne sies å være i god gjenge, skjønt saken er noget forsinket grunnet den nye underutarbeidelse værende reguleringsplan for byen samt muligens også at man gjerne vil se tiden litt an grunnet de nuværende ekstraordinære byggeforhold.

28. Sarpsborg.

Kontrolløren, dyrlæge *A. Schumann*, meddeler:

Kjøttkontrollvirksomheten har vært drevet på samme måte, tid og sted som tidligere år. Kvaliteten av det tilførte kjøtt har vært gjennomgående god. De fleste årsaker til 2den kl. stemping og tildels kassasjon er »skarpt«, dette onde er meget utbredt i bygdene heromkring. Dyrene kan ofte tilsyneladende bedres, så de blir stående på fjøset og spiser så nogenlunde, inntil de begynner å få ødem

fremme i brystet; ved henvendelse til dyrlæge blir de alltid tilrådet slaktet, men kjøttet er da allerede lidende av vatersot.

Tilførslen har avtatt adskillig i den siste del av året. Av flesk var der meget litet de siste måneder av året og i julemåneden var der omtrent intet torvført; derimot blev der nok omsatt endel til private folk til overpriser.

29. Skien.

Kontrolløren, dyrlæge *E. C. Koren Lund*, meddeler:

Det i 1918 tilførte kjøtt har vært av noget ringere kvalitet enn de foregående år; godt slaktekveg finnes ikke mere på grunn av de vanskelige foringsforhold. Alle slaktedyrr har vært magrere og vanskelig å opdrive.

At antall av slaktedyrr har vært såvidt stort har sin grunn i at Andelsslakteriet og privatslaktere har gjort innkjøp av slaktedyrr langt utenfor distriktet; særlig fra Jarlsberg, Kristiania og Hamar. Av dansk kjøtt har der kommet litet og gjennomgående av dårlig kvalitet (magert). Fleskeproduksjonen har gått meget tilbake og mange har solgt sine slakte- og avlssvin av mangel på for. Flesket har også vært magrere enn sedvanlig og sildeluktende, tranaktig flesk har forekommet som følge av foring med sildemel.

Sundhetstilstanden hos slaktedyrene har vært god. Tuberkulose har kun forekommet i et tilfelle. Hos telemarkskveget har den ikke forekommet, og er dette kvæg meget sunt.

Under transport på jernbane og dampskib blir slaktet (kjøtt) fremdeles slett behandlet. Det tilsøles og stables sammen med all slags varer uten resong. Fra kjøttkontrollen er dette forhold påtalt flere ganger. På brygger og jernbanestasjoner er behandlingen av kjøttkollu også slett.

Kjøttkontrollens lokaler og funksjonærer er de samme som foregående år.

Tønnekjøtt fra utlandet har ikke ankommet hit i 1918; kun innenlandsk tønnekjøtt til provianteringsrådet.

30. Stavanger.

Kontrolløren, dyrlæge *H. P. Selmer*, meddeler:

Dyrlægenes antall og arbeide ved kjøttkontrollen og slaktehuset har været uforandret fra foregående år. Kontrolldyrlæge *Holmboe* har for en tid siden opsagt sin stilling i kommunen, idet han er ansatt som fylkesdyrlæge i Ytre Ryfylke. Nogen ny kontrolldyrlæge er ennu ikke ansatt og stillingen heller ikke avertert ledig, idet en omregulering av de kommunale dyrlægestillinger i Stavanger er under forberedelse.

Der har i årets løp vært en god og jevn tilgang av slaktedyrr til anlegget. For de forskjellige dyrearters vedkommende er tallene ikke meget forskjellige fra 1917. Dog danner antallet av slaktehester og føll en bemerkelsesværdig undtagelse,

idet der ialt er nedslaktet ca. 1200 stk., mens det sedvanlige er 3—400. Årsaken hertil må først og fremst søkes i det knappe forår og vanskeligheten med å skaffe kraftfôr, dernest det store antall føll som kom til verden våren 1918 samt endelig de uhyre priser som betaltes for føllekjøtt ver høsten.

Et almindelig føll utgjordes i 3—400 kroners slakteverdi. Det viste sig imidlertid ved Stavanger høstmarked, at denne massenedslaktning av hester og føll hadde vært helt ugrunnet og fullstendig meningsløs, idet hestepriene blev så høie, at 700—800—1000 kr. betaltes fort vekk for gode føll.

Ved *slaktehuset* er ialt nedslaktet: 13 874 okser, 1 192 hester, 333 svin, 47 272 sau, 383 gjeter, 11 579 spedkalver og 258 gjødkalver. Herav er med 2nen kl. stempelt: 53 okser, 12 hester, 5 sauer, 586 får, 4 gjeter, 374 spedkalver og 2 gjødkalver. Kassert er: 3 okser, 9 sauer, 1 gjeter og 19 spedkalver. Vekt av alt kassert utgjør 1420,5 kg.

Tilførslen til *tønnekjøttkontrollen* har vært liten i forhold til 1917.

Der er ialt tilført:

Fra U. S. A.	1 fustasje oksekjøtt	56 kg.
» Danmark	251 — —	32 468 »
» Island	1 299 — —	1542 54,5 »
	1 551 — —	186 768,5 kg.

Alt kjøtt har vært av udmerket kvalitet og intet er kassert. Tønnekjøttkontrollens regnskap stiller sig således:

I n n t e k t:

Kontrollinntekt	kr. 3 735,37
Innvundne renter	» 110,26
	kr. 3 845,73

U t g i f t:

Lokalleie	kr. 591,67
Regnskapsførerens lønn (2 år)	» 400,00
Småregninger	» 7,00
	kr. 998,67
Ballanse	» 2 847,06
	kr. 3 845,73

Årsaker til 2nen kl. stemping og kassasjon på stasjonen. (Stavanger).

Sykdommer og feil	2nen kl. stemping							Kassert								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødokalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødokalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	7	3	10	22	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	6	2	7	-	-	105	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-
Beskadigelse, ydre	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk — av annen aarsak	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdum	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	2	-	-
Forgiftning	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	4	-	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Ledsygdum	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	16	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Svulster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	-	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
Ialt ..	28	6	48	26	-	122	-	-	4	-	4	1	3	21	-	-

Årsaker til 2nen kl. stemping og kassasjon på Stavanger kom. slaktehus.

Sykdommer og feil	2nen kl. stemping							Kassert								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødokalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødokalv	Andre dyr
Abnorm lugt (brunstlugt)	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Assces (byld)	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	42	19	25	72	4	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-
Bedærvet eller slett behandlet, skiddent	-	-	-	-	2	-	357	2	-	-	-	-	-	12	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	9	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	2	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
Ledsygdum	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-
Tarmlidelser	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-
Tinter	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
Ialt ..	53	19	5	58	6	4	374	2	3	-	-	9	1	19	-	-

31. Tinn.

Den ved kgl. resolusjon av 1. desbr. 1916 oprettede kjøttkontroll i Tinn landkommune åpnedes (som i forrige beretning omhandlet) på Rjukan i februar 1917.

Kontrollens bestyrer, dyrlæge *J. Aursand* meddeler:

I årets løp er foruten vanlig slakt også kontrollert 9 andre dyr, hvorav 1 bjørn, resten elg og ren.

Brukt samme beregningsmåte som for 1917 er forbruket av ferskt kjøtt gått ned med fra ca. 38 kg. pr. innbygger i 1917 til ca. 26 kg. pr. innbygger i 1918. Trods denne betydelige nedgang i tilførsel var dog Rjukan ganske heldig stillet med hensyn til kjøtttilførslen i sammenligning med andre byer. Nogen følelig kjøttmangel hadde vi ikke. I den retning bidrog meget, at man ad privat vei hadde sikret sig et større parti frosset dansk oksekjøtt, som understøttet godt i perioder, da det knep med tilførsel av norsk vare. Det danske kjøtt var av store dyr og gjennomgående av god kvalitet. Fra Trondhjem er ikke kommet så litet saukjøtt og flek. Det meste av kjøttet er ellers kommet fra Kristiania, Drammen, Stavanger og Skien.

Mange eldre hester slaktedes her i distriktet dette år, således at vi har fått over dobbelt så meget hestekjøtt i 1918 som forrige år. Derimot er flesketilførslen gått voldsomt ned. Vi fikk det siste år bare en god tredjedel av, hvad vi fikk forrige år av den vare. Saukjøtt- og gjetekjøtttilførslen er også gått betydelig ned, likeså mengden av kalvekjøtt, og det meste av kalvekjøttet er gått i pølser sammen med hestekjøtt og endel flek.

Det tilførte kjøtt har gjennomgående vært rensligere behandlet og forsvarligere emballert enn forrige år, da kontrollen var nødt til å kassere eller nedsette i klasse en hel del kjøtt kun fordi det var skrekkelig tilsmusset under transporten hertil.

Av samtlige slakt er alt i alt konfiskert som uanvendelig til menneskeføde 2776,2 kg., derav 278,1 kg. organer og 120 kg. bedærvede pølser.

Flesket — især det som blev produsert her på stedet — har vært av en mindre god kvalitet på grunn av foring i gjødningstiden med sild, sildemel, fiskeavfall og lignende.

32. Tromsø.

Kontrolløren, dyrlæge *O. Kraabøl*, meddeler:

Forholdene ved Troms kjøttkontroll er de samme som for tidligere år. Årsaken til den mer enn almindelige store klassifisering har sin største årsak i avmagring, benskjørhet o. l. grunnet liten eller ingen tilførsel på kraftfor og dårlig, kraftløst hoi. Kjøtttilførslen er nu blitt mere jevn hele året rundt, ikke som tidligere massetilførsel om høsten ved innsetningen av kreaturene. Behandlingen av kjøttet er også meget forbedret, og prisene holder sig derfor jevnt høie til enhver tid.

33. Trondhjem.

Kontrollens bestyrer, stadsdyrlæge *E. Laukvik*, meddeler:

Kjøttkontrollens lokaler har ikke undergått nogen forandring i det forløpne år. Tjenestemennene har vært de samme som foregående år. Stadsdyrlægens lønn blev fra $\frac{1}{7}$ 1918 forhøiet ved tillegg til kr. 8000,00, stigende til kr. 9000,00, Kontrolldyrlægens lønn blev fra samme tid forhøiet ved tillegg til kr. 5500,00, stigende til kr. 6400,00. Kontrolltiden har som tidligere vært kl. 8—11½ form.

Sammenlignet med året 1917 har der i 1918 vært en tilbakegang i kjøtttilførslen med 6226 storfe, 550 $\frac{3}{4}$ svin, 56 gjeter og 264 gjødkalver og en økning i tilførslen med 210 $\frac{1}{4}$ hester, 563 sauer og 888 spedkalver. Fra Danmark er innført direkte hertil 291 skrotter storfekjøtt.

Vekt av kasserte skrotter 6283 kg., av avfall og organer 6163 kg., tilsammen 12446 kg.

De sykdommer, som har gitt anledning til 2nen klasses stemping og kassasjon har vært de vanlig forekommende, særlig skal nevnes indre traumatiske lidelser, fordøielsessykdommer og septikæmier. Tuberkulose er forekommet med et tilfelle hos storfe. Forøvrig er ikke konstatert smittsom sykdom.

Den ifjor påbegynte *bakteriologiske kjøttkontroll* har vært fortsatt og videre utformet. Istedenfor å bruke blodprøver til undersøkelsesobjekt har man i den senere tid anvendt glandel-saft (dr. Walls metode). Den bakteriologiske undersøkelse har vist sig å være til god hjelp ved bedømmelsen av kjøtt av syke dyr.

Trondhjems slaktehus.

På handelsfjøset har der i budgettåret 1917—18 vært opstallet 2650 storfe, 180 kalver, 353 hester, 118 svin, 291 sauer, 71 gjeter og 16 høns. Antall opstillingsdøgn: storfe 4263, kalver 209, hester 959, svin 208, sauer 446, gjeter 182, høns 23. Høiforbruk: 43 520 kg.

Anlegget ventes ferdig til åpning for full drift i begynnelsen av mars 1919.

Ved *tønnekjøttkontrollen* er undersøkt 937 kg. storfekjøtt, 55 570,8 kg. saue kjøtt og 95 kg. svinekjøtt. Herav er tilbakevist 90 kg. på grunn av sur gjæring.

Årsaker til 2nen kl. stemping og kassasjon på kontrollstationen. (Trondhjem).

Sykdommer og feil	2nen kl. stemping							Kassert								
	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Sau	Gjet	Spedkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, braunstlugt	1	-	30	15	-	7	-	-	-	-	2	1	9 $\frac{1}{2}$	-	-	-
Avmagring	7	1	-	5	-	4	-	1 $\frac{1}{2}$	-	-	10	-	7	-	-	-
Bedørvet eller slett behandlet, skiddent	5	1	2	29	1	32	-	5	-	2	28	2	50	-	-	
Benskjørhet	4	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Beskadigelse, ydre	8	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Brystbetændelse, traumatisk	8	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Bukhindebetændelse	16	-	-	2	-	3	-	1	1	-	3	-	3	-	-	
Børsygd	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Diarrhoe	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	8	-	-	
Fødselsbesvær	6 $\frac{1}{2}$	-	-	12	1	-	-	1 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-	
Gulsot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
Hjernelidelser	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hjertesækbetændelse, traumatisk	4 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kakeksi	2	-	-	1	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	
Kalvingsfeber	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ledsygd	-	-	-	-	-	5	-	1	-	-	-	-	2	-	-	
Nyresygd	1	-	1	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	
Nødslagtning	2	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Overdrift	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rachitis	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rødsyke	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Selvdøde	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	1	-	2	-	-	
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	54	-	-	
Tarmlidelser	4	2	-	-	-	11	-	2	1	3	-	-	2	-	-	
Trommesyke	5 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	3	-	2	-	2	-	-	-	-	-	
Tuberkulose	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Ufullbårne	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	2	13	-	-	
Vattersot	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	
Fremmed legeme i luft- og spiserør	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kolik	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kramper	1	-	2 $\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
Diverse	-	8 $\frac{3}{4}$	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Ialt	86 $\frac{1}{2}$	24 $\frac{3}{4}$	49 $\frac{1}{2}$	67	3	72	-	27	3	7	57	6	150 $\frac{1}{2}$	-	-	

34. Tonsberg.

Kontrolløren, dyrlæge *A. Kragerud*, meddeler:

Kontrollen har vært drevet uforandret som foregående år. Tilførslen har vært mindre enn før. Flesketilførslen usedvanlig liten. De tradisjonelle store fleskelørdage før jul forekom ikke i år. Der var rent fleskenød og mange fikk ikke en bit av det vanlige juleflesk. Prisen var meget høy. Tilførslen er foregått fra distriktene heromkring. Endel sauskrotter er tilført fra Vestlandet.

Skrottene har vært noget tynnere enn før grunnet forknapphet. Spedkalvene har for det meste vært tynne, da de er slaktet tidlig for å spare på melken.

Kjøttet har gjennomgående vært pent behandlet og fraktet i ren, pen emballage.

Der er innført endel *tøndekjøtt*. Av et parti islandsk saukjøtt blev 5 tonner kassert — råttent.

Bondernes Fællesslakteri på Løren i Østre Aker.

Angående etableringen av den offentlige kontroll ved dette »Fællesslakteri« kan henvises til utredningen herav i foregående årsberetning (side 164).

Den av departementet ansatte kontrollør, dyrlæge *A. Austdal*, meddeler:

Som det vil sees av vedlagte skjemaer har tilførslen til slakteriet i 1918 vært betydelig mindre enn det foregående år, dette gjelder da i særlig grad flesketilførslen; ca. 6000 svin i 1917, i 1918 kun 1874 svin; i november og desember 1917 tilført 1416 svin, i de samme måneder i 1918 87 svin; som man ser en ganske betraktelig tilbakegang. Tilførslen av spedkalver har vært omtrentlig den samme for de 2 siste år.

Slaktedyrene var i høst gjennomgående tynne, likesom de tilførte fjøskuer var i betraktelig grad mindre fete, og av foringsokser var det i årets løp svært få mot tidligere år.

Der er i årets løp kontrollert: 5731 okseslakt, 369 hester, 1874 svin, 650 sau, 13 gjet, 4591 spedkalv, 121 gjødkalv. Med 2nen kl. er stemplet 98 okser, 4 hester, 23 svin og 21 spedkalver og kassert 29 okser, 1 hest, 10 svin og 67 spedkalv til en samlet vekt av 6479 kg. kassert kjøttorganer. Av tuberkuløse slakt blev 11 okse-slakt stemplet med 2nen kl. og 1 kassert.

III.

Offentlige bestemmelser vedrørende veterinærvæsenet og kjøtkontrollen.

A. Plakater, rundskrivelser m. v. i 1918.

1. Kongelig resolusjon av 22. februar 1918, hvorved der i henhold til § 5, 3. passus i lov om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. av 27. juni 1892 — meddeles approbasjon på Horten bystyres beslutning i møter den 26. november 1917 og 21 januar 1918 om avgifter for stemping av kjøtt utenfor kontrollstasjoner og tiden for sådan undersøkelse.
2. Kongelig resolusjon av 15. mars 1918, hvorved der i henhold til forannevnte lovs § 5, 1. passus — meddeles approbasjon, gjeldende inntil videre, på den av Lillehammer bystyre i møte den 30. januar 1918 fattede beslutning om forandrede avgifter for benyttelse av Lillehammer kommunale slaktehus.
3. Kongelig sanksjon av 14. mai 1918 av stortingets beslutning, datert 10. mai næstfør, til lov inneholdende endringer i § 23 i lov om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer av 14. juli 1894 (jfr. avsnitt B).
4. Tilleggs-plakat av 5. juli 1918 til plakat av 1. februar 1908 om regler for dyrs benyttelse som befordringsmiddel: I kraft av lov av 22. mai 1902 om den almindelige straffelovs ikrafttreden, dens § 15 siste passus, bestemmes herved, at § 1 i de ved kongelig plakat av 1. februar 1908 fastsatte regler for dyrs benyttelse som befordringsmiddel herefter skal lyde således:
§ 1. Når dyr benyttes til befordring av mennesker eller gods, skal det iakttas, at dyret ikke overanstreges enten ved en så tung belastning, at den står i misforhold til dyrets trekk- eller bæreevne, føret, veiens stigningsforhold eller veilegemets beskaffenhet, eller ved at der kjøres hurtigere enn de nevnte omstendigheter tillater,

Hvor der er grunn til å anta, at dyrenes legemskrefter er ned-satt på grunn av utilstrekkelig eller uhensiktsmessig ernæring, kan politiet påby, at kjøring eller annen benyttelse av dyr som befor-dringsmiddel alene må ske i skritt — med de av politiet i tilfelle nærmere angitte undtagelser eller tillempninger.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

5. Rundskrivelse fra landbruksdepartementets veterinær-kontor av 5. oktober 1918 angående offentlige tjene-stemenns skyssgodtgjørelse: Ifølge det ved kgl. resolusjon av 23. august d. å. fastsatte nye regulativ for offentlige tjeneste-menns skyss- og kostgodtgjørelse vil en tjenestemann, som benytter eget befordringsmiddel (hest, automobil eller motorbåt), kunne be-regne skyssgodtgjørelse etter en i regulativet bestemt høiere sats, når det departement som han sorterer under, har gitt sitt samtykke til, at han selv holder pågjeldende befordringsmiddel til bruk på sine tjenestereiser, jfr. regulativets post A punkt 1 og 2. Forutsetningen for at sådant samtykke skal kunne gis er etter ot. prp. nr. 28 for 1918, som ligger til grunn for den nye skyss- og kostlov, at ord-ningen anses påkrevet av hensyn til det offentliges i n t e r e s s e.

En av de tjenestemannsklasser, for hvem denne bestemmelse vil få stor praktisk betydning er d y r l æ g e n e.

Andragender fra disse om samtykke til å holde eget befordrings-middel blir å innsende til landbruksdepartementet.

For å lette ekspedisjonen av disse andragender har man ansett det hensiktsmessig på forhånd å gi en almindelig rettledning med hensyn til, hvorledes der bør forholdes med andragendenes innsen-delse, og hvilke opplysninger der i det enkelte tilfelle vil kreves.

Man skal derfor til underretning for hr. amtmanden og til videre kunngjørelse for de innen Deres distrikt virkende dyrlæger meddele følgende:

Andragendene blir å innsende hertil gjennom vedkommende poli-timester (foged) og fylkesmann, som begge vil ha å ledsage dem sin uttalelse.

De bør i alle tilfeller inneholde opplysninger om den gjen-nemsnittlige reiselengde pr. år med det befordringsmiddel andragendet gjelder, og om vedkommende dyrlæge tidligere har holdt og fremdeles holder eget befordringsmiddel.

Videre bør der foreligge opplysning om forholdene i vedkommende distrikt er sådanne, at offentlige befordringsmidler (jernbane, damp-skib) kan brukes uten at dette er til hinder for tjenestens utførelse,

og om der er hensiktsmessig beliggende skyss-stasjoner i virksomhet i distriktet.

Ved andragender om egen hest som befordringsmiddel bør der foreligge opplysning om søkeren har bruk for hest i sitt private erhverv, f. eks. om han har så stort gårdsbruk at han må holde hest for dettes skyld.

Hvad spesielt angår bruken av motorbåter skal man bemerke, at regulativet skjelner mellom »mindre« båter, d. v. s. båter på inntil 6 hkr., og »større« båter, på over 6 hk. Da den sats regulativet oppstiller for bruk av egen båt av førstnevnte klasse, ikke er høiere (men delvis endog lavere) enn godtgjørelse for almindelig båtskyss, vil det være overflødig å søke om samtykke til å holde egen »mindre« motorbåt til bruk på tjenestereisene. Spørsmålet blir alene praktisk for større båter på over 6 hk. Ved den i regulativet fastsatte grense har man gått ut fra, at båter på inntil 6 hk. vil være fult tjenlige i mange distrikter, hvor reisene kan foregå innenskjærs og i lukket farvann, mens der ved bestemmelsen om de større sjøgående båter er tenkt på forholdene i de mere værharde trakter ute ved havet i de store åpne fjorder nordpå. Andragender om samtykke til å holde egen motorbåt av sistnevnte klasse må derfor inneholde opplysning om, hvorvidt forholdene i vedkommende distrikt er sådanne, at det er påkrevet for dyrlægen å benytte sjøgående båt.

Det tilføies at den i regulativet bestemte høiere skyssgodtgjørelse bare kan beregnes for reiser som tjenestemannen virkelig har foretatt med pågjeldende eget befordringsmiddel. Ved revisjon av skyssregningene vil det derfor bli krevet, at regningen inneholder fornøden attest herom.

6. Cirkulære fra veterinærdirektøren av 18. oktober 1918 om forsendelse i posten av arsenikkopløsning til kreaturvask: På grunn av et for nogen tid siden, inntruffet tilfelle, nemlig at en flaske konsentrert arsenikkvask var gått itu under dens forsendelse i posten derved at flasken var utilstrekkelig emballert, tilskrev poststyrelsen veterinærdirektøren og gjorde oppmerksom på, at det er forbudt å sende i posten ildsfarlige, giftige, etsende og tærende stoffer. Herunder måtte arsenikkvask ansees for å gå inn, og under enhver omstendighet måtte stoffet være forsynt med en så sterk emballage at det var utelukket at innholdet kunde komme ut.

Efter dette har veterinærdirektøren forhandlet henhv. med poststyrelsen og med medisinaldirektøren for å finne en forsendelsesmåte

for arsenikkvask der kunde godkjennes og som samtidig ikke la for store og unødige vanskeligheter iveien for stoffets forsendelse i den veterinære praksis.

Handelsdepartementet, hvorunder poststyrelsen sorterer, har derefter under 5. oktober d. å. tilskrevet Socialdepartementet og deri uttalt, at man ikke vil motsette sig at arsenikkvask, tiltross for forbudet i postreglementets kap. III § 27 a, mottas til postforsendelse når følgende regler iakttas:

1. Stoffet må innpakkes i tette kar av glass som atter nedlegges i tilstrekkelige sterke trekasser og mellomrummet utfylles med treull, sagmugg, torvstrø, stry eller lignende således at det er utelukket at innholdet kan komme ut.
2. Der må ikke sendes mere enn 200 cm³ i én postpakke.
3. Pakke og følgebrev må påføres tydelig bemerkning om at pakken inneholder arsenikkvask.

Poststedene er anmodet om å føre streng kontroll med at disse bestemmelser overholdes.

Rundskrivelse fra landbruksdepartementet av 29. oktober 1918 angående de offentlige tuberkulinundersøkelser: I rundskrivelse av 20. august 1914 meddelte departementet, at på grunn av de rådende politiske forhold måtte reiser til offentlige tuberkulinundersøkelser av kvegbesetninger foreløbig ikke foretat likesom ansøkninger om sådanne undersøkelser inntil videre ikke vilde bli innvilget.

I en senere rundskrivelse (av 15. februar 1915) blev der dog foretatt nogen lempninger i disse bestemmelser således at de undersøkelser som ansåes for å være nødvendig skulde utføres.

Efter samråd med veterinærdirektoren finner departementet at adgangen til å få besetninger undersøkt for tuberkulose på offentlig bekostning nu bør yderligere utvides eller lettes således at disse undersøkelser fra nu av atter kan igangsettes som før krigen. De for nevnte rundskrivelser av 20 august 1914 og 15 februar 1915 tilbakekalles altså herved.

I overensstemmelse hermed har departementet for neste budgetttermin opført et beløp såvel til honorarer til dyrlæger for utførelse av sådanne undersøkelser som til bidrag til dekkelse av kvegeiernes tap ved nedslaktning av tuberkuløse dyr.

Departementet vil anse det for ønskelig om disse undersøkelser atter kunde bli optatt i samme utstrekning som tidligere. Honorarene for dyrlægenes arbeide hermed er i det siste adskillig øket og vil formentlig kunne økes yderligere; departementet vil derfor henstille til dyrlægene å interessere sig for saken.

8. Kongelig resolusjon av 8. november 1918, hvorved der i henhold til § 5, 3. passus, i lov om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. av 27. juni 1892 er meddelt approbasjon på Bodo bystyres beslutninger i moter 30. april, 29. juli og 16. oktober 1918 om avgifter for stemping av kjøtt utenfor kontrollstasjonen og tiden for sådan undersøkelse.
9. Kongelig resolusjon av 6. desember 1918, hvorved der i henhold til § 5, 1. passus, i forannevnte lov, er meddelt samtykke inntil videre til Trondhjem bystyres beslutning i møte den 31. oktober 1918 om avgifter for benyttelse av Trondhjems slaktehus.
10. Cirkulære fra veterinærdirektøren av 30. desember 1918 om innsendelse i rett tid av årsberetninger fra dyrlæger m. v.:

§ 26 i lov av 14. juli 1894 om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer lyder således:

Enhver autorisert praktiserende dyrlæge skal efter hvert års utløp innen en av departementet fastsatt frist gjennom fylkesmannen avgi til det regjeringsdepartement, hvorunder det civile veterinærvæsen er henlagt, en efter nærmere bestemmelse avfattet beretning om sin virksomhet som dyrlæge i det forløpne år. Uteblir innberetningen utover den fastsatte tid, kan fylkesmannen forelegge vedkommende dyrlæge en mulkt for hver uke, som oversittes.

Likeså skal enhver autorisert dyrlæge ved tilflytning til eller fraflytning fra et distrikt derom innsende meddelelse til departementet gjennom vedkommende fylkesmann.

Som det vil sees er det her omhandlede påbud om innsendelse av sådanne årsberetninger almindelig og omfatter alle landets autoriserte, praktiserende dyrlæger — såvel civile som militære.

I rundskrivelse fra landbruksdepartementet av 15. november 1907 og cirkulære fra veterinærdirektøren av 16. november s. å. er de i ovennevnte § 26 omtalte nærmere bestemmelser for beretningenes avfattelse m. v. fastsatt. (For beretningene om virksomheten ved de kommunale kjøttkontrollstasjoner kan tillike henvises til § 21 i kgl. plakat av 4. august 1911 om regler for innførsel og kontroll av fersk kjøtt og til cirkulære fra Landbruksdepartementet av 20 oktober 1900 angående innberetninger m. v. vedrørende kjøttkontrollen).

I disse bestemmelser er det fastsatt, at beretningene for de kommunale dyrlægers vedkommende skal være avgitt hvert år innen 1. februar og for de andre dyrlægers vedkommende innen 1 mars.

På grunnlag av de i henhold til foranstående bestemmelser innkomne årsberetninger utarbeides den årlige beretning om »Veterinærvesenet og kjøtkontrollen« i Norge, hvilken beretning utkommer som endel av Norges offisielle statistikk.

Det nevnte materiale for statistikkens utarbeidelse innkommer dog ikke sjelden først kortere eller lengere tid efter den fastsatte tidsfrist. Derved blir altså statistikkens utgivelse i tilsvarende grad forsinket. Da det imidlertid er av viktighet at sådan forsinkelse ikke finner sted, tillater jeg mig å henstille til hr. fylkesmannen likeoverfor de innen Deres embedsdistrikt praktiserende dyrlæger å ville innskjerpe de forannevnte bestemmelser om tidsfristen for innsendelse av årsberetninger fra dyrlægene og å ville påse, at disse blir overholdt.

Likeledes tør jeg be innskjerpet bestemmelsen i ovenciterede § 26 i husdyrloven, dens siste avsnitt om, at enhver autorisert dyrlæge ved tilflytning eller fraflytning fra et distrikt derom skal innsende meddelelse til departementet gjennom vedkommende fylkesmann.

Endelig tør man anmode hr. fylkesmannen om, når en fylkesdyrlæge er ansatt, fratrådt eller avgått ved døden, å innsende meddelelse herom snarest mulig.

B. Gjældende love og bestemmelser m. v.

Lov

av 14de juli 1894, (cfr. love av 26de mai 1899 og 14de mai 1918) om
foranstaltninger mot smitsomme husdyrsydomme.

Kapitel 1.

Om ondartede smitsomme sydomme.

§ 1. Følgende smitsomme sydomme blandt husdyrene skal være undergivne det offentliges særlige forsorg, nemlig:

kvægpest;

miltbrand og dermed likeartede sydomme;

hundegalskap;

snive;

specifik mund- og klovsyke;

ondartet lungesyke og ondartet katarrhalfeber hos hornkvæget;

kopperogskab hos faaret;

svinepest og rødsyke hos svinet.¹⁾

Skulde nogen anden sygdom blandt husdyr anta en smitsom eller ondartet karakter eller større utbredelse, eller skulde nogen av de her opregnede sydomme optræde ondartet eller vinde utbredelse hos andre dyr end de nævnte, kan Kongen utvide bestemmelsene i denne paragraf til ogsaa at omfatte disse sydomme.

Likeledes kan Kongen, naar dertil findes grund, bestemme, at en sygdom, der hittil har været gjenstand for det offentliges indgripen efter denne paragraf, skal behandles som en mildere smitsom sygdom efter bestemmelserne i nedenstaaende kapitel 3.

§ 2. Er noget husdyr angrepet eller død av en av de i § 1 omhandlede sydomme, eller er der sandsynlighet for, at saa er tilfældet, skal enhver, der som eier eller paa anden maate har i besiddelse saadant dyr, snaarest mulig tilkalde en autorisert dyrlæge eller derom gjøre anmeldelse, i byene til politimesteren, paa landet til lensmanden, fra hvem meddelelse uopholdelig skal ske til en autorisert dyrlæge.

¹⁾ Rødsyken er ved kronpr. resol. av 9de mars 1904 overført til de mildere smitsomme sydomme.

Dyret blir, indtil dyrlæge kommer tilstede, saavidt omstændighetene tillater det, at holde avsondret eller indesperret.

Naar kvægpest er utbrutt, skal enhver indenfor en av amtmanden nærmere bestemt avstand boende eier eller opsynsmand over drøvtyggende dyr uten ophold anmelde ethvert tilfælde av indvortes sygdom, som maatte indtræffe i hans besætning blandt de nævnte arter av dyr.

§ 3. Den praktiserende dyrlæge, der mottar meddelelse om eller under sin praksis paatræffer et tilfælde av nogen av de i § 1 omhandlede sygdomme, skal snarest mulig paa stedet undersøke tilfældets beskaffenhet og træffe de foranstaltninger, som er fornødne til forebyggelse av smitte, saasom avsondering og indesperring av syke og mistænkte dyr, nedgravning eller tilintetgjørelse av døde dyr og smitteførende affald samt rensning og desinfektion. Privatpraktiserende dyrlæge er dog kun forpligtet til at foreta undersøkelse, naar tvingende grunde skjønnes at være tilstede.

Dyrlæge skal, naar han har undersøkt et tilfælde av nogen av de i § 1 omhandlede sygdomme, snarest mulig til øvrigheten indgi beretning om det ved undersøkelsen fundne sygdomstilfælde, med oplysning om, hvad der er foretat eller anordnet for at motarbeide sygdommen og hindre dens utbredelse. Privatpraktiserende dyrlæge, der efter mottat anmeldelse avslaar at foreta undersøkelse, skal snarest mulig oversende anmeldelsen til øvrigheten.

§ 4. Dyrets eier eller besidder er forpligtet til at etterkomme ethvert ham i henhold til denne lovs bestemmelse git paalæg; forsaavidt det ikke frivillig etterkommes, kan politiet la det fornødne utføre for vedkommendes regning.

Politiet er forøvrig forpligtet til at yde fornøden bistand ved de i henhold til denne lov paabudte foranstaltningers gjennomførelse.

§ 5. Amtmanden har, naar han mottar underretning om noget tilfælde av de i § 1 nævnte sygdomme, at træffe de forføjninger, som efter omstændighetene maa ansees paakrævet for at hindre sygdommens utbredelse; finder han det fornødent, kan han la den besætning, i hvilken sygdomstilfældet er forekommet, samt de besætninger, hvortil smitte kan antages overført, sætte under offentlig tilsyn, indtil sygdommen eller smittefaren er ophørt.

§ 6. Saalænge en besætning er under offentlig tilsyn, kan amtmanden

- a) paabyde eftersyn av vedkommende besætning ved dyrlæge, saa ofte som omstændighetene kræver dette;
- b) forbyde, at dyr og smitteførende gjenstande bortføres fra stedet, samt at uvedkommende tilstedes adgang; ved kvægpest kan han forbyde alt unødvendig samkvem mellem smittede og smittefrie dele av distriktet;
- c) forbyde, at noget nyt dyr indføres i en besætning, i hvilken der er forekommet tilfælde av kvægpest, kvægets ondartede lungesyke, mund- og klovsyke, snive eller svinepest; til fornøden kontrol hermed kan

han la opta fortegnelse over og merke de til vedkommende besætning hørende dyr.

Amtmanden kan derhos

- d) under særlige omstændigheder forbyde benyttelse av beiter og andre steder som kan formodes at være smittede;
- e) under særlige omstændigheder paabyde optagning og fornyelse av gulver, vægger og lignende i rum, hvor smittede dyr har staaet, samt tilintetgjørelse av smittebefængte gjenstande, saasom høi, halm, redskaper og lignende;
- f) for by eller herred, hvor eller i hvis nærhet hundegalskap forekommer, ved offentlig bekjendtgjørelse paabyde, at enhver hund skal enten holdes forsvarlig bunden eller indesperret eller være forsynt med mundkurv av nærmere angit beskaffenhet, eller under særlige omstændigheder blot kunne føres paa offentlig vei eller gate i baand av voksen person, selv om hunden er forsynt med mundkurv;
- g) naar nogen farsot vinder større utbredelse, ved dyrlæge la foreta almindelig undersøkelse av besætninger i den utstrækning, som maatte findes nødvendig;

- h) paalægge vedkommende by- eller herredskommune at rense og desinflere stalde og vandingssteder, som er til offentlig avbenyttelse.

§ 7. Vedkommende regjeringsdepartement har at

- a) foreskrive de nærmere forholdsregler, der utkræves til forebyggelse av smitte, saavel i sin almindelighet som ved de enkelte sygdomme, samt avgi bestemmelser for dyrlægernes forhold med hensyn til reiser, indberetninger m. v.;
 - b) gi forskrifter til forebyggelse av smitte blandt husdyr ved dyrskuer, markeder og lignende samt ved transport av dyr inden landet;
 - c) gi bestemmelse angaaende benyttelse av produkter av syke dyr.
- Departementet kan derhos
- d) under særlige omstændigheder forbyde avholdelse av markeder eller større dyresamlinger i distrikter, hvor farsot blandt husdyr er herskende, eller hvortil smitsom sygdom kan fryktes indført;
 - e) under særlige omstændigheder forbyde, at dyr føres fra en landsdel til en anden, eller gjøre adgangen dertil avhængig av saadanne forsigtighetsregler, som maatte ansees fornødne for at hindre overførelse av smitte;
 - f) ved utbrudd av hundegalskap paabyde, at for større eller mindre dele av landet alle hunde skal holdes forsvarlig lænkede, bære mundkurv eller føres i baand;
 - g) ved utbrudd av kvægpest, paabyde avspærring av det av sygdommen angrepede distrikt;
 - h) ved utbrud av kvægpest, kvægets ondartede lungesyke, mund- og klov-

klovsyke og svinepest paabyde nedslagting av hele besætninger, hvori sygdommen optræder.

§ 8. Vaksination av besætning mot nogen smitsom sygdom maa ikke finde sted uten tilladelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Naar det kan antages, at en farsot derved hurtigere vil kunne stanses, kan departementet paabyde vaksination av de for smitte utsatte besætninger samt fastsætte en godtgjørelse til dyrlægen for hvert podet dyr.

§ 9. Enhver dyreeier er pliktig til at la ham tilhørende døde dyr og smitteførende gjenstande tilintetgjøre eller nedgrave. Til bruk i saadant oiemed skal enhver kjøbstadskommune anskaffe en av vedkommende regjeringsdepartement godkjendt indretning eller nedgravningsplads. Ogsaa ladesteder med særskilt kommunestyre saavel som landkommuner med tæi bebyggelse kan av kongen paalægges den samme forpligtelse. Fornoden grund kan av kommunen efter tilladelse meddelt av kongen fordres avgit mot erstatning, der i mangel av overenskomst bestemmes ved almindelig takstforretning.

I kommuner, hvor saadan indretning eller nedgravningsplads enten ikke haves eller i tilfælde ikke kan benyttes, skal døde dyr og smitteførende gjenstande efter dyrlægens anordning tilintetgjøres eller nedgraves paa eierens egen grund eller — hvis der ikke er anledning — paa anden grund, hvor det med mindst ulempe for dens eier eller bruker kan foregaa. Er ved foranstaltningen nogen ulempe skal vedkommende kommune yde erstatning, hvis størrelse i mangel av overenskomst bestemmes ved skjøn avholdt av de i lov om veivæsenet av 15de september 1851 § 24 fastsatte regler.

Kapitel 2.

Om nedslagting og erstatning.

§ 10. Ved mistanke om kvægpest, kvægets ondartede lungesyke eller svinepest kan amtmanden paabyde nedslagting av indtil tre dyr for ved obduktion av disse at erholde vishet om sygdommens natur.

De dyr, om hvilke det efter en dyrlæges erklæring maa ansees for avgjort, at de er angrepen av en av de nævnte sygdomme, skal efter amtmandens foranstaltning dræpes, medmindre vedkommende regjeringsdepartement paabyder det motsatte.

Enhver hest, som efter dyrlæges erklæring er angrepen av snive, skal dræpes.

Dyr, angrepet av hundegalskap, skal dræpes; hund eller kat, som er bidt av noget av hundegalskap lidende dyr, skal likeledes dræpes.

§ 11. Eieren er, med de nedenfor nævnte begrænsninger, berettiget til at erholde erstatning for de dyr, som ved det offentliges foranstaltning

dræpes paa grund av kvægpest, kvæggets ondartede lungesyke, snive, svinepest og mund- og klovsyke.

Dyr, der ved obduktion ikke viser spor av disse sygdomme, erstattes med det fulde beløp, hvortil de paa nedenangivne maate er værdsatte.

Dyr, der ved obduktion findes angrepne av kvægpest, kvæggets ondartede lungesyke eller mund- og klovsyke, erstattes med to tredjedele, dyr, der ved obduktion findes angrepne av snive eller svinepest, med halvdelen av det beløp, hvortil de paa den nedenfor nævnte maate er værdsatte.

Dyr, der er døde som følge av tvungen vaksination, erstattes med deres fulde værdi.

§ 12. Forsaavidt eieren ved indførsel fra utlandet av smittede dyr, ved overtrædelse av givne forholdsregler eller paa anden maate selv har forskyldt skaden, erholder han ingen erstatning.

Ret til erstatning for dyr, nedslagtede efter offentlig foranstaltning, er derhos betinget av, at de har opholdt sig mindst 6 maaneder inden landets grænser, medmindre det kan godtgjøres, at de paa en eieren uforskyldt maate er smittede efter at være indførte her til landet.

Erstatningskrav maa fremsættes forinden nedslagtingen. Erstatningsbeløpet maa i intet tilfælde overstige kr. 300,00 for halvdelen av et enkelt dyr, kr. 400,00 for to tredjeparter og kr. 600,00 for det hele dyr.

§ 13. De dyr, der blir at dræpe efter foranstaaende bestemmelser, skal, forsaavidt erstatningskrav derom fremsættes, værdsættes av en politiembedsmand (paa landet av lensmanden) i forening med to av ham dertil opnævnte mænd. Dyrene ansættes til den værdi, de antages at ha som uangrepne av sygdommen, hvorfra trækkes værdien av det dræpte dyr, forsaavidt det helt eller delvis kan benyttes.

Det dræpte dyr skal, saavidt fornødiges, obduceres av en av det offentlige antat dyrlæge, som gjennem amtmanden skal tilstille vedkommende regjeringsdepartement en beskrivelse av obduktionsforretningen. Eieren er berettiget til for egen regning at tilkalde en autorisert dyrlæge for at være tilstede ved obduktionen og delta i avgjørelsen av spørsmålet, om dyret har været angrepet av den antagne sykdom.

Er der tvil eller meningsforskjellighet herom mellem dyrlægerne, avgjøres saken av en av departementet opnævnt sakkyndig.

Kapitel 3.

Om mildere smitsomme sygdomme.

§ 14. Følgende sygdomme hos husdyrene henregnes til de mildere smitsomme, likeoverfor hvilke efterstaaende regler kommer til anvendelse, nemlig:

Lungesyke, influenza, kværke, strengel, mundsyke og beskelersyke hos hesten, skab og kopper hos andre dyr end faaret,

ringorm hos alle husdyr,
 smitsom klovsyke hos faaret,
 haarsækmider hos hunden,
 febersygdomme av smitsom karakter,
 tuberkulose.¹⁾

Med hensyn til disse sygdomme gjøres det eieren eller den, der paa hans vegne fører tilsyn med dyrene, til pligt:

- a) at anmelde for en autorisert dyrlæge eller for politimesteren eller lensmanden, naar nogen av disse sygdomme maatte vise sig i hans besætning;
- b) ikke at la dyr, der antages angrepne av nævnte sygdomme, føre paa markeder, til dyrskuer, paa fremmed beite eller i fremmede fjøs eller staller;

dog skal det være tillatt fra eierens fjøs at sælge saadanne dyr til slagt eller at føre dem til handelsmarkedet til egen avsondret avdeling for at sælges til slagt medmindre departementet anderledes bestemmer for de enkelte sygdomme.

Politimester eller lensmand, der har mottat saadan meddelelse som i litr. a nævnt, har at indsende meddelelse til vedkommende dyrlæge. Finder dyrlægen, at sygdommens optræden er av foruroligende beskaffenhet, indsender han anmeldelse til amtmanden.

Finder amtmanden det nødvendig for at hindre sygdommens videre utbredelse, kan han la forholdene paa stedet undersøke av dyrlæge og efter dennes forslag gi forskrifter angaaende avsondrings- og desinfektionsforanstaltninger.

§ 15. Vedkommende departement kan gi almindelige bestemmelser angaaende de nærmere foranstaltninger for hver enkelt av de i § 14 nævnte sygdomme samt angaaende anvendelse og salg av kjøt og melk fra syke dyr.

Departementet kan derhos bestemme, at dyr, som i henhold til § 14 litr. b er avhændet til slagt, og som senere antræffes levende hos ny besidder, skal inden en fastsat frist, i fornødent fald ved offentlig foranstaltning, kunne paabydes nedslagtet for besidderens regning.

§ 16. Kongen kan bestemme, at andre sygdomme end de nævnte skal henføres under bestemmelseerne i dette kapitel.

Kapitel 4.

Om indførsel og utførsel av dyr.

§ 17. Kongen kan forbyde indførsel av dyr og smitteførende gjen-

¹⁾ Ved kgl. resol. av 22de juni 1903 er smitsom kastning og ved kronprinsregentens resol. av 9de mars 1904 rødsyke hos svinet overført til de mildere smitsomme sygdomme.

stande fra fremmede lande eller landsdele, fra hvilke smitsom husdyrsygdом kan frygtes indført.

Han kan anordne, at indførsel av dyr kun maa finde sted over bestemte havne eller steder, paabyde, at indførte dyr skal undersøkes av dyrlæge og henstaa i karantæne paa vedkommende importørs bekostning, paalægge eieren av indførte dyr at utrede betaling for sundhedsundersøkelse efter en fastsat takst samt anordne, at dyr, der ved indførselen findes angrepet av smitsom sygdom, eller som har været utsat for smitte, nedslagtes uten erstatning.

Han kan overhodet foreskrive de nødvendige forholdsregler for at hindre indførsel av smitsom husdyrsygdом.

§ 18. I særskilte tilfælde kan vedkommende departement tillate indførsel av enkelte dyr eller gjenstande fra lande, fra hvilke indførsel er forbudt.

§ 19. Kongen kan med hensyn til utførsel av husdyr gi saadanne forskrifter og træffe saadanne foranstaltninger, som maatte findes nødvendige for at forebygge, at der her fra landet utføres husdyr, der er mistænkte eller kan mistænkes for at lide av eller overføre smitsom sygdom, og at de herfra til utlandet avsendte dyr under transporten utsættes for saadanne sygdomme. Han kan anordne, at utførsel av husdyr kun maa finde sted fra visse bestemte steder i riket.

For undersøkelse av dyr bestemt til utførsel, saavel som for undersøkelse og desinfektion av vedkommende skib kan det paalægges henholdsvis avsenderen og skibets fører at utrede betaling efter takst.

For de skibe, der benyttes til saadan utførsel, kan kongen gi nærmere regler angaaende deres indredning og nødvendige forsyning med fôr og drikkevand for dyrene, likesom han overhodet kan træffe anordninger for at sikre dyrenes forsvarlige behandling under reisen.

§ 20. Kongen kan anordne, at jernbanevogner og fartøier, som benyttes til transport av dyr, tillikemed de dertil hørende indretninger og redskaper skal renses og desinficeres efter hver saadan benyttelse. Omkostningerne hermed utredes av den, for hvis regning jernbanen eller fartøiet drives.

Kapitel 5.

Om eftersyn ved markeder o. l.

§ 21. Amtmanden kan foranstalte, at der ved markeder og andre større samlinger av husdyr inden amtet er dyrlæge tilstede for paa det offentliges vegne at føre tilsyn med, at intet av de der fremstillede husdyr er angrepet av nogen smitsom sygdom.

Amtmanden kan paabyde, at handyr, der frembydes til almindelig bedækning, skal paa eierens bekostning underkastes et sundhetseftersyn

av autorisert dyrlæge, som i tilfælde har at utstede attest for dyrets fuldkomne sundhet.

Kapitel 6.

Om omkostninger og deres utredelse m. v.

§ 22. Utgifter, som paa grund av denne lovs forskrifter foranlediges ved smittede eller for smitte mistenkte dyrs røgt, avsondring og desinfektion, ved desinfektion av fjøs, stald, redskaper og deslike, ved døde dyrs nedgravning eller tilintetgjørelse, utredes av vedkommende dyrs eier. De med de syke dyrs kurbehandling forbundne omkostninger utredes likeledes av dyrets eier, medmindre vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune — den sidstnævnte, forsaavidt den har eget kommunestyre — maatte fatte særlige bestemmelser desangaaende for de enkelte smitsomme sygdomme.

I tilfælde av uformuenhet hos eieren avholdes disse utgifter av vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune, denne sidste, forsaavidt den har eget kommunestyre.

Erstatning til eierne av dyr, nedslagtet efter bestemmelsene i kapitel 2, og de utgifter, der foranlediges ved de i § 13 omhandlede værdsættelsesforretninger samt ved nedslagtninger, utredes, forsaavidt angaar dyr, der ikke findes angrepne av nogen sygdom, for hvilken nedslagtning kan finde sted, eller forsaavidt angaar dyr, døde som følge av tvungen vaksination, av statskassen, men forsaavidt de findes angrepne av nogen saadan ovennævnt sygdom, med det halve av statskassen og med den anden halvdel av vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, den sidste kun, naar ladestedet har særskilt kommunestyre.

Paa samme maate som i sidstnævnte tilfælde og efter saadan værdsættelse som i § 13 bestemt gis vedkommende eier erstatning, naar det for at hindre smittes videre utbredelse maatte ansees nødvendig at tilintetgjøre smittefarlige gjenstande som huse, husindredninger, fôr, redskaper o. l.

Alle andre utgifter ved foranstaltninger efter denne lovs bestemmelser utredes av vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, forsaavidt ikke noget andet er eller maatte bli fastsat.

Dog falder omkostningerne ved avsperringsforanstaltninger likeoverfor fremmede lande statskassen tillast, likesom Kongen for hvert enkelt tilfældes vedkommende kan bestemme, at utgiftene ved de i § 7 omhandlede foranstaltninger skal utredes av statskassen.

Endelig utredes den for tvungen vaksination fastsatte godtgjørelse til dyrlægen samt skyssgodtgjørelse for reiser i det offentliges tjeneste efter denne lov av statskassen.

§ 23. For forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov kommer privatpraktiserende dyrlæge kr. 6,00 for hver forretning samt i tilfælde av reiser, skyss- og kostgodtgjørelse; som én forretning regnes,

hvad dyrlægen under én reise paa én gang foretar paa et enkelt sted. Dyrlæge, der er ansat i et amts tjeneste med fast løn av vedkommende amtskommune, tilkommer for forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov kr. 4,00 for hver forretning samt i tilfælde av reiser skyss- og kostgodtgjørelse. For obduktion av en hest eller et stykke storfæ tilkommer dyrlægen derhos kr. 8,00 for obduktion av et dyr av mindre art kr. 4,00, dog saaledes, at han for paa én dag utførte obduktioner ikke kan oppebære over kr. 30,00. For kontorundersøkelse i det offentliges tjeneste tilkommer dyrlægen kr. 3,00, forsaavidt offentlig reise eller obduktion derved undgaaes.

Amtmanden kan, forsaavidt reise i samme anledning eller obduktion inden samme besætning uten nødvendighet er gjentat uten ordre av øvrigheten, helt eller delvis negte utbetaling av forretningsgodtgjørelse, kostgodtgjørelse og obduktionshonorar, likesom skyssgodtgjørelsen i samme tilfælde kan negtes.

Dyrlægen tilkommer ikke nogen forretningsgodtgjørelse for vaksination av besætninger efter paabud av departementet eller for undersøkelse av indførte eller utførte dyr utenfor den for hvert podet eller undersøkt dyr fastsatte takst. Dyrlægen tilkommer heller ikke skyss — og i tilfælde kostgodtgjørelse — for reise til undersøkelse av import- eller eksportdyr, medmindre reisen er foretat efter særskilt rekvisition av det offentlige.

For offentlige indberetninger, obduktionsbeskrivelser, attester, erklæringer og lignende tilkommer der dyrlægen ingen særskilt betaling.

§ 24. De i henhold til denne lovs bestemmelser opnævnte vurderingsmænd tilkommer for de av dem utførte forretninger hver en godtgjørelse av kr. 2,00 pr. dag.

Kapitel 7.

Om autoriserte dyrlæger.

§ 25. Husdyr, angrepne av ondartet smitsom sykdom, faareskab undtat, maa ikke tas under behandling av andre end autoriserte dyrlæger.

§ 26. Enhver autorisert praktiserende dyrlæge skal efter hvert aars utløp inden en av departementet fastsat frist gjennom amtmanden avgi til det regjeringsdepartement, hvorunder det civile veterinærvæsen er henlagt, en efter nærmere bestemmelse avfattet beretning om sin virksomhet som dyrlæge i det forløpne aar. Uteblir indberetningen utover den fastsatte tid, kan amtmanden forelægge vedkommende dyrlæge en mulkt for hver uke, som oversittes.

Likesaa skal enhver autorisert dyrlæge ved tilflytning til eller fraflytning fra et distrikt derom indsende meddelelse til departementet gjennom vedkommende amtmand.

Kapitel 8.

Om straffebestemmelser.

§ 27. Overtrædelse eller undlatelse av at efterkomme de i denne lov eller de i kraft av samme givne og offentliggjorte bestemmelser eller andre paa behørig maate givne paabud blir, saafremt forseelsen ikke efter den almindelige lovgivning er belagt med strengere straf, at straffe med bøter eller fængsel.

Sakene blir at behandle paa den for politisaker foreskrevne maate.

Dyr eller gjenstande, som forsøkes indførte eller er indførte her til landet i strid med noget i henhold til § 17 utfærdiget forbud eller anden ifølge denne paragraf givne bestemmelse, eller som forsøkes utførte i strid med nogen i henhold til § 19 givne forskrift, forbrydes til fordel for statskassen, forsaavidt de ikke blir at tilintetgjøre.

Hund, som antræffes ute med tilsidesættelse av noget i anledning av hundegalskap git paabud, skal ved politiets foranstaltning optas og dræpes enten straks eller inden en av politiet givne frist, inden hvilken den kan indløses av eieren mot erlæggelse av opbevaringsomkostningerne.

Likesaa kan ethvert dyr, som paatræffes ute med tilsidesættelse av nogen bestemmelse i denne lovs kapitel 1 eller noget ifølge derav utfærdiget paabud, naar det findes angrepet av nogen der nævnt smitsom sygdom, ved politiets foranstaltning dræpes uten erstatning til eieren.

§ 28. Privat praktiserende dyrlæger skal, naar de under forretninger for det offentlige gjør sig skyldige i misligheter, som, begaat av dyrlæger med offentlig ansættelse, vilde være straffbare som forbrydelser i embede eller bestilling, straffes med bøter eller fængsel.

Kapitel 9.

Om lovens ikrafttræden m. v.

§ 29. Denne lov trær i kraft den 1ste januar 1895.

Fra samme tid ophæves lov av 20de mai 1882 angaaende foranstaltninger i anledning av ondartede smitsomme sygdomme blandt husdyrene, lov av 15de september 1851 angaaende foranstaltninger mot skabsyke blandt faar og gjeter og de i henhold til sidstnævnte lov utfærdigede bestemmelser samt lov av 14de juni 1890 angaaende forholdsregler mot utførsel av syke husdyr.

De i medhold av nævnte lov av 20de mai 1882, dens § 4, sidste punktum givne bestemmelser og de i medhold av samme lovs § 8 utfærdigede indførselsforbud samt de i medhold av nævnte lov av 14de juni 1890 utfærdigede bestemmelser blir fremdeles indtil videre i kraft.

Lov

om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27de juni 1892, jfr. lov av 27de juli 1895, lov av 6te august 1897, lov av 25de juli 1910 og lov av 14de juli 1914.

§ 1. I kommuner, for hvilke der er indrettet slagtehus, hvis beliggenhet og plan er godkjendt av Kongen, kan kommunestyret med Kongens samtykke paabyde, at al slagting av nærmere bestemte arter av husdyr, hvis kjøt skal benyttes til menneskoføde, skal foregaa i det kommunale slagtehus.

Paa samme maate kan fastsættes, at al handel med nærmere bestemte arter av levende husdyr inden en kommune skal foregaa under kontrol paa dertil bestemt torv eller plads.

§ 2. I enhver kjøbstads- eller ladestedskommune med over 4000 indbyggere skal alt inden kommunen slagtet eller til samme indført ferskt slagtekjøt av hest, kvæg, svin, faar, gjæt og ren, der skal benyttes som menneskeføde, undersøkes av kommunal kjøtkontrollør, der skal være dyrlæge. Kongen kan dog, efterat formandskapet i indførselskommunen er git anledning til at uttale sig, bestemme, at kjøt, som indføres fra en kommune til en anden kommune, hvori kommunal kjøtkontrol er opprettet, fritages for fornyet undersøkelse og stemping i indførselskommunen, naar kjøttet stammer fra dyr, som er slagtet i et av vedkommende departement godkjendt slagtehus, hvor kontrol utføres av dyrlæge, ansat av departementet, og i henhold til nærmere av departementet utfærdigede regler for kontrollens haandhævelse samt for kjøttets transport og dets efterbesigtigelse.

Efter andragende fra kommunestyret kan det av Kongen bestemmes, at kjøt av dyr, der slagtes inden dele av kommunen, som ikke er bymæssig bebygget, og hvor kontrollens gjennomførelse paa grund av deres avstand fra kontrolstationen vil falde uforholdsmæssig besværlig, kan fritages for undersøkelse av kommunal kjøtkontrol, naar kjøttet ifølge erklæring, avgit av den, for hvem det slagtes, alene skal benyttes av denne og hans husstand.

Efter beslutning av kommunestyret og med Kongens samtykke kan saadan kontrol paabydes ogsaa for kjøbstads- eller ladestedskommuner med ikke over 4000 indbyggere.

Det samme gjelder landkommuner, dog saaledes, at i saadan kommune kun det kjøt, der utbydes til salg inden kommunen, kan forlanges kontrollert.

Det fra utlandet indførte ferske eller saltede kjøt, som indføres i fjerdedels kropper eller mindre dele — saakaldt tøndekjøt samt pølser

og andet findelt kjøt — skal likeledes underkastes kontrol av en dertil av departementet godkjendt kommunal kontrollør.

Kongen kan bestemme, at indførsel fra utlandet av kjøt eller kjøt av visse arter av dyr kun tillates til visse bestemte kjøbstæder eller ladesteder. For grænsetrafikken med slagtekjøt kan dog Kongen fastsætte undtagelsesbestemmelser.

Kongen kan derhos bestemme, at indførsel fra utlandet av benfrit tøndekjøt — ferskt eller saltet — samt pølser og andet findelt kjøt helt forbydes.

§ 3. Kjøt, som av kommunal kontrollør findes tjenlig til menneskeføde, skal stemples eller merkes. Findes det utjenlig dertil, skal det ufortøvet beslaglægges og ikke tilbakeleveres vedkommende, forinden det er gjort uskadelig for den menneskelige sundhet eller ubrukbart som næringsmiddel. I de kommuner, hvor kontrol i henhold til denne lov er indført, maa ustemplet slagtekjøt eller umerket opdelt kjøt, som er undergit kontrol, ikke falbydes, torvføres eller forhandles.

Hvis beslaglagt kjøt, som ikke tilbakefordres, av vedkommende kommune blir utnyttet til teknisk bruk istedenfor at tilintetgjøres, har eieren krav paa en forholdsmæssig godtgjørelse.

Den kommunale kjøtkontrollørs avgjørelse kan indankes for stedets sundhetskommisionen, hvis ordfører i tilfælde ufortøvet skal gives fornøden underretning.

§ 4. Naar slagtetvang indføres efter § 1, pligter vedkommende kommune at gi erstatning for den værdiforringelse, som de for slagtebedrift inden kommunen lovlig opførte bygninger og indretninger maatte lide ved ikke længere at kunne benyttes efter sit øiemed, forsaavidt bedriften lovlig der har været drevet og ved slagtetvangens indførelse endnu drives.

Erstatningen fastsættes i tilfælde ved lovlig skjøn, optat for kommunens regning. Overskjøn maa forlanges inden 4 uker; omkostningene derved utredes efter de almindelige regler.

Erstatningskrav maa i tilfælde være fremsat inden tre maaneder efter slagtetvangens indførelse.

§ 5. For benyttelse av slagtehus eller torv, bestemt til handel med levende husdyr, kan kommunestyret med Kongens samtykke for mindst et aar ad gangen fastsætte bestemte avgifter.

Disse maa dog ikke være høiere end fornødent til renter av den kapital, som er anvendt til vedkommende anlæg samt til dækkelse av driftsomkostningene.

Ønskes den i § 2 omhandlede undersøkelse utført i slagteri eller andetsteds utenfor kontrolstationen, skal dertil være adgang til saadanne tider og mot saadan godtgjørelse, som av kommunestyret med Kongens approbation bestemmes.

I kommuner, hvor offentlig slagtehus ikke er oprettet, skal vedkommende kommunestyre ansætte særskilt kontrollør paa det sted, som slagterborgere eller kjøthandlere andrår om, paa betingelse av, at disse refunderer kommunen de utgifter, som medgaar til saadan kontrollørs avlønning. Lønnens størrelse bestemmes av kommunestyret med departementets approbation. I tvilsomme tilfælde skal kjøttet uten utgift for kommunen frembringes til den kommunale kontrolstation.

Kongen kan fastsætte en avgift til dækkelse av de utgifter, som er forbundet med kontrol av det fra utlandet indførte kjøt saavel i hele slagt eller dele av slagt som i opdelt tilstand.

§ 6. Kongen kan utfærdige nærmere forskrifter til denne lovs gjennemførelse. Han kan saaledes bestemme, at der for det indenlandske kjøt paa forlangende av kontrolløren meddeles opplysninger om kjøttets oprindelse m. v., at der medfølger det til kontrol fremstillede utenlandske kjøt — saavel slagtekjøt som opdelt kjøt — oprindelsesbevis og attest om dyrets tilstand i levende live, at røkte skinker, saltet flesk, talg, fett eller kjøt, som indføres i lufttætte kar og har været underkastet en særegen mot bedærvelse beskyttende behandling (hermetiske varer), fritages for den i henhold til denne lov anordnede kontrol, at der fastsættes en mindstevegt for de kjøtstykker, som indføres i opdelt tilstand, at der forbydes anvendelse av andre konserveringsmidler end salt, og at kjøt av visse arter av dyr eller kjøt, som ikke uten betingelse godkjendes av kontrollen, skal -- saafremt vedkommende kommunestyre fatter beslutning derom — forhandles i egne lokaler. Han kan fremdeles fastsætte regler for det kontrollerte kjøts stempeling eller merkning samt for kontrol av de til det slagtede dyr henhørende organer.

§ 7. Overtrædelser av de i denne lov eller med hjemmel derav givne forskrifter paatales av politiet og straffes¹⁾ med bøter fra kr. 2,00 til kr. 1000,00.

Regler

for indførsel og undersøkelse av opdelt kjøt. Plakat av 4de august 1911.

§ 1. Ved opdelt kjøt forståes kjøt av slagtede husdyr, naar kjøttet er delt i mindre dele end fjerdedels kropper. Til kjøt henregnes muskler med tilhørende ben, fett, bindevæv og itler, fremdeles indre organer, hode og tarmer.

Opdelt kjøt kan indføres til:

1. Kristiania,
2. Tønsberg,²⁾

¹⁾ Kfr. den nye straffelov.

²⁾ Utgik ved ggl. resol. av 9de februar 1912.

3. Skien,
4. Arendal,
5. Kristiansand,
6. Stavanger,
7. Haugesund,
8. Bergen,
9. Aalesund,¹⁾
10. Trondhjem,
11. Bodø,

Indførsel av saadant kjøt til andre steder end de her nævnte er forbudt. Landbruksdepartementet kan dog for enkelte tilfælde tillate indførsel til andre steder.

§ 2. Indførsel av blod og hakkekjøt samt usaltet benfrit kjøt er forbudt, medmindre bestemmelserne i nærværende plakats § 11 kommer til anvendelse.

Paa samme maate er indførsel av faarekjøt i mindre stykker end paa 2 kg. og av andet kjøt i mindre stykker end paa 4 kg. forbudt. Forøvrig er indførsel av saltet kjøt tillatt. Saltet kjøt, som indføres, skal være undergit kontrol efter reglerne i denne plakat.

§ 3. Bestemmelserne i §§ 1, 2 og 6 skal indtil videre ikke gjælde for røkte eller saltede skinker, saltet flesk, talg, fett eller kjøt, som indføres i lufttette kar og har været underkastet en særegen mot bedærvelse beskyttende behandling (hermetiske varer), endvidere pølser, posteier o. lign. i lufttæt pakning, indhyllet i gelatin o. lign. eller nedlagt i eddik. Pølser, posteier o. lign. kan kun indføres i særskilte postpakker paa indtil 5 kg. vegt.

Ved skinker forståes bogen eller laaret av svin med tilhørende ben, med eller uten hud.

Likeledes skal frossent renkjøt indtil videre være fritat for den ved denne plakat anordnede kontrol.

§ 4. Til salt kjøt henregnes alene kjøt, hvor muskelmassen ogsaa i de inderste lag indeholder mindst 4 — fire — procent salt.

§ 5. Kjøt, som er tilsat farvestoffer eller andre konserveringsmidler end koksalt, sukker eller salpeter, saasom

- a) borsyre og borater (boraks),
- b) formaldehyd,
- c) alkali — jordkali — oxyder — hydroxyder og karbonater,
- d) svovlsyre og undersvovlsyrlige salter (sulfiter og hyposulfiter),
- e) fluorider,
- f) benzoesyre, salicylsyre og deres forbindelser,
- g) klorater

maa ikke indføres, medmindre bestemmelserne i nærværende plakats § 11 kommer til anvendelse.

§ 6.

- a) Efterat det i § 1 og 2 omhandlede i tønner, fustager eller anden indpakning indførte kjøt er toldbehandlet eller, forsaavidt stedets toldvæsen og vedkommende kjøtkontrollør finder det hensigtsmessig, for

¹⁾ Utgik ved kgl. resol. av 8de oktober 1915.

toldbehandling har fundet sted, skal kjøttet, førend det utleveres importøren, underkastes kontrol av dertil av departementet godkjendt kommunal kontrollør.

- b) I særegne tilfælde saasom ved større indførsel til fabrikk eller lagerhus, kan departementet bestemme, at kontrollen utføres paa vedkommende fabrikk eller lager.

§ 7.

- a) Enhver sending av indført kjøtt, som omfattes av bestemmelsene i disse regler, skal ledsages av papirer bekræftet av stedets norske konsul, som godtgjør, hvorfra kjøttet kommer, kjøttets art og at kjøttet stammer fra dyr, som er undersøkt i levende live av dyrlæge og av ham fundet sunt, og at kjøttet ved dyrlæge-undersøkelsen efter slagtingen er fundet tjenlig til menneskeføde. De indførte fustager eller anden emballage skal være saaledes merket og plombert, at varens identitet efter de ledsagende papirer kan godtgjøres. Indtil videre skal der dog ikke kræves dyrlæge-attest for det fra Island indførte saltede faarekjøtt eller for saltede tarmer.
- b) Landbruksdepartementet bemyndiges til at fastsette formularer for de attester, som skal medfølge det fra utlandet indførte kjøtt.
- c) Forsendelsen skal aapnes i kontrollørens paasyn i det dertil bestemte undersøkelseslokale, eller, forsaavidt kontrol er tillatt i henhold til § 6 b, paa vedkommende sted.

Derpaa undersøkes, om varen stemmer med angivelsen i de ledsagende papirer, og om varen i sundhetsmæssig henseende frembyder betænkelighet.

§ 8. Naar kjøttet er kontrollert og fundet tjenlig til menneskeføde, skal der paa vedkommende pakning anbringes enten et brandmerke eller et farvestempel.

Stemplet skal for kjøtt av faar, kvæg eller svin være av regelmæssig sekskantet form og sekskantens sider skal være mindst 2,5 cm.

For hestekjøtt skal stemplet være firkantet med 5 cm. lang grundlinje og 2,5 cm. lang sidelinje.

Stemplet, hvis bokstaver skal være skarpe og tydelige, skal, naar farve anvendes, avstemple et rødt merke, som inneholder ordet »Import« samt den kontrollerende kommunes navn.

Indeholder pakningen hestekjøtt, skal merket angi dette.

§ 9. Hvis kjøttet tilbakevises fra kontrollen, fordi de i § 7 omhandlede legitimationer m. v. mangler eller ikke er fyldestgjørende, eller fordi det ikke er tillatt at indføre det til benyttelse som menneskeføde eller det beslaglægges, skal pakningen stemples med en sort trekant av 5 cm. sider, hvor der findes ordene »Import«, kontrollkommunens navn og henholdsvis ordet »tilbakevist« eller »beslaglagt«.

Den anvendte farve maa være holdbar.

§ 10. Der skal tillike foruten stemplingsmerket paaklistres sendingen en merkelap, som angir undersøkelsens datum og kontrollørens navn.

Stempelmerkerne skal anbringes paa pakningen paa mindst 2 steder (et merke paa lokket og et andetsteds) og paa iøinefaldende maate.

§ 11. Kjøtt, som ikke er bestemt til menneskeføde, kan indføres uten at underkastes kontrol, naar kjøttet er gjort eller gjøres utjenlig til menneskeføde, saasom ved innsnit i kjøttet og tilsætning av kalk, tjærestoffer (karbolsyre, kreosot) o. lign. efter nærmere bestemmelse.

§ 12. Kontrolløren har at anføre i kontrolprotokollen nøiagtige opplysninger om

- a) undersøkelsens datum,
- b) importørens navn,
- c) varens art,
- d) varens opprindelse (avsendelsessted og avsendelsesfirma),
- e) kort angivelse av de ledsagende papirers indhold (sundhetsattest, fustagens eller sendelsens nr.) o. lign.,
- f) varens nettovegt (som netto regnes sendelsens indhold av kjøtt),
- g) det beslaglagte kjøts nettovegt og mengden av det tilbakeviste kjøtt
- h) grunden til beslagleggelsen eller tilbakevisningen,
- i) opplysninger om det i henhold til § 11 indførte kjøtt, som er utjenlig til menneskeføde.

Den av kontrolløren trufne avgjørelse kan indankes for stedets helseraad. Den, der fremfører kjøttet til kontrol, skal i saa fald straks protestere mot den trufne avgjørelse og har ved henvendelse til helseraadet at kræve dettes kjendelse. Kontrolløren bør være tilstede ved sakens behandling og for helseraadet nærmere begrunde sin avgjørelse. Kjøttet blir, indtil kjendelsen er avgitt, at opbevare paa forsvarlig vis ved kontrolstationen. Hvis helseraadet ikke opretholder kontrollørens avgjørelse, blir kjøttet at stemple — med tilføielse efter kommunens navn — av ordet »Helseraad«.

§ 13. For undersøkelse av det indførte kjøtt skal erlægges en kontrolavgift av 2 ore pr. kg. Avgiften beregnes efter kjøttets vekt.

§ 14. Med hensyn til toldens erlæggelse og eventuell tilbakebetaling av elagt told for beslaglagt eller tilbakevist kjøtt, har kontrolløren at rette sig efter den ordning, som i denne henseende maatte træffes av vedkommende toldkammer.

§ 15. Kontrolltiden fastsættes av magistraten. Kontrol skal som regel kun finde sted ved dagslys; i mørketiden skal der sørges for tilstrækkelig kunstig belysning av kontrollokalet.

§ 16. Overtrædelse av de i denne plakat givne forskrifter blir forsaavidt de ikke indgaar under strengere straffebestemmelser, at belægge med straf overensstemmende med den almindelige borgerlige straffelov av 22de mai 1902 § 339.

17. Denne plakat træder i kraft fra 1ste november 1911.

Regler

for indførsel og kontrol av ferskt kjøtt (slagtekjøtt). Plakat av 4de august 1911.

A. Om indførsel fra utlandet av slagtekjøtt.

§ 1. Indførsel av ferskt slagtekjøtt av hest, kvæg, faar, gjet, svin og ren bestemt til menneskeføde, skal alene være tillatt fra de land, som indførselsplakaten i henhold til lov om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme (husdyrloven) av 14de juli 1894 med tillægslove til enhver tid bestemmer.

§ 2. Indførsel maa alene finde sted til de kjøbstæder eller ladesteder, hvor der er indført offentlig kjøtkontrol i henhold til lov av 27de juni 1892 (kfr. lov av 25de juli 1910) om kommunale slagtehus m. v. Landbruksdepartementet kan for enkelte tilfælde tillate indførsel til andre steder. Derhos skal det indtil videre være tillatt at indføre slagtekjøt over riksgrensens mot Sverige til benyttelse for befolkningen i grænse-distriktene. Likeledes skal frossent renkjøt kunne indføres til Finnmarken fra de ved Nordishavet og det Hvite Hav beliggende russiske havner uten at underkastes den ved denne plakat anordnede kontrol.

§ 3. Ferskt slagtekjøt, hvorved forstaaes slagtemæssig behandlet kjøt uten tilsætning av konserveringsmidler, maa ikke indføres i mindre dele end halve slagtekropper, opdelt efter længden. Kalver og smaafø kan kun indføres i hele kropper.

§ 4. Ethvert slag skal være ledsaget av attest fra en i utførselslandet autorisert dyrlæge indeholdende nøiagtige opplysninger om slagtningssted og slagtningsstid samt bevidnelse om, at dyret er synet av dyrlægen umiddelbart før slagtingen og fundet sundt, og at slagtet er undersøkt og fundet tjenlig til menneskeføde. Hvis attesten omfatter flere slag i samme forsendelse, skal hvert slag være saaledes merket, at det efter attesten kan identificeres.

Dog skal for hesteslagts vedkommende særskilt attest medfølge for hvert enkelt slag, og attesten skal derhos indeholde angivelse av hestens signalement og tilstand før slagtingen.

Hvis slagtet indføres fra andre land end Sverige og Danmark, skal dyrlægens attest være paategnet bevidnelse fra norsk konsul om, at vedkommende dyrlæge er en i utførselslandet autorisert dyrlæge. Til kontrollkommuner kan der dog fra de svenske grænse-distrikter indføres slagtet uten dyrlæge-attest, naar der medfølger slagtet attest fra svensk politimyndighet, grænsetoldstations-bestyrer eller ordfører i vedkommende kommune med opplysning om kjøttets oprindelse, slagtningssted og slagtningsstid samt bevidnelse om, at slagtet efter de foreligende opplysninger ikke stammer fra dyr, som er slagtet paa grund av sygdom, og at der ikke i distriktet for tiden optræder ondartet smitsom husdyrsygd. Dog skal disse attester, naar det gjælder hester, indeholde erklæring om, at hesten er besigtiget av attestutstederen umiddelbart før salgtingen og fundet fri for sygdomstegn.

§ 5. For kontrol av det indførte kjøt betales en avgift

for hest kr. 1,00 pr. hel eller halv skrot.

» kvæg » 1,00

—»—

» kalv under 60 kg. vegt kr. 0,50 pr. hel eller halv skrot

» faar kr. 0,50

» gjæt » 0,50

» ren » 0,50 pr. hel eller halv skrot

» svin » 1,00

—»—

B. Om kontrollens haandhævelse.

§ 6. I enhver kommune, hvor offentlig kjøtkontrol i henhold til loven av 27de juni 1892 er anordnet, skal der være en kontrolstation, hvor kontrollen av det ferske slagtekjøt skal foregaa.

§ 7.

- a) Intet kjøt skal undersøkes og stemples, medmindre det, hvis det stammer fra hest, svin, kvæg (undtagen kalver) eller ren, fremlægges i mindst en fjerdedels krop (for- eller bakfjerding), og hvis det stammer fra kalv, faar eller gjet, fremlægges i hele kroppen, som kan være delt efter længden; dog skal slag, som stammer fra dyr, der er slagtet paa grund av sygdom (nødslagtede dyr), altid fremlægges i sin helhet. Renkjøt, som ved indførsel til kontrollkommune er frossent, skal være fritat for den ved denne plakats anordnede kontrol.
- b) Hele kroppen skal ved fremlæggelsen være opbrystet. Med bakparter skal følge nyrene i organisk sammenhæng. Andre organer, som ved slagtingen er fraskilt kroppen, saasom hode, tunge, net, lever, hjerteslag o. lign. kan mottages til kontrol, naar de ved et merke er betegnet som tilhørende det slag, hvormed de fremføres, og for tungen vedkommende er heftet til dette.
- c) Ferske organer av slagtedyrr maa ikke benyttes som menneskeføde inden en kommune uten at være fremført til kontrol og stemplet.
- d) Kommunestyret kan ved approbation av Landbruksdepartementet fastsætte regler, ifølge hvilke større dele av slag, eller flere organer end ovenfor nævnt kan kræves fremlagt for kontrolløren i tilfælde i organisk sammenhæng med slag.
- e) Ved undersøkelse i slagteri av kjøt av dyr, slagtet inden vedkommende kommune, skal samtlige dyrets organer være tilstede og særskilt for hvert dyr fremvises for kontrolløren.

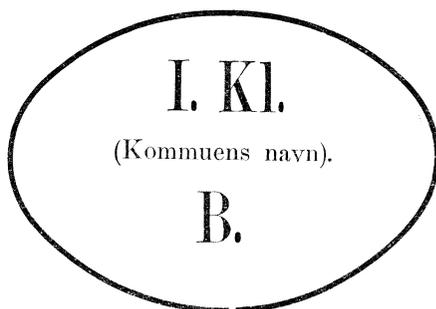
§ 8. Naar hesteslag fremlægges til kontrol, skal slagtet ledsages av attest enten fra en dyrlæge, som meddeler opplysning om hestens tilstand umiddelbart før slagtingen, eller fra to troværdige mænd, som i henhold til en besigtigelse av hesten umiddelbart før slagtingen bevidner, at dyret er fundet frit for sygdomstegn. Attesten skal tillike indeholde opplysning om dyrets farve. Slagtet maa være forsynt med et merke, som godtgjør dets identitet efter den medfølgende attest. Mændenes troværdighet skal være bevidnet av politiet eller av kommunens ordfører.

§ 9. Slag, som ved fremførelse til kontrol ikke er i hel og ubeskadiget stand, saaledes at ingen hindebedækning er fjernet, itler eller andre organdele bortskaaret, eller som ikke tilfredsstiller de i § 7 og 8 opstillede krav, eller som fremlægges i tilsmudset tilstand avvises fra kontrollen, forsaavidt der ikke foreligger grund til at beslaglægge kjøttet.

§ 10. Kontrolløren skal, forsaavidt slagtet efter foranstaaende bestemmelser kan mottages til kontrol, underkaste dette en nøiagtig undersøkelse for at avgjøre, om kjøttet er tjenlig til menneskeføde. Avgjørelse herav træffes overensstemmende med den til enhver tid gjældende instruks for kontrollen. Hvis kontrolløren paa grund av særegne forhold ikke kan træffe avgjørelse ved slagkets fremlæggelse, kan avgjørelsen utskytes indtil 24 timer, mellemliggende helligdager ikke iberegnet. Ved undersøkelsen har kontrolløren ret til at gjøre de nødvendige innsnit i kjøt og organer.

§ 11.

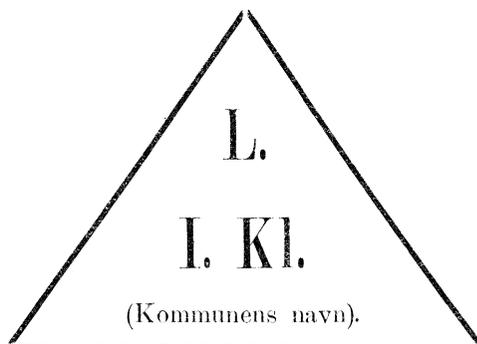
- a) Den, som fremstiller kjøt til kontrol, skal ved fremlæggelsen meddele opplysning om, hvad der er ham bekjendt om slagtet, saasom eierens navn, hvorfra slagtet er kommet, slagtingssted og slag-

ningstid, om dyret har været sykt eller har faat medicin før slagtingen m. v.

- b) Hvis slagtet stammer fra et sykt dyr, skal der meddeles oplysning om dyrets tilstand før slagtingen, om det har faat medicin før slagtingen og andre oplysninger som kontrolløren anser nødvendige. Kan fornødne oplysninger ikke tilveiebringes, avvises slagtet, medmindre der ved undersøkelsen findes tegn, som betinger slagkets beslaglæggelse.

§ 12. Naar et slagtt efter foretat undersøkelse findes tjenlig til menneskeføde, skal der paa slagtet anbringes stempelmerker.

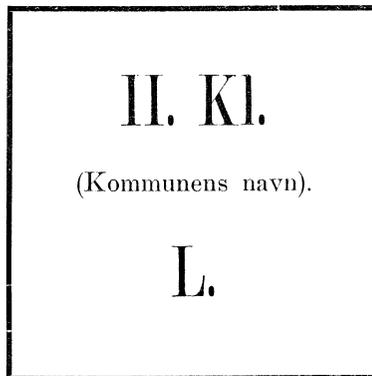
Paa kjøt av slagtedy, slagtet inden en kommune, hvor kontrol er inført, og undersøkt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer saaledes tilstede, at der ingen tvil er om, at organene tilhører det foreviste slagtt, skal naar kjøttet i enhver henseende findes sundt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerker i blaa farve og oval form; saadanne stempler, hvis tverdiameter skal være 6 cm. og hvis høidediameter skal være 3,5 cm., skal indeholde foruten kommunens navn (helt eller forkortet) tillike tegnene I Kl. (ø: første klasse), B. (ø: bykontrol), se hosstaande tegning.

Paa kjøt av slagtedy, som enten er indført utenbysfra eller slagtet inden byen, men fremført til kontrol uten tilstedeværelse av dyrets samtlige organer, skal, naar kjøttet i enhver henseende antages sundt og ube-

tinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerke i blaa farve og trekantet form; saadanne triangulære stempler, hvis grundlinje skal være 6 cm. og hvis sider skal være 5 cm., skal foruten vedkommende kommunes navn tillike indeholde tegnene I Kl. (o: første klasse), L. (o: landskontrol), se hosstaaende tegning.

§ 13. Paa kjøt, som ved undersøkelse findes at lide av mangler i sanitær henseende, men hvor den tilstedeværende mangel ved omhyggelig

tilberedning ikke antages at kunne betinge fare for den menneskelige sundhet, skal der hvis kjøttet hitrører fra dyr, undersøkt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer saaledes tilstede, at der ingen tvil er om, at organene tilhører det foreviste slag, anbringes stempelmerker i sort farve og rund form, hvis diameter skal være 6 cm. Stempelmerket skal avstemple foruten vedkommende kommunes navn tillike tegnene II. Kl. (o: 2den klasse), B. (o: bykontrol), se hosstaaende tegning.

Hvis kjøttet derimot fremstilles til kontrol, uten at samtlige organer er tilstede, eller hvis det er indført utenbysfra, skal der, under samme betingelse som ovenfor i denne paragraf nævnt, anbringes merker i sort farve og kvadratisk form; kvadratets sider skal være 5 cm., og

merket skal avstemple, foruten vedkommende kommunes navn, tillike II. Kl. (o: 2den klasse), L. (o: landskontrol), se hosstaaende tegning.

§ 14. Hvis der ved undersøkelse av kjøttet findes mangler av saadan art, at kjøttet ikke ansees tjenlig til menneskeføde, skal det beslaglægges og indtil videre opbevares paa kontrolstationen paa en saadan maate, at der ingen risiko er for tilsmudsning og bedærvelse av andet kjøt eller for spredning av sygdomsstof. Fra kontrolstationen eller fra undersøkelsesstedet skal det beslaglagte kjøt føres paa forsvarlig vis enten til destruktionsanstalt, opbrændingsovn eller nedgravningsplads for saadant kjøt eller til en av kommunen godkjendt indretning, hvor kjøttet gjennomkokes. Kjøttet kan dog tilbakeleveres eieren, hvis det ikke er befængt med nogen sygdom, som ifølge husdyrloven betinger dets opbrænding eller nedgravning. Kjøttet skal, hvis det tilbakeleveres eieren, av kontrolløren forsynes med dype indsnit, hvori der strøes ulæsket kalk eller petroleum, raa karbolsyre o. lign., hvorved det gjøres utjenlig til benyttelse for mennesker eller dyr.

§ 15. Den av kontrolløren trufne avgjørelse om kjøttets stempling eller beslaglæggelse kan indankes for stedets helseraad. Den, som fremfører kjøttet til kontrol, skal i saa fald straks protestere mot den trufne avgjørelse og hær ved henvendelse til helseraadet at kræve dettes kjendelse. Kontrolløren bør være tilstede ved sakens behandling og nærmere begrunde sin avgjørelse. Kjøttet blir, indtil kjendelsen er avgit, at opbevare paa forsvarlig vis ved kontrolstationen. Hvis helseraadet ikke opretholder kontrollørens avgjørelse, blir kjøttet at stemple med tilføielse — efter kommunens navn — av ordet »Helseraad«.

§ 16. Stempelmerkerne skal anbringes paa mindst følgende steder paa hvert halve slag:

- I. Hos h e s t og k v æ g (undtagen kalver)
 1. paa siden av halsen,
 2. paa underarmen,
 3. paa bogen,
 4. paa brystet,
 5. paa høiryggen,
 6. i nyrepartiet,
 7. paa innsiden av laaret,
 8. paa utsiden av laaret,
 9. paa tungen og hodet.
- II. Hos k a l v e r og r e n s d y r
 1. paa bogen eller underarmen,
 2. paa brystet,
 3. paa laaret eller bækkenpartiet.
- III. Hos s v i n
 1. paa hodet,
 2. paa brystet,
 3. paa bogen,
 4. paa ryggen,
 5. paa buken,
 6. paa laaret.

Paa smaagriser er det nok at stemple hodet og ryggen.

IV. Hos faa r og gjet

1. paa brystet,
2. paa bogen,
3. paa ryggen,
4. paa laaret.

Hos s m a a l a m og killinger er det nok at stemple halsen og ryggen.

Hvis kontrolløren finder det hensigtsmæssig, eller hvis kjøttets eier kræver det, kan flere stempler anbringes.

§ 17. Enhver kontrolstation skal være forsynt med vand, vask og avløp til kloak, samt de til undersøkelse av slagtet nødvendige instrumenter og forøvrig være indrettet og utstyrt saaledes som Landbruksdepartementet til enhver tid bestemmer. Stemplene maa utenfor bruken opbevares i et sikkert tillaast skap.

Der skal sørges for, at slagtet kan fremlægges til kontrol uten at utsættes for regn eller støv. For det beslaglagte kjøt skal der findes et eget ophængningsrum eller en egen kasse, hvilke holdes forsvarlig avlaast.

§ 18. Kontrolstationen skal holdes aapen for undersøkelser og stemping av kjøt til de tider, som vedkommende magistrat og formandskap bestemmer.

§ 19. Ved enhver kontrolstation skal der føres en protokoll over alt kjøt, som fremføres til kontrol ved hovedstationen, samt en anden protokoll over alt kjøt, som undersøkes utenfor kontrolstationen.

I vedkommende protokoll anføres rekvisitens eller eierens navn, kjøttets oprindelse (fra indlandet eller fra utlandet), undersøkelsens datum, kjøttets art og størrelse samt undersøkelsens resultat. Der skal tillike føres regnskap over de for undersøkelsen betalte avgifter.

§ 20. Naar noget kjøt avvises, stemples med 2den klasse eller beslaglægges, skal grunden hertil anføres i protokollen.

Det beslaglagte eller efter § 13 stemplede kjøt skal veies. Det skal anføres i protokollen, hvorledes der senere er forholdt med det beslaglagte kjøt.

§ 21. Kontrolstationens bestyrer har inden 1ste februar hvert aar gjennem vedkommende helseraad og magistrat at aygi til direktøren for Det civile veterinærvesen en nøiagtig beretning over kontrollens virksomhet i det forløpne aar overensstemmende med de for saadan beretning fastsatte skemaer.

§ 22. Overtrædelse av de i denne plakat givne forskrifter blir, forsaavidt de ikke indgaar under strengere straffebestemmelser, at belægge med straf ovenensstemmende med den almindelige borgerlige straffelov av 22de mai 1902 § 339.

§ 23. De ved de kongelige plakater av 5te november 1895, 2den november 1896, 3dje august 1897, kgl. res. av 19de august 1897 samt de kongelige plakater av 20de oktober 1900, 26de oktober 1901, 24de mai 1907 og 27de november 1908 fastsatte kjøtkontrollregler ophæves fra 1ste september 1911 at regne. Denne plakat trær i kraft fra samme dag.

Nugjældende bestemmelser

angaaende indførsel av husdyr m. v. (plakat av 19de januar 1917)¹⁾.

I kraft av lov om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme av 14de juli 1894 (med tillægslov av 26de mai 1899) dens § 17 fastsettes herved følgende bestemmelser for indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande:

I. **Hester** og andre til hesteslegten hørende dyr¹⁾ kan indføres:

a) fra Sverige paa betingelse av, at der medfølger et for hvert enkelt dyr av politimyndighet eller av norsk konsul bekreftet sundhetspas, hvorav det fremgaar, at dyret har opholdt sig i de sidst forløpne 6 maaneder i Sverige, samt at det er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom.

Skyss- og trafikhester, der passerer grænsen for atter at vende tilbake til Sverige, rammes ikke av ovenstaaende forskrift.

b) fra andre land bare til Fredrikshald, Kristiania, Kristiansand, Stavanger, Bergen og Trondhjem, paa betingelse av, at der medfølger dyret en av norsk konsul i vedkommende utførselsland bekreftet dyrlægeattest om, at dyret ikke lider av nogen smitsom sygdom, og at det i mindst 2 døgn opstaldes efter vedkommende politi- eller kommunedyrlæges bestemmelse paa et til forebyggelse av smitteoverførsel betryggende sted, hvor det dels undergives en nøiagtig almindelig sundhetsundersøkelse, særlig med hensyn til snive, lungesyke og skab, dels underkastes en særlig sniveprøve, alt overensstemmende med de av Landbruksdepartementet nærmere angivne regler.²⁾

Landbruksdepartementet bemyndiges til at fastsette de avgifter, som av importøren skal betales for dyrlægeundersøkelsen og for den særlige sniveprøve.

II. **Storfe, sau og gjet** kan indføres fra Sverige, dog indtil videre ikke fra Malmöhus, Kristianstads, Hallands og Kronoborgs län, til livdyr eller til slagting paa følgende betingelser:

a) 1) ad nærmeste landevei til Kornsjø station, til direkte indlastning i jernbanevogn for videre transport til det kommunale slagtehus i Fredrikshald eller Kristiania;

2) pr. jernbane eller sjøverts direkte til Fredrikshald eller Kristiania;

3) pr. jernbane direkte til Trondhjem til slagting i denne by.

b) Det skal ved en attest, utstedt av autorisert svensk dyrlæge godtgjøres, at dyrene ikke er eller i de nærmest foregaaende 6 maaneder har været angrepet av ondartet smitsom husdyrsygdome, saasom kvægpest, miltbrand, mund- og klovesyke eller ondartet lungesyke, og at dyrene kommer fra et distrikt, hvor der ikke for tiden optræder eller i de sidst forløpne 6 maaneder har optraadt saadan sygdom som foran nævnt, samt at dyrene ikke i de nærmest forutgaaende 6 maaneder er indført fra utlandet.

¹⁾ Konf. dog bestemmelsene i lov om midlertidig indførselsforbud av 22de mars 1918 efter hvis § 1 indførsel av levende hester blev forbudt.

²⁾ Konf. »Reglement for sundhetsundersøkelse og sniveprøve av hester indført fra utlandet» av 25de januar 1917, side 202.

Dyrene skal være merket eller i attesten saaledes beskrevet, at deres identitet kan tilfredsstillende konstateres.

- e) Dyrene skal ved ankomsten føres til den indhegnede, for saadant oie med reserverte karantæneplads, hvor de blir at undersøke av vedkommende kommunale dyrlæge.

Storfæ, som agtes solgt til livdyr, skal opstaldes i særskilt avdeling paa det kommunle fjøs i 8 døgn — helligdage ikke iberegnet — og i denne tid undersøkes med tuberkulin.

De dyr, som ved denne undersøkelse findes lidende av eller mistænkt for tuberkulose, merkes i huden med et indbrændt tydelig **T**.

De dyr, som indføres for at sælges til slagt, skal paa samme vis merkes med et i huden indbrændt tydelig **S**.

De med **T** og **S** brændemerke de dyr skal inden 4 døgn efter indførslen slagtes overensstemmende med de nærmere bestemmelser, som Landbruksdepartementet fastsætter. Dyr, som indføres til Kristiania eller Fredrikshald, skal henstaa paa karantænefjøset, indtil de føres direkte fra dette til slagtning. Døg kan dyr, indført til Fredrikshald, føres direkte med jernbanen fra karantænefjøset i Fredrikshald til umiddelbar slagtning i Kristiania, naar de ved den paa karantænefjøset i Fredrikshald foretagne undersøkelse findes fri for tegn paa ond-artet smitsom sygdom. Karantænefjøsets bestyrer skal i fjøsets protokol anføre, hvorhen de fra karantænefjøset fjernede dyr føres for at slagtes, samt har at underrette vedkommende politikammer om hvor slagtning av karantænerte dyr finder sted, forsaavidt saadan slagtning skal ske utenfor kommunalt slagtehus.

Storfæ, som ved undersøkelsen findes fri for tuberkulose, skal paa en iøinefaldende maate være merket med ordet „**Sund**“ samt aarsallet for den stedfundne undersøkelse.

Sau og gjet, som ved den foretagne sundhetsundersøkelse findes fri for tegn eller mistanke paa smitsom sygdom, kan frigives fra karantænefjøset 24 timer efter ankomsten.

- d) Karantænefjøset blir at holde strengt avspærret for publikum, indtil sundhetsundersøkelse av samtlige indførte dyr har fundet sted, og dyrene er fundet fri for tegn paa smitsom husdyrsygdøm.
- e) Som erstatning for de med heromhandlede undersøkelse, merkning, opstaldning og føring av dyrene samt anskaffelse av tuberkulin, instrumenter, fjøsets rensning og desinfektion m. v. forbundne omkostninger, skal vedkommende kommune være berettiget til at avkræve importøren en av kommunestyret fastsat og av Landbruksdepartementet godkjendt avgift for hvert dyr.
- f) Landbruksdepartementet bemyndiges til forøvrig at fastsætte nærmere bestemmelser angaaende den heromhandlede imports ordning med hensyn til dyrenes slagtning, deres undersøkelse og merkning samt attester og protokoller m. v.¹⁾

¹⁾ Saadanne regler er av Landbruksdepartementet utfærdiget under 21. mai 1913.

Forøvrig forbydes indførsel av drøvtyggere (o: storfæ, sau, gjet og andre drøvtyggende dyr) fra alle land.

Rensdyrtrafikken til Norge rammes ikke av dette forbud.

- III. **Svin** forbydes indført fra alle land med undtagelse av de russiske havner ved Nordishavet og Det hvite hav, hvorfra det er tillatt at indføre disse dyr til Finmarken. Fra Finmarken forbydes svin indført til rikets øvrige egne.
- IV. **Hunder** tillates indført fra Sverige og Danmark paa betingelse av, at der medfølger et av vedkommende lands politimyndighet eller av norsk konsul utfærdiget bevis for, at dyret enten er svensk eller dansk eller har opholdt sig i Sverige eller Danmark i de sidste 6 maaneder eller i løpet av denne tid er indført fra Norge.

Forøvrig er indførsel av hunder forbudt fra alle land.

Hunder, som benyttes til vogtning av renhjorder og ifølge med disses eiere eller vogtere kommer fra Sverige tillates indført uten attester, hvilket ogsaa gjælder om lapperne paa flytningen til Norge har passert Finlands omraade.

- V. **Huder og skind** tillates indført fra Sverige og Danmark paa betingelse av, at der medfølger varen av vedkommende lands politimyndighet eller av norsk konsul utstedt bevis om, at hudene og skindene er indkjøpt i vedkommende utførselsland og ikke indførte dertil i raa tilstand fra andre land.

Forøvrig er indførsel av raa deler av drøvtyggere og av svin, saasom utilberedte skind og huder (tørrede og saltede huder og skind derunder ikke indbefattet), utilvirkede, utilberedte og urensede haar og børster, som ikke i forveien er desinficert, samt muler og klover forbudt fra andre land.

Indførsel av usaltet eller utilberedt kjøt og fleisk samt usmeltet talg skal være forbudt fra Østerrike, Italien, Grækenland, Tyrkiet og Rusland samt fra alle land utenfor Europa. Dog skal det være tillatt fra de ved Nordishavet og Det hvite hav beliggende russiske havner at indføre til Finmarken frossent rensdyrkjøt.

- VI. Indførsel av **græs, hoi** og **halm** til fôr forbydes fra alle land undtagen fra Sverige og fra de russiske havner ved Nordishavet og det hvite hav, fra hvilke havner det er tillatt at indføre disse varer til Finmarken.
- VII. **Brukte fjøsredskaper** forbydes indført fra alle land, med mindre det godtgjøres ved en av norsk konsul bekræftet, av vedkommende sundhetsmyndighet utstedt attest, at de er betryggende desinficert.
- VIII. Overtrædelse av disse bestemmelser er belagt med straf.

Denne plakat træder i kraft straks.

Samtidig ophæves den gjældende plakat angaaende indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande av 16de juli 1907 (med tillægsplakater av 27de november 1908, 28de april, 18de oktober, 10de november og 1ste december 1911, 9de og 22de februar, 30te mars, 21de juni og 11te oktober 1912, 17de december 1914, samt 14de januar og 14de mai 1915).

Nugjældende regler

for utførsel av hester, hornkvæg, svin, sauer og gjeter fra Norge.

(Konf. plakat av 19de september 1894, plakat av 18de juni 1895 og plakat av 4de august 1896).

§ 1. Hester, hornkvæg, svin, sau og gjeter, som med skib agtes utførte til utlandet, skal umiddelbart forinden indskibningen i vedkommende eksportfartøi paa avsenderens bekostning undersøkes av den dertil av vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge og maa kun indskibes, saafremt det ved undersøkelsen befindes, at de ikke frembyder tegn til at lide av nogen smitsom sygdom, og der heller ikke er nogen grund til at formode, at de ved berørelse med smittede dyr eller paa anden maate nylig kunde være smittet av saadan sygdom. Herom skal av dyrlægen avgives attest til avsenderen.

§ 2. Umiddelbart efterat dyrene er undersøkte og godkjendte, slippes de enten ombord eller ind i en særskilt indhegning, saaat berøring med de ikke undersøkte dyr undgaaes. Samtidig forsynes hvert dyr med et merke, der betegner, at det er undersøkt og kan utføres. Dyrenes antal og kjøen, samt merkets art anføres i den sundhedsattest, som av dyrlægen utstedes.

§ 3. Forsaavidt undersøkelse foretages umiddelbart før indskibning i lokalskib, der skal gaa til eksportstedet, er ny undersøkelse ved ankomsten hertil unødvendig, saafremt enten dyrene i lokalskibet er holdt avsondret fra andre ikke undersøkte dyr, eller samtlige ombordværende dyr er undersøkte og fundne fri for sygdom, og dyrene fra skibet overføres enten direkte til eksportskibet eller til den i § 2 nævnte indhegning.

§ 4. Ethvert skib, som agtes anvendt til utførsel som under § 1 nævnt, skal for hver reise paa det første sted, hvor det her i landet indtar dyr, undersøkes av den dertil av vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge eller, forsaavidt ingen saadan der findes, av stedets politi. Finder den, der har anstillet undersøkelsen, grund til at anse skibet for smittefarlig, maa dyr ikke indtages, forinden det er behørig desinficert. Forsaavidt drøvtyggere eller svin agtes utført, skal desinfektion av skibet i ethvert tilfælde finde sted, førend dyrene indskibes. For hver gang skibet er blit undersøkt og godkjendt, skal attest herom avgives til skibets fører.

Undersøkelsen og desinfektionen sker paa skibets bekostning.

§ 5. For dyrs undersøkelse med merkning betaler avsenderen til dyrlægen for hver forretning:

for hver hest indtil et antal av 10	kr. 1,00
—»— over dette antal	» 0,50
» hvert stykke hornkvæg over $\frac{1}{2}$ aar	» 0,50
» — — — — — under $\frac{1}{2}$ aar	» 0,25
» mindre dyr (svin, sauer, gjeter) for et antal av til og med 100 dyr	» 0,15 pr. stk.
» de næste 100 dyr	» 0,12
» det overskytende antal	» 0,09

Betalingen beregnes efter det samlede antal dyr, som samme eksportør rekvirerer undersøkt paa en gang.

For den i § 4 omhandlede undersøkelse av skibet betaler skibets fører dyrlægen eller vedkommende politifunktionær kr. 4,00. Likesaa meget betales dem for at passe skibets desinfektion, forsaavidt denne ikke kan finde sted samme dag som undersøkelsen.

§ 6. Departementet for det indre bemyndiges til i tilfælde at gi nærmere bestemmelser angaaende de her nævnte foranstalningers gennemførelse.

Anvisning til tuberkulinundersøkelse av besætninger.

Tuberkulinet forsendes i flasker i ufortyndet og steril tilstand. Det maa opbevares paa et mørkt, kjølig og tørt sted, og holder sig da virksomt i meget lang tid.

Til undersøkelse anvendes til et voksent dyr (hest, kvæg eller svin) 50 centigram, til ungdyr 30—40 centigram, til kalver og nyfødte dyr 20 centigram efter dyrets størrelse og alder.

Den for hvert dyr bestemte dosis tilblandes i det øieblik, den skal benyttes, med rent og i forveien kokt vand i et rent, kokt glas.

Bekvemmere er det dog at blande den til vedkommende besætning bestemte mængde tuberkulin med det nødvendige kvantum vand paa engang paa en større flaske (alt sterilt) i et forholdt av 1 til 10 (10 % saaledes, at der i en fortynding av 5 kubikcentimeter kommer 50 centigram tuberkulin). Av denne fortynding vil altsaa, naar sprøyten rummer 10 kcm., 5 kcm. være passende dosis for et stort voksent dyr, 4 kcm. for et mindre voksent dyr, 3 kcm. for et ungdyr og 1—2 kcm. for smaadyrene.¹⁾ Fortyndingen holder sig dog ikke længe uten at dekomponeres, hvorfor den enten maa tillaves paa bruksstedet eller ogsaa i hjemmet 1—2 dage iforveien og isaafald tilsættes $\frac{1}{2}$ % karbolsyre.

Førend indsprøitning foretages, maa samtlige dyrs temperatur være maalt; maalingen foretages ved et maksimaltermometer, der holdes godt inde i endetarmen i 2 minutter, hvorefter termometret trækkes langsomt ut og temperaturen avlæses nøiagtig og noteres. Man maa være forsynt med 1 termometer for hvert 20 dyr, foruten nødvendig reserve. Til maaling av 20 dyr iberegnet avlæsning, nedskrivning av temperaturen, rengjøring av termometret (det avtørres bedst med en klut dyppet i lysol-, kreolin- eller sublimatopløsning) samt dettes indoljning, medgaar for en øvet mand ca. 1 $\frac{1}{2}$ time.

Glem ikke at slaa kviksolvsøilen ned mellem hver gang termometret benyttes.

Efterat samtlige dyrs temperatur er maalt, foretages indsprøitningen av tuberkulinet. Den kan hensigtsmæssigst ske paa halsen og bedst efterat huden iforveien er avbarbert samt renvasket med et desinfektionsmiddel (2% lysol-, karbol- eller kreolinopløsning, 10/100 sublimatopløsning). Injeksjonssprøyten, hvis stempel maa være av et materiale, der taaler kokning, maa iforveien være kokt. Man bør ha mindst 2 sprøyter og 4

¹⁾ Den indsprøitete tuberkulinmængde angives altid i gram (ikke i volum).

sprøitespidser. Spidsen stikkes igjennem huden, hvorefter sprøiten sættes til spidsen og den nødvendige dose indsprøites. Spidsen rengjøres for hver gang ved at dyppes i ren kokhet olje eller i et desinfektionsmiddel. Indsprøitningen bør helst foretages mellem kl. 8—10 om aftenen (eller kl. 4—8 om morgenen). Dyrene maa under undersøkelsen være i ro paa fjøset; 6—7 timer efter indsprøitningen paabegyndes temperaturmaalingen igjen, og der fortsættes med denne hver anden time. Dyr, der ved maaling indtil den 13de time findes at ha git sikkert tegn paa at være tuberkuløse, behøver ikke at maales mere, mens dyr, der ikke har reagerert, eller hvis reaktion er tvilsom, maa maales indtil den 17de eller 23de time efter indsprøitningen.

Dyrlægen maa enten selv foreta maalingen eller la denne foreta av mænd, som av ham er git den til temperaturmaalingen nødvendige anvisning, og hvis maalinger han isaafald personlig maa kontrolere paa stedet. Det maa paasees, at dyrene ikke vandes umiddelbart foran en maaling. Brunstige dyr viser ofte en høiere temperatur end normalt, dog vil den ikke av denne grund stige over 40°.

Undersøkelsens resultat anføres paa det dertil bestemte skema og indsendes snarest mulig til veterinærdirektøren.

(Konf. forøvrig cirkulære fra veterinærdirektøren av 7de april 1905).

Cirkulære fra direktøren for det civile veterinærvæsen av 7de april 1905 om tuberkulosens bekjæmpelse i kvægbesætninger.

Ogsaa for budgetterminen 1905—1906 er der i likhet med foregaaende aar av Stortinget git bevilgning til:

1. tuberkulinundersøkelser av kvægbesætninger og
2. erstatningsbidrag ved nedslagning av tuberkuløst kvæg.

I. Undersøkelse og foranstaltninger.

Tuberkulosen henregnes til de i husdyrloven av 14de juli 1894 (kfr. lov av 26de mai 1899) kap. 3 omhandlede mildere smitsomme sygdomme, for hvis vedkommende en dyreier er pliktig til at anmelde for det offentlige, naar sygdommen maatte vise sig i hans besætning; dyr, der antages angrepne av tuberkulose, er det forbudt at føre paa markeder, til dyrskuer, paa fremmed beite eller i fremmede fjøs; dog er det tillatt at sælge saadanne dyr til slagt.

Tilladelse til at la kvægbesætning tuberkulinundersøke paa offentlig bekostning vil av Landbruksdepartementet, som tidligere, meddeles paa derom indsendt særskilt ansøknning, hvortil trykt blanket erholdes ved henvendelse til den dyrlæge, ved hvilken undersøkelsen agtes utført. Ved indsendelsen av ansøknningen har kvægeiere at forpligte sig til efter foretagen undersøkelser, hvis tuberkulose findes i besætningen, inden 3 uker efter undersøkelsen paa betryggende maate at skille de tuberkuløse og mistænkte dyr fra de sunde dyr og at holde og stelle de sunde og syke dyr hver for sig baade i fjøs og havnegang;

at rense fjøset paa betryggende maate, efter hvad dyrlægen derom foreskriver;

at slagte straks dyr, som lider av jurtuberkulose eller lungetæring, og ikke at sælge eller benytte melk fra saadanne dyr uten i kokt tilstand;

at la nyfødte og nyindkjøpte dyr tuberkulinprøve¹⁾, førend de sættes ind i den sunde del av besætningen;

at la de tuberkuløse og mistænkte dyr brændemerke med et *T* i huden eller paa hornet;

at tilbakebetale de med undersøkelsens utførelse forbundne omkostninger, hvis nogen av disse forpligtelser ikke overholdes eller hvis de tuberkuløse dyr ikke nedslagtes inden 6 maaneder efter undersøkelsen, hvis erstatning for nedslagtning maatte være indvilget.

I ansøknigen opplyses, om besættningen før er undersøkt og isaa fald naar og av hvem samt om der dengang var tulerkulose i besættningen.

Hvis besættningen tidligere har været tuberkulinundersøkt, kan indvilgning kun ventes i de tilfælder, hvor besættningen ved sidste prøve endnu viste sig at indeholde tuberkuløse dyr, eller hvor der kan næres frygt for, at smitte i mellemtiden kan være tilført, eller hvor der iøvrig maatte foreligge særlige omstændigheter, som gjør omprøve ønskelig. Forsaavidt derfor ansøknigen angaar fornyet prøve, har dyrlægen angaaende disse punkter at avgi de nødvendige opplysninger paa ansøknigen. Det henstilles til dyrlægerne at benytte de nye ansøkningsblanketter, hvorpaa findes avtrykt samtlige ovennævnte forpligtelser for ansøkeren.

Med hensyn til de offentlige tuberkulinundersøkelser skal jeg forøvrig bemerke følgende:

Dyrlægen vil ha at underkaste de reagerende dyr en nærmere nøiagtig undersøkelse, særlig av juret, og at gi eieren underretning om undersøkelsens utfald samt om de nødvendige anvisninger til sygdommens utryddelse i besættningen overensstemmende med følgende regler:

1. de av tuberkuløse angrepne eller for sygdommen mistænkte dyr skal paa betryggende maate adskilles fra de sunde dyr enten ved opførelse av en skilleveg i fjøset eller ved anbringelse av de sunde dyr i et særskilt fjøs;
2. der skal anvendes særskilte vandings- og fôrkar samt øvrige fjøsredskaper, der kommer i berøring med dyrene eller deres avsondringer, til hver avdeling av dyrene. Saavel det for de sunde dyr bestemte rum som de til dem anvendte fjøsredskaper og fôrkar maa i forveien være tilfredsstillende rensede og desinficerte;
3. den sunde avdeling maa stelles av egen røgter eller budeie, eller ogsaa maa den syke avdeling stelles efter den sunde; idethele maa alt samkvem og færdsel fra den syke avdeling over i den sunde undgaaes. Naar røgteren har stelt den syke del av besættningen, maa han vaske og børste sig samt bytte fottøi;
4. de syke dyr maa holdes borte fra fælles beite saavel paa sæteren som hjemme i bygden;
5. saadanne dyr, der efter dyrlægens nærmere undersøkelse findes lidende av jurtuberkulose eller av almindelig utbredt tuberkulose med lunge-

¹⁾ Omkostningene ved saadanne prøver utredes ikke av det offentlige.

- tæring eller avmagring, maa slagtes snarest mulig; der maa ikke anvendes eller sælges melk av saadanne dyr uten i kokt tilstand;
6. intet sykt eller mistænkt dyr maa sælges uten til slagt;
 7. kjøt av tuberkuløse hjemmeslagtede dyr maa ikke sælges, uten at dyret i slagtet tilstand er undersøkt av dyrlæge og av ham erklært tjenlig til menneskeføde eller uten at det hele slagt føres til kontrolstationen, førend det falbydes;
 8. de av tuberkuløse dyr fødte kalver, der skal opdrættes, maa skilles fra deres mødre og anbringes i et smittefrit rum samt ikke føres med melk fra syke eller mistænkte dyr, uten at den i forveien er kokt; dog kan kalven i de to første døgn gives raa mormelk, naar juret ikke er angrepet;
 9. nyfødte og nyndkjøpte dyr maa ikke indsættes blandt den friske del av besætningen, medmindre de ved en i forveien foretagen tuberkulinprøve er fundne sunde.

Resultatet av undersøkelsen for hver besætning anføres paa skema, der erholdes utlevert fra amtskontoret. Dette indsendes i utfylt stand snarest mulig til direktøren for det civile veterinærvæsen.

For sit arbeide med disse undersøkelser erholder dyrlægen av statskassen efter indgiven særskilt regning skyss- og kostgodtgjørelse i henhold til lov av 10de juli 1894 samt tillike et honorar, som fastsættes av Landbruksdepartementet under hensyn til reisernes længde og varighet og de undersøkte besætningers størrelse. Honoratet fastsættes og utbetales ved budgetterminens utløp under ett for samtlige de av dyrlægen i terminen foretagne undersøkelser. Skyss- og kostregningene, der regelmæssig anvises kvartalsvis, bør angi antallet av de paa hver reise undersøkte dyr.

For at paase, at de givne forskrifter til tuberkulosens bekjæmpelse efterkommes, vil der desuten i tilfælde bli tilstaaet dyrlægen skyss- og kostgodtgjørelse samt en arbeidsgodtgjørelse av kr. 4,00 pr. døgn for en reise til vedkommende sted i passende tid, efterat undersøkelsen er foretat.

Forsaavidt flere gaardbrukere i samme grænd tilstaaes offentlig bidrag til tuberkulinundersøkelse av sine besætninger, har dyrlægen at foreta disse undersøkelser og den eventuelt senere nødvendige inspektion paa samme reise, forsaavidt der derved ikke vil forsaarsakes et forholdsmæssig langt fravær fra dyrlægens hjem og forsømmelse av anden paatrængende offentlig eller privat praksis.

Angaaende fremgangsmaaten ved utførelse av tuberkulinundersøkelser henvises til den i veterinæraarsberetningen indtagne anvisning til tuberkuliundersøkelse av kvægbesætninger.

Til veiledning ved bedømmelsen av utfaldet av tuberkulinprøverne meddeles følgende:

Er prøven rigtig iverksat og utført, vil der ved bedømmelsen av hvorvidt et dyr har reagert for tuberkulinindpodningen eller ikke, bli at ta hensyn til dyrets alder, dets temperatur før indsprøitningen, forskjellen mellem begyndelsestemperaturen og den høieste temperatur, tidspunktet for dette maksimums indtræden i forhold til podningstidspunktet samt temperaturkurvens maate at stige og falde paa begge sider av høidepunktet.

Intet dyr bør podes, som ikke viser normal temperatur, eller som har tydelig feber. Den øverste grænse for den normale legemsvarme hos

voksant kvæg kan sættes til 39,50 C. og for kalver under 6 måneder indtil 400 C., men den normale temperatur svinger ialmindelighed mellem 38—390 hos kvæg over 6 måneder og 38,50—39,50 hos yngre dyr. Friske dyr kan podes, selv om de paa grund av begyndende kalvningstegn har en noget forhøjet temperatur. Er der forøvrigt noget særlig at bemærke ved noget dyr, bør dette antegnes paa temperaturlisten.

Ved en typisk reaktion hos ikke før sprøitete dyr vil temperaturen, oftest efter en ringe nedgang i de første timer efter sprøitningen sedvanligvis efter 6—8 timers forløp, begynde at stige; stigningen viser sig oftest jævnt tiltagende gennem flere timer, indtil maksimum naaes ved 11—13—15de time, for derefter atter jævnt at falde ned til det normale, inden 24 timer er forløpet siden podningen. Stigningen til maksimum er sedvanligvis noget kortvarigere end faldet ned til det normale. Maksimumstemperaturen kan dog i enkelte tilfælde indtræffe nogen timer saavel før som efter det ovenfor anførte tidspunkt. I tvilsomme tilfælde bør maaingen finde sted saa hyppig som mulig, i tilfælde hver time; forøvrigt bør der altid maales mindst hveranden time.

Hvis der er grund til at anta, at dyret iforveien har været indsprøitet med tuberkulin, bør maaingen begynde senest allerede 4de time efter indsprøitningen og fortsættes hver time indtil 14de—16de time. Hos saadanne dyr indtræder nemlig ofte reaktionen tidligere end ellers.

Det anvendte tuberkulin maa være rent og ikke ældre end 6 måneder; fortynding bør foretages paa stedet i det øieblik tuberkulinet skal benyttes. Ved omprøve bør anvendes dobbelt dose.

Ved bedømmelsen av prøvens utfald skal følgende princip følges:

I. Som reagerende er at anse ethvert dyr, som før indsprøitningen ikke viser en over 39,50 C. gaaende temperatur, men hvis temperatur efter indsprøitningen stiger over 39,5° C., hvis forskjellen mellem høieste og laveste temperatur før og efter indsprøitningen er mindst 1°.

II. Hos kalver under 6 måneder eller hos voksne dyr, hvor temperaturen før indsprøitningen svinger mellem 39° og 39,5° C., gir en stigning efter podningen indtil 400 C. grund til at mistænke dyret for at være tuberkuløst.

Tuberkulinprøve av dyr, hvis temperatur overstiger 39,50 C. maa ikke finde sted.

Temperaturstigninger, som ikke naar op i 39,5° C., kan ikke betragtes som tuberkulinreaktion hos kvæg.

Hvis dyrlægen finder bedømmelsen vanskelig eller tvilsom, bør han, førend han uttaler sig til besætningens eier, indhente min avgjørelse.

Omsprøitninger av tvilsomt reagerende dyr kan foretages, naar der er forløpet mindst 3 måneder siden forrige podning, men dyret maa i denne tid isoleres og behandles som tuberkuløst; saadan omsprøitning vil dog ikke kunne foretages paa offentlig bekostning uten efter særskilt tilladelse. Omsprøitning av sikkert reagerende dyr er unødvendig og unyttig.

II. Nedslagting av tuberkuløst kvæg.

Angaaende bevilgningen til erstatningsbidrag ved nedslagting av tuberkuløst kvæg meddeles, at bidragene fortiden er forutsat at kunne

tilstaaes med indtil tredjeparten¹⁾ av det ved nedslagtningen forarsakede tap samt kun at komme de kvægeiere tilgode, der ønsker at nedslagte de dyr, der efter offentlig tuberkulinundersøkelse erklæres tuberkuløse eller mistænkte.

Forsaavidt en kvægeier efter offentlig tuberkulinundersøkelse ønsker at nedslagte sine tuberkuløse eller mistænkte dyr og til delvis dækkelse av det derved forvoldte tap agter at søke bidrag av statskassen, har han at underskrive en ansøknin, hvortil blanket erholdes ved henvendelse til vedkommende dyrlæge. I ansøknin forpligter kvægeieren sig til for det tilfælde, at ansøknin indvilges,

- 1.²⁾ snarest mulig at slagte de syke dyr;
- 2.²⁾ at la besætningen tuberkulinundersøke 1 gang aarlig i de førstkomende aar, indtil besætningen efter prøvernes resultat kan antages fri for tuberkulose — dog under forutsætning av, at denne undersøkelse efter derom for hver gang indsendt andragende tillates foretagen paa offentlig bekostning;
- 3.²⁾ mot sedvanlig erstatning av statskassen, hvorom andragende blir at indsende for hver gang, at la slagte de syke dyr, som ved disse gjentagne tuberkulinundersøkelser findes tuberkuløse.

Blanketten utfyldes forøvrig av dyrlægen, der tillike besvarer de til ham rettede spørsmåal, der skal tjene til belysning av, hvorvidt nedslagtning maa ansees ønskelig eller nødvendig. Derpaa sender dyrlægen ansøknin til lensmanden, der efter paaført besvarelse av det til ham stillede spørsmåal sender den til amtmanden til videre oversendelse til Landbruksdepartementet.

Saafremt andragendet indvilges, har dyrlægen ved sakens tilbakkomst til ham snarest mulig at beramme en dag til dyrenes vurdering og nedslagtning, hvorom eieren blir at underrette.

Dyrene blir av dyrlægen og en av ham opnævnt takstmand at ansætte til den værdi, som de virkelig staar i i den tilstand, hvori de forefindes ved taksten, dog saaledes, at der ikke tages hensyn til, at de ved en tuberkulinprøve er paavist at være tuberkuløse, medmindre denne sygdomstilstand av andre grunder (magerhet, hoste, jurlidelse) er aabenbar. Forsaavidt et dyrs værdi saaledes maatte findes høiere end et beløp av kr. 250,00³⁾, blir værdien at nedsætte til dette beløp. Fra denne værdi trækkes værdien av huden og slagttet. Hvis huden og slagttet av eieren skal sælges, kommer deres værdi til fradrag med det ved salget indvundne beløp, hvorom av to paalidelige mænd attestert opgave gjennem dyrlægen blir at indsende til veterinærkontoret i forbindelse med takstdokumentet. I motsat fald blir hudens og slagtets værdi at ansætte ved takst av dyrlægen og takstmanden.

Er dyrlægen og takstmanden uenige om værdiansættelserne, blir det midlere tal, der fremkommer ved at addere begge takstbeløp og derpaa halvere summen, at anse som den rette værdi.

¹⁾ For tiden indtil trekvart.

²⁾ Dyrlægen maa ha sin opmerksomhet henvendt paa, at disse forpligtelser overholdes.

³⁾ Ved cirk. fra veterinærdirektøren av 1ste december 1916 er dette beløp tillatt forhøiet til kr. 400,00 og i 1919 til kr. 600,00.

De slagtede dyr skal undersøges av dyrlæge, og forsaavidt noget dyr findes angrepet av tuberkulose i saa høi grad, at kjøttet ansees utjenlig til menneskeføde, skal dyrlægen paase det brændt eller nedgravet, likesom de ved slagtingen forøvrig fundne tuberkulose dele av dyret snarest mulig maa opbrændes eller forsvarlig nedgraves.

Hvis noget dyr ikke slagtes paa stedet, men efter vurderingen sælges til slagt, kan dette tillates paa betingelse av, at dyrlægen uten avgift for det offentlige efter aftale med kjøperen overværer dyrets nedslagting. Forsaavidt dyret sælges til nogen inden en kommune, hvor kommunal kjøtkontrol er indført, kan dyrlægen undlate at møte under slagtingen, hvorimot attest fra stedets politi eller 2 troværdige mænd om, at dyret er nedslagt, maa indsendes til veterinærkontoret.

Under sit nærvær paa stedet ved vurderings- og slagtningsforretningen har dyrlægen at gi kvægeieren anvisning om de nødvendige desinfektionsforanstaltninger, der blir at iverksætte for at hindre utbredelse av smitte efter de syke dyr.

Dyrlægen har snarest mulig at indsende til veterinærkontoret opgave over de ovenomhandlede værdiansættelser, underskrevet saavel av ham selv som den opnævnte takstmand. Sammen med denne opgave har dyrlægen ogsaa, forsaavidt slagtingen efter det foregaaende er overværet av ham, at indsende en nøiagtig beretning om den efter slagtingen foretagne undersøkelse, idet det paasees, at hvert dyr identificeres med vedkommende dyr paa de for tuberkulinprøver anordnede skemaer.

For sit arbejde med vurderingen og undersøkelsen av de slagtede dyr m. v. er dyrlægen berettiget til foruten skyss- og kostgodtgjørelse efter skyss- og kostloven at beregne kr. 2,00 og kr. 4,00 pr. døgn i henhold til husdyrlovens §§ 23 og 24.

Den opnævnte takstmand tilkommer for de av ham utførte forretninger kr. 2,00 pr. døgn. Denne godtgjørelse bør av dyrlægen for det offentlige utlægges til takstmanden. Efter regning vil dyrlægen da erholde utlægget refundert samtidig med utbetalingen av hans egen for disse forretninger tilkommende godtgjørelse, der vil anvises ham ved budgетterminens utløp i forbindelse med honoraret for tuberkulinundersøkelserne, godtgjørelser for inspektioner etc. i terminen.

Reglement

for sundhedsundersøkelse og sniveprøve av hester indført fra utlandet.

(Utfærdiget av Landbruksdepartementet den 25de januar og 12 december 1917 i henhold til kgl. plakat av 19de januar s. a.)

1. Dyret skal ved ankomsten placeres paa et sted, hvor det kan isoleres fra andre dyr, saaledes at eventuel smitteoverførsel ikke kan finde sted.
2. Saasnant dyret er kommet til ro paa sin standplads skal det underkastes en nøiagtig klinisk undersøkelse hvorved temperaturen maales og noteres. Der skal ofres særlig opmerksomhet paa huden (kløe,

knuter, bylder, saar, ar), næsens slimhinde (utfloed, saar, ar), øinenes slimhinde og lymfekjertlerne (hovenhet, haardhet, perleknuter).

3. Efterat tilbørlig rengjøring av hud og sprøite har fundet sted, indføres i halsblodaaren (jugularvenen) en sprøitekanyle saaledes at der uttømmes ca. 10 ccm. blod enten direkte i det fra veterinærinstituttet til saadan prøve medsendte reagensglas eller i selve sprøiten, hvorfra det i saafald overføres til glasset, saaledes at dette fylles til ca. to tredjedeler. Glasset korkes godt og merkes.

Kanyle og sprøite maa straks nøiagtig skylles godt med kokt avkjølet vand saaledes at der ikke er spor tilbake av blod, naar næste prøve foretages.

Det uttagne blod indsendes derefter hurtigst mulig til veterinærinstituttet.

4. Derpaa gjøres med den fra veterinærinstituttet medsendte pensel en indgnidning i det ene øie av nogen draaper koncentrert mallein. Indgnidningen gjøres med nogen lette penselstrøk frem og tilbake paa indsidan av det nederste øielaak foran blinkhinden paa bunden av konjunktivalsækken. (Pas godt paa at ingen glasbit fra malleinampullen eller andet irriterende stof følger med penslen under indgnidningen). Det øie, hvori mallein indgnides, maa iforveien være friskt, i motsat fald kan prøven ikke foretages. Dog hindrer ikke litt serøst utfloed (en let konjunktivalkatarrh) prøvens utførelse. Prøven paa-begyndes bedst om aftenen.

5. Efter 10, 14, 18 og 24 timer undersøkes øiet og det iagttagne noteres.

Hvis der inden denne tid ikke er kommet nogen anden virkning end litt slim eller serøst utfloed, antegnes: ingen reaktion (÷).

Hvis der er kommet utfloed av materie (pus) med svulst av nederste øielaak og begyndende lysskyhet antegnes: reaktion (×). Hvis der kommer rikelig flod av materie med svulst av begge øielaak, lysskyhet og mathet, antegnes: sterk reaktion (+ +).

6. Hvis resultatet er tvilsomt kan ny prøve iverksættes tidligst 24 timer efter den første prøve. Der bør da ogsaa maales temperatur før og under prøven.
7. Naar flere hester samtidig prøves maa hvert dyr og hver blodprøve nøiagtig merkes saa forveksling undgaaes. Meddelelse om prøvens resultat indsendes av dyrlægen straks til veterinærinstituttet.
8. Naar et dyr ikke viser reaktion for øienprøven kan det frigives paa betingelse av at eieren opgir, hvor dyret er at faa fat i, indtil resultatet av blodprøven foreligger.
9. Hvis en hest findes at lide av snive eller i henhold til den særlige prøve maa antages at være angrepen av denne sygdom, skal den dyrlæge som har foretat sniveprøven, sørge for at husdyrlovens bestemmelser om snive befølges, eller hvis dyret imidlertid er overført til et andet sted, straks underrette vedkommende amtsdyrlæge herom og henstille til ham om at træffe de fornødne forføjninger.
10. For sundhetsundersøkelse og malleinprøve betaler importøren til vedkommende dyrlæge kr. 25 for første hest og kr. 10 for hver av de øvrige tilhørende samme eier. Dyrlægen har at indkassere hos importøren og indsende til veterinærinstituttet kr. 5 for de med blodprøvens utførelse forbundne omkostninger.

Omkostningene ved fôring, opstaldning og røgt paahviler importøren.

Lov

av 9de august 1918 om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse.

I. Angaaende skyssgodtgjørelse.

§ 1. Offentlige tjenestemænd er for reiser inden riket, saavel i offentlige anligender som til utførelse av forretninger for private, i de tilfælde, hvor der tilkommer dem skyssgodtgjørelse, berettiget til at oppebære denne efter de i nærværende lov fastsatte bestemmelser.

§ 2. Kongen fastsætter med Stortingets samtykke det regulativ, efter hvilket skyssgodtgjørelsen i almindelighet skal beregnes for de forskjellige befordringsmidler, tillands og tilvands.

§ 3. Naar den reisende i distrikter, hvor befordring bare kan ske med ren, benytter egne ren, blir den ham tilkommende godtgjørelse at bestemme av kongen.

§ 4. Tjenestemænd, som efter offentlig foranstaltning gives fri befordring eller som marsjerer med trop — hvorom nærmere regler gives av kongen — erholder ikke skyssgodtgjørelse, men faar kun godtgjort efter regning nødvendig utlæg for befordring av medbragt, fornøden bagage.

§ 5. Foruten den bestemte skyssgodtgjørelse, der ogsaa indbefatter tilsigelsespenger samt leie av baat og andre reiseredskaper, erholder samtlige tjenestemænd erstatning efter regning for nødvendige utlæg til

- a) befordring ombord til og iland fra dampskibe,
- b) transport av nødvendig bagage, saavel paa selve reisen som mellem bopæl eller forretningssted og det sted, hvor reisen begynner eller ender,
- c) bom-, bro-, brygge-, fløt- og færgepenge, indskrivningspenge, kanalavgift, slusepenge, telefon- og telegramgebyrer vedkommende reisen, pladsbillet og soveplads paa jernbane og dampskib og andre nødvendige utgifter til selve befordringen med jernbane eller dampskib.

§ 6. Forsaavidt den lovbestemte almindelige skyssbetaling med hjemmel av lov blir forhøiet, blir den av kongen bestemte godtgjørelse at forhøie med tilsvarende beløp.

§ 7. For reiser i statens anliggender, foretat utenfor rikets grænser, bestemmer Kongen eller den, han dertil bemyndiger, skyssgodtgjørelsens størrelse.

Likeledes kan Kongen bestemme særegne regler for beregning av skyssgodtgjørelse for toldofficerer paa grænsepatruljetur.

§ 8. Den mindste veilængde, som maa reises, naar godtgjørelse for skyss saavel tillands som tilvands skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbake.

Skyssen godtgjøres bare for den virkelige veilængde, dog saa, at for de strækninger, hvor skyssbetaling erlægges efter en større veilængde end den virkelig reiste (se lov om skyssvæsenet av 14. juli 1893 §§ 28 og 30 samt § 36, sidste passus), tilkommer der tjenestemanden skyssgodtgjørelse efter denne forøkede veilængde.

§ 9. Den godtgjørelse, som tilkommer offentlige tjenestemænd for skyss, skal beregnes efter den vei og den maate, hvorpaa reisen med mindst utgift kan foregaa — alt forsaauidt det ikke paa grund av særegne omstændigheter har været av væsentlig betydning at foreta reisen ad anden vei eller paa anden maate, hvilket i saa fald maa angives i regningen.

II. *Angaaende kostgodtgjørelse.*

§ 10. I tilfælde, hvor der for reiser inden riket — enten i offentlige anliggender eller til utførelse av forretninger for private — tilkommer offentlige tjenestemænd skyssgodtgjørelse efter nærværende lov, skal de ogsaa være berettiget til kostgodtgjørelse efter nedenstaaende bestemmelser.

Det samme gjælder ogsaa:

1. Offentlige tjenestemænd, som paa saadanne reiser ellers vilde tilkomme almindelig skyssgodtgjørelse, men som istedet derfor erholder fri befording.
2. Militære og civilmilitære tjenestemænd av sjøetaten ogsaa med hensyn til kommandoturer tilsjøs.

Derimot skal nærværende lovs bestemmelser om kostgodtgjørelse ikke være anvendelige paa forlikskommisærer og i krigstilfælde heller ikke paa militære og civilmilitære tjenestemænd.

§ 11. Kongen fastsætter med Stortingets samtykke kostgodtgjørelsens størrelse.

Forsaavidt tjenestemændene i denne henseende inddeles i klasser, bestemmes inndelingen av Kongen med Stortingets samtykke.

§ 12. Stortingsmænd tilkommer paa reiser, som de ifølge grundlovens § 65, 1ste led, erholder reisegodtgjørelse for, kostgodtgjørelse efter det til enhver tid gjældende regulativ, i tilfælde som for 1ste klasse bestemt.

§ 13. For medlemmer av offentlige kommissioner og komiteer eller for nogen, hvem særskilt hverv forøvrig er overdrat, bestemmer Kongen den kostgodtgjørelse, som blir at tilstaa vedkommende.

Det samme gjælder for reiser, som foregaar utenfor rikets grænser, forsaavidt disse ikke er kommandoturer tilsjøs.

Endvidere skal det være overlatt Kongen under særegne omstændigheter at fastsætte en høiere kostgodtgjørelse end efter denne lov bestemt for amtmænd, statsadvokater, sorenskrivere, fogder, politiembedsmænd, lensmænd og sakførere for tilstedeværelse under de større fiskerier.

For reise foretat av jernbanefunktionær inden hans distrikt bestemmes kostgodtgjørelsens størrelse av Kongen eller den, han bemyndiger dertil.

§ 14. Den mindste veilængde, som saavel tillands som tilvands maa reises, naar kostgodtgjørelse skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbake.

Valgte medlemmer av amtsting, amtsutvalg, amtsveistyrer, amtsskattestyrer og amtsskolestyrer tilkommer dog kostgodtgjørelse for forretningsdage, selv om reise ikke foretages. Det samme gjælder lagrettemænd og domsmænd, som har forrettet.

§ 15. Døgn efter denne lov regnes fra det klokkeslet, da reisen paa-begyndes. Dele av et døgn paa 5 timer og derover regnes for et helt døgn. For reiser, som varer mindre end 5 timer, tilstaaes ingen kostgodtgjørelse, medmindre den hele paa en reise tilbakelagte veilængde utgjør mindst 20 km.

Læger i praksis erholder dog, uanset bestemmelserne i denne paragraf, kostgodtgjørelse for alle reiser, for hvilke de tilkommer skyssgodtgjørelse.

§ 16. Kostgodtgjørelse kan alene beregnes for den tid, der med nødvendighet medgaar til reise til og fra forretningsstedet ad korteste vei eller paa billigste maate, overensstemmende med de for beregningen av skyssgodtgjørelse gjældende regler, samt til forretningens utførelse.

Naar reisen sker med hesteskyss, bør som regel mindst 60 km. daglig tilbakelægges.

§ 17. Kostgodtgjørelse tilkommer ikke nedennævnte tjenestemænd i følgende tilfælde:

1. Uthavnsbetjenter samt toldbetjenter og toldopsynsmænd, der er stationert i uthavner, paa reiser inden det til vedkommende uthavnsstationer hørende distrikt. Likeledes krydsbetjenter paa reiser i krydstiden.
2. Lensmænd:
 - a. paa reiser i anledning av brand- og skattetaksationer samt til indhentelse av oplysninger vedkommende den almindelige brandforsikring;
 - b. paa reiser i skyssvæsenets anliggender, herunder ikke indbefattet de reiser, der maatte bli paalagt lensmanden i anledning av de i skyssloven av 14. juli 1893 § 55 omhandlede undersøkelser;
 - c. paa reiser i postvæsenets anliggender;
 - d. paa reiser i anledning av de i lovene om tilvirkning av brændevin og malt omhandlede forretninger.
3. Valgte medlemmer av indrulleringskommissioner for reise til indrulleringsmøter inden det distrikt, for hvilket de er valgt.
4. Militære tjenestemænd paa reiser eller under utførelse av tjenesteforretninger, for hvilke der ved løns- eller tillægsregulativer eller andre bestemmelser maatte være fastsat særskilt godtgjørelse.

III. *Almindelige bestemmelser.*

§ 18. Av militærpersoner indgaar korporaler og menige ikke under nærværende lov. Disse tilkommer for reiser i anledning av militær tjeneste godtgjørelse kun i tilfælde og efter de regler, som Kongen med Stortingets samtykke bestemmer.

Det samme gjælder i sin almindelighet for militærpersoners reiser inden befæstningsomraader, garnisonssteder og eksercerpladser eller til steder i disses umiddelbare nærhet eller for andre militære tjenestereiser under lignende forhold.

§ 19. Utføres paa en og samme reise flere forretninger for det offentlige eller for private, blir skyss- og kostgodtgjørelsen for reisedage at fordele paa de forskjellige forretninger i forhold til veilængden til hvert forretningssted. Kostgodtgjørelsen for forretningsdage blir særskilt at belaste den eller de paa vedkommende dage avholdte forretning eller forretninger, i sidste fald med en like part paa hver.

§ 20. Foretar en offentlig tjenestemand reiser til utførelse av forretninger, som sorterer under en anden tjenestemand, for hvem en høiere kostgjørelse er fastsat, skal han for disse reiser være berettiget til at erholde samme kostgodtgjørelse som for sidstnævnte er bestemt, samme regler skal gjælde, om overtagelsen av anden tjenestemands forretninger indtræder under reise, som allerede er paabegyndt. Enhver anden, hvem det overdrages at utføre en offentlig tjenestemands forretninger, skal

være berettiget til samme skyss- og kostgodtgjørelse, som for denne er bestemt.

§ 21. Et passende forskud paa reiseutgifter kan anvises, naar disse blir saa store, at utlægget vil bli for byrdefuldt for den reisende.

§ 22. Regninger over skyss- og kostgodtgjørelse, som efter denne lov tilkommer nogen av det offentlige, skal, forsaavidt ingen tidsbestemmelse paa andet sted maatte være gitt, være innsendt til vedkommende myndighet senest inden 6 maaneder, efter at reisen er tilendebragt. Fra tjenestemænd, som ifølge særskilt bestemmelse utfærdiger sine regninger for skyss- og kostgodtgjørelse kvartalsvis, maa regning være innsendt senest inden 6 maaneder efter utløpet av det kvartal, hvori reisen er foretat. Oversittes fristen, godtgjøres ikke fordringen av det offentlige.

Regning, som har været innsendt inden den fastsatte tidsfrist og som tilbakesendes regningsutstederen, undergives en ny forældelsesfrist av indtil 6 maaneder fra den dag, regningen av vedkommende myndighet sendes tilbake til regningsutstederen.

Forsaavidt regningen for en reise, for hvilke forskud er mottat i henhold til § 22 forældes i medfør av nærværende paragraf, blir det erholdte forskud at tilbakebetale.

Et efter foreløbig anvisning utbetalt beløp, som i henhold til bestemmelserne i nærværende paragraf ikke skulde ha været utbetalt, kan tilbakesøkes.

§ 23. Denne lov træder i kraft fra den tid, Kongen bestemmer. Fra samme tid sættes lov av 10. juli 1894 om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse ut av kraft, og likesaa de i henhold til sammes § 25 givne kongelige resolutioner. Desuten ophæves fra samme tid lov av 26. juli 1916 om ændringer i foran nævnte lov.

Regulativ

for offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse fastsat ved kgl. resolution av 23de august 1918.

A. Skyssgodtgjørelsen.

1. Skyssgodtgjørelsen blir at beregne efter følgende almindelige regulativ:

Hesteskyss øre pr. km.			Automobil øre pr. km.	Baat øre pr. km.		Egen motor- baat (dampskib) øre pr. km.		Leiet motor- baat øre pr. km.
Tilsluses- station	Fast station	Egen hest	Egen eller leiet	Tilsluses- station	Fast station	Mindre I	Større II	
32	37	45	65	60	66	60	100	100

For reiser med jernbane beregnes godtgjørelsen efter de til enhver tid for vedkommende banestrækning gjældende takster for anden klasse med tillæg for hurtigtog, hvis saadant er benyttet.

For reise med offentlig automobilrute beregnes godtgjørelsen efter de takster, som til enhver tid gjælder for vedkommende strækning, med tillæg av 5 øre for hver kilometer, som reises.

For reiser med elektrisk sporvei beregnes godtgjørelsen efter den for vedkommende strækning gjældende takst.

For reiser med dampskib og rutegaaende motorbaat beregnes godtgjørelsen efter den for vedkommende rute gjældende passager-takst, i tilfælde paa bedste plads.

Naar der tillands benyttes andet befordringsmiddel end ovenfor nævnt, beregnes godtgjørelsen som bestemt for hesteskyss paa vedkommende strækning. For befordring med egen baat er godtgjørelsen den samme som for almindelig baatskyss paa vedkommende strækning.

2. Den i foranstaaende regulativ fastsatte specielle godtgjørelse for bruk av eget befordringsmiddel kan bare beregnes, naar det regjeringsdepartement, hvorunder vedkommende tjenestemand sorterer, har git sit samtykke til at tjenestemanden selv holder paagjældende befordringsmiddel til bruk paa sine tjenestereiser.

3. Foregaar reisen om natten mellem kl. 9 aften og 7 morgen, eller for skyss paa en avstand av mindst 10 km. mellem kl. 8 aften og 7 morgen, blir godtgjørelsen at forhøie saaledes:

- a) for skyss med hest eller baat fra skyssstation med en halvpart, idet befordring, som paabegyndes eller avsluttes mellem disse klokkeslet, helt regnes som natreise.
- b) for skyss med egen hest, egen automobil, egen motorbaat (dampskib) eller andet befordringsmiddel som i punkt 1 sidste avsnit nævnt, med en fjerdepart, idet forhøielsen beregnes for den mellem nævnte klokkeslet reiste strækning.

4. Strækker den for leiet automobil og leiet motorbaat fastsatte godtgjørelse ikke til, refunderes de medgaatte utgifter. Regningen maa da forsynes med attestasjon fra vedkommende tjenestemand for at benyttelse av leiet automobil respektive motorbaat har været nødvendig, samt med erklæring om at der paa samme automobil (motorbaat) ikke har været befordret nogen anden til skyssgodtgjørelse berettiget.

5. For befordring inden en bys grænser mellem vedkommende bosted og jernbanestation eller dampskibsbrygge godtgjøres de havte utlæg, forsaavidt ikke kilometerberegning kommer til anvendelse paa befordringen.

6. I følgende tilfælder skal der for hesteskyss og egen (eller leiet) automobil kun beregnes $\frac{3}{4}$ og for baat skyss samt egen (eller leiet) motorbaat kun halvdelen av den bestemte godtgjørelse, nemlig:

1. Lensmænd paa reiser som stevnevidner, naar de reiser sammen med et andet stevnevidne eller med tilkaldt vidne.
2. Stevnevidner, naar de reiser to sammen eller sammen med tilkaldte vidner.
3. Tilkaldte vidner ved forkyndelse i straffesaker.
4. Sorenskriveres betjenter paa reise til og fra de almindelige saketing, naar to betjenter reiser sammen.
5. Toldopsynsmænd I og II, naar to reiser sammen.

Beredne officerer er, naar de paa reiser med ruteskib eller jernbane medfører egen hest til bruk i tjenesten, berettiget til at erholde den for hest og i tilfælde hestepasser utlagte fragt godtgjort efter regning. For hestepasser, som reiser alene tilbake efter at ha bragt tjenestehest frem til bestemt sted eller som reiser for at avhente tjenestehest, kan beregnes almindelig skyssgodtgjørelse.

7. Naar reisen foregaar utenfor de almindelige skyssruter, tillands eller tilvands, med befordringsmiddel som ikke tilhører den reisende selv, er den reisende berettiget til erstatning for havte utgifter, forsaavidt disse ikke dækkes av den fastsatte skyssgodtgjørelse.

Samme regel gjelder ogsaa under reiser paa de almindelige skyssruter, forsaavidt nødvendig forretningsmessig opphold mellem stationer kræver en tid utover den, hvori en skyssende er forpligtet til at vente.

Hvor befordring bare kan ske paa sal, kløv eller med ren, eller hvor den reisende bare kan komme frem tilfots, og hans tøy m. v. maa bæres, er han berettiget til, foruten den ham efter regulativet tilkommende godtgjørelse fra fast station, at faa erstattet efter regning nødvendig utlæg til befordring av sit tøy samt for veiviser, hvor saadan er benyttet; desuten hvad han maatte ha utlagt til befordring for sig selv utover nævnte regulativsats.

8. Tjenestemænd, som benytter baatskyss, er i særegne tilfælder, naar reisens længde, farvandets beskaffenhet eller baatens størrelse m. m. nødvendiggjør anvendelse av forsterket skyss, berettiget til erstatning for havte utgifter utover den godtgjørelse, som tilkommer dem efter det til enhver tid gjældende almindelige regulativ.

Den, som saaledes regner sig forhøiet skyssbetaling, skal paa vedkommende regning avgi bevidnelse om, at reisen ikke uten skade kunde utsettes, og at den benyttede forsterkede skyss har været nødvendig, samt om at der paa samme baat ikke har været befordret nogen anden til skyssgodtgjørelse berettiget.

9. Naar to eller flere tjenestemænd, som er berettiget til reisegodtgjørelse, reiser sammen med baatskyss, skal de, uanset bestemmelsen under foranstaaende punkt 8, bare være berettiget til hver for sig at erholde godtgjørelse efter satsene i det gjældende regulativ.

Hvis den godtgjørelse, de derved tilsammen vil erholde, er utilstrækkelig til at dække den lovbestemte betaling for den nødvendige og virkelig benyttede forsterkede baatskyss, er enhver av dem tillike berettiget til at faa godtgjort sin forholdsvise del av det overskytende utlæg.

Med hensyn til foranstaaende bestemmelse blir de i punkt 6, 1ste led, nævnte tjenestemænd at betrakte hver som en person. Reiser toldopsynsmænd paa baat sammen med toldfunktionærer, der oppbærer almindelig reisegodtgjørelse, kan de ikke beregne sig saadan.

B. Kostgodtgjørelsen.

I.

Kostgodtgjørelsen fastsettes saaledes:

1ste klasse kr. 10,00 pr. døgn.

2den klasse kr. 9,00 pr. døgn.

3dje klasse kr. 6,00 pr. døgn.

Forsaavidt den reisende maa overnatte (d. e. tilbringe over 3 timer av natten) utenfor sin bopæl, skal de til 1ste klasse hørende tjenestemænd være berettiget til at erholde et tillæg til kostgodtgjørelsen stort kr. 7,00, de til 2den klasse hørende kr. 6,00 og de til 3dje klasse hørende kr. 5,00 for hver nat som tilbringes utenfor hjemmet. Tillægget bortfalder, naar der anvises den reisende frit kvarter av det offentlige. Likeledes bortfalder det for nætter hvorfor der i henhold til loven beregnes godtgjørelse for utlæg til soveplads paa jernbane eller dampskib, medmindre den reisende tilbringer 3 timer eller derover ogsaa av den paafølgende nat paa jernbane eller dampskib og maa opholde sig mindst 6 timer av den mellemliggende dag i by eller landdistrikt.

Som nat regnes tiden mellem kl. 11 aften og 7 morgen.

For militære og civilmilitære tjenestemænd er deres virkelige embede og ikke deres grad i hæren eller marinen bestemmende for efter hvilken klasse de skal erholde kostgodtgjørelse.

II.

Klasseinddeling.

I klasse I alle tjenestemænd som staar i klasse I efter lov av 10. juli 1894.

I klasse II alle tjenestemænd som staar i klasse II efter lov av 10. juli 1894.

I klasse III¹⁾ alle tjenestemænd som staar i samme lovs klasse 3 og 4.

Nye tjenestemænd blir av Handelsdepartementet at henføre til en av disse klasser.

C. Regulativets ikrafttræden.

Den foran bestemte skyssgodtgjørelse gjøres gjældende fra 1. januar 1918 at regne og indtil videre, forsaavidt angaar de reiser hvorpaa der er benyttet egen hest (se foran under A punkt 2) og forøvrig fra 1. september 1918.

Den foran bestemte kostgodtgjørelse gjøres gjældende fra 1. januar 1918 at regne og indtil videre.

¹⁾ Dyrlæger henregnes til klasse III undtagen statsdyrlægerne der henregnes til klasse II.

Innberetning

til Landbruksdepartementet om en reise til Vestlandet for å studere årsaken til alveld- eller lyngsyken hos får.

Avgitt av professor dr. *N. Wille*.

Jeg avreiste 30. juni med nattoget til Bergen og mottes der av statsdyrlæge Tillier, i hvis følge jeg samme dag reiste videre til Hauge-sund, hvorfra vi i automobil og senere med hest førtes til gården Sundfør i Skjold, hvor vi anstillet undersøkelser i 2 dager

Der var her hos forskjellige gårdbrukere lam, som var angrepne av sykdommen (Alveld, lyngsyke). Enkelte lam var nu i god bedring, men andre var dårlige inntil døde.

Da en beskrivelse av selve sykdommen og dens innvirkning på lammene ligger utenfor mit fagområde og henhører til statsdyrlægens skal jeg her kun omtale de muligheter, som kan tænkes angående planters betydning for sykdommens optreden og opståen.

Det må da først og fremst erindres om, at sykdommen opstår tidlig på sommeren, efterat lammene er sluppet ut på beite; i de nordligere distrikter vil dette inntreffe omtrent ved St. hans. i de sydligere (f. eks. ved Ekersund) litt før St. hans. Det er særlig små lam, som angripes. Der har vært uttalt, at kun hvite lam angripes og at sorte går fri, men på vor reise kunne vi dog konstatere, at dette ikke var riktig; ti på Sundfør undersøkte statsdyrlægen også sorte lam, som var sterkt angrepne. Men da de sorte får er meget sjeldnere enn de hvite, er sannsynligheten av å finne angrepne sorte lam selvfølgelig meget mindre enn å finne angrepne hvite lam.

Der var visse symptomer hos de angrepne lam, som påminner om den s. k. høfeber hos menneskene og jeg rettet da først min oppmerksom på, om der på de beiter, derav den intelligente eier Nils Sundfør utpektet som særlig farlige, fantes planter, der kunde frembringe blomsterstøv på den tid, da lammene blev angrepne. Dette var imidlertid ikke tilfellet. Planteveksten var på den tid, da lammene blev angrepne, ikke

ennu kommet så langt, at der fantes blomster, søm kunne avgi så meget blomsterstøv, at der kunne være tale om dette som sykdomsårsak.

Høifeberhypotesen må altså oppgis som uholdbar. Spørsmålet blir derefter, om der på de beiter, hvor sykdommen optrær, finnes nogen giftig plante, som fårene spiser og som så blir årsak til sykdommen ved sine giftvirkninger. Herved var gårdbruker Nils Sundfør os til god hjelp, da han nøie kunne angi de strekninger i marken, hvor fårene under beitningen fikk sykdommen.

Det var særlig på litt fuktig beitegrunn, at fårene blev syke, men de kunde undertiden også bli det på tørre steder, på de såkaldte »hårde beiter«; mens de aldrig fikk sykdommen på de inngjerdede, dyrkede marker, eller på de såkalte »myke beiter«, hvor der vokset rikelig med almindelige græsarter.

Det viste sig nu, at vegetasjonen på myrer og fuktige strekninger, hvor sykdommen opstod, bestod av følgende plantearter: *Agrostis stolonifera*, *Calamagrostis* sp., *Calluna vulgaris*, *Carex flava*, *C. pauciflora* m. fl. arter, *Drosera intermedia* og *rotundifolia*, *Empetrum nigrum*, *Erica tetralix*, *Eriophorum angustifolium* og *vaginatum*, *Juncus squarrosus* og *J. supinus*, *Juniperus communis*, *Luzula campestris*, *Lycopodium Selago*, *Nartheicum ossifragum*, *Pinguicula vulgaris*, *Potentilla Tormentilla*, *Ranunculus flammula*, *Scirpus cæspitosus*, *Trientalis europæa* og *Viola palustris*.

Vegetasjonen på de »hårde beiter«, hvor også sykdommen opstår, består av følgende arter.

Arctostaphylos alpina og *uva ursi*, *Blechnum Spicant*, *Calamagrostis* sp., *Calluna vulgaris*, *Carex* sp., *Erica tetralix*, *Festuca ovina*, *Galium saxatile*, *Juncus squarrosus*, *Juniperus communis*, *Lycopodium clavatum* og *Selago*, *Myrtillus nigra*, *Nardus stricta*, *Nartheicum ossifragum*, *Orchis maculata*, *Polygala depressum*, *Potentilla Tormentilla*, *Salix repens*, *Scirpus cæspitosus*, *Trientalis europæa*, *Vaccinium vitis idæa* og *Viola Riviniana*.

Da sykdommen kun optrær i Vestlandsamterne, kan naturligvis kun de plantearter, som utelukkende eller fortrinsvis har sin utbredelse på disse kanter av lannet, komme i betraktning.

Sådanne arter av de ovenfor opregnede er kun: *Blechnum Spicant*, *Drosera intermedia* (delvis), *Erica Tetralix* (delvis), *Juncus squarrosus*, *Nartheicum ossifragum* og *Polygala depressum*. Men ved nøiere undersøkelse viste det sig, at kun en eneste av disse arter, nemlig *Nartheicum ossifragum*, som av befolkningen i almindelighet kaldes »Rome«, var avbitt og således spist av lammene, som sagdes å like den godt. Særlig viste dette sig på sådanne steder, hvor man kunne se, at *Nartheicum* hadde vokset frem og vært grønn tidligere enn de egentlige gress og

halvgress, så den på den tid, da sykdommen fremkom må ha vært omtrent den eneste plantenæring, som lammene kunne få. *Nartheicum* viste sig da å være sterkt avbeitet og av sporene i marken kunne man se, at det var får, som hadde gått frem her; men den kan også spises av kjørene, når disse kan komme til. *Nartheicum* vokser ikke på de »myke beiter«.

Der har i lange tider hersket den tro hos befolkningen, at *Nartheicum* var giftig og fremkaldte »benskjørhet« hos kreaturene, uten at dog noget sikkert er bevisst om dens giftighet.

Vore undersøkelser over lammesykdommen i Skjold ga således det resultat, at hvis sykdommen skyldes forgiftning ved planter, da kan dette kun være *Nartheicum ossifragum*. Efter hvad der synes å fremgå, virker planten kun giftig på lam, som vel har mindre motstandskraft enn de voksne får, og kun naar den nytes i større mængde, hvilket let kan komme til å skje på denne tid av året, da der er så liten tilgang på annen føde.

Vi avreiste 3. juli til Stavanger og derfra 4. juli til Ekersund, hvor den nevnte lammesykdom også har vært angitt fra forskjellige steder.

Den 4. juli undersøkte vi vegetasjonsforholdene ved Lille Epteland i Bjerkrem og 5. juli forholdene omkring Ueland jernbanestasjon, idet vi ledsagedes av amtsdyrlæge Kjoss-Hansen.

Desværre kunne man på disse steder ikke gi os så klar og grei beskje om, hvor sykdommen opstod i marken, som vi hadde fått på Sundfør. Det var mest ubestemte angivelser, vi fikk omkring Ekersund, som f. eks.: »her i nærheten har vi nu ikke merket så meget til den og ikke alle år, men lengere borte pleier fårene ofte få den« o. s. v. At opta nøiaktige fortegnelser av vegetasjonen under så usikre forhold fant jeg lønnløst. Men så meget kan sies, at de derværende forhold talte ikke imot, at sykdommen kunne skyldes ensidig beitning av *Nartheicum ossifragum*, da denne såvel i Bjerkrem som ved Ueland forefantes i masser på de hårde beiter, hvor det fortaltes at lammene blev angrepne, mens andre strekninger i nærheten helt manglet *Nartheicum*.

Noen annen giftig Vestlandsplante, som skulle kunne tenkes fremkalle sykdommen fantes heller ikke på disse steder avbitt, mens dette derimot var tilfellet begge steder med *Nartheicum* ved St Hanstid, for der var nok av spirende gress og halvgress.

Resultatene av vore undersøkelser ved Ekersund står således i full overensstemmelse med undersøkelserne ved Sundfør nær Haugesund, selv om de ikke i og for sig er så bevisende som disse.

Resultatet av de samlede undersøkelser blir altså følgende: Lammesyken (Alveld, lyngsyke) på Vestlandet kan muligens skyldes forgiftning og isåfald kan den kun skyldes ensidig beitning av *Nartheicum ossifragum*.

Men det kan ikke heller være utelukket, at den skyldes helt andre årsaker, såsom infeksjon (isåfald snarere av en protozo end bakterier), der kan være erhvervet på beitemarken; noget bevis herfor foreligger dog absolut ikke.

For å få klarhet over, hvorledes det forholder sig med de antagne giftvirkninger hos *Nartheicinm ossifragum*, har jeg innsamlet større mengder av planten for å få den analysert på giftstoffer. Ved å smake på de unge blade av *Narthecium* fant jeg, at de hadde en eiendommelig søtlig smak, som brakte tanken hen på, at der muligens kunne finnes et giftig glycosid. Familien *Colchicaceæ*, hvortil den hører, er jo også bekjent for sine giftstoffer.

Men den avgjørende prøve må her skje på eksperimentel vei, idet man til neste vår bør gi forsøkslam en ensidig foring med unge skudd av *Narthecium* for derved å fastslå, om Alvelden fremkommer efter sådan foring, eller lammene viser sig friske og *Narthecium* isåfald må anses for uskyldig.

Jeg tillater mig derfor å foreslå det ærede departement, at det lar anstille sådanne foringsforsøk, da sykdommen nu spiller en ikke ubetydelig økonomisk rolle i flere vestlandske distrikter.

p. t. Ona 12. juli 1919.

Ærbødigst

N. Wille.

Trykt 1918:

- Nr. 121. Veterinærvesenet og kjøtkontrollen 1916. (*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
- 122. Norges kommunale finanser 1914/15. (*Finances des communes.*)
- 123. Civil retspleie 1914 og 1915. (*Justice civile.*)
- 124. Dyrtidens virkninger paa levevilkårene. 2den del. (*Effets de la cherté des viures sur les conditions d'existence. 2ième partie.*)
- 125. Industristatistik 1915. (*Statistique industrielle.*)
- 126. De offentlige jernbaner 1916/17. (*Chemins de fer publics.*)
- 127. Norges telegrafvesen 1916/17. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 128. Forsikringsselskaper 1916. (*Sociétés d'assurances.*)
- 129. Skolebarns erhvervmæssige arbeide. (*Travail salarié parmi les enfants des écoles primaires publiques.*)
- 130. Norges handel 1916. (*Commerce.*)
- 131. Beboelsesstatistik for enkelte norske byer for 1917 (1916). (*Statistique d'habitation pour quelques villes norvégiennes en 1917 (1916).*)
- 132. Ulykkesforsikringen 1915. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 133. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1915. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 134. Fængselsstyrelsens aarbok 1915. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1915.*)
- 135. Norges postvesen 1917. (*Statistique postale.*)
- 136. Folkemængdens bevægelse 1911—1915. II. Sammendrag. (*Mouvement de la population pendant les années 1911 à 1915. II. Résumé.*)
- 137. Fagskolestatistik 1914/15—1916/17. (*Écoles professionnelles.*)
- 138. Norges bergverksdrift 1916. (*Mines et usines.*)
- 139. Den norske Statskasses finanser 1 juli 1910—30 juni 1915. (*Finances de l'État.*)
- 140. Private aktiebanker 1917. (*Banques privées par actions.*)
- 141. Lønninger og levevilkår i Norge under verdenskrigen. (*Gages et conditions d'existence en Norvège pendant la guerre.*)
- 142. Fiskerforsikringen 1917. (*Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 143. Drukkenskapsforseelser 1916—1917. (*Délits d'ivresse.*)

Trykt 1919:

- Nr. 144. Skolevesenets tilstand 1914. (*Instruction publique.*)
- 145. Fattigvesenet 1915. (*Assistance publique.*)
- 146. Rekrutering 1914. (*Recrutement.*)
- 147. Norges sparebanker 1917. (*Caisses d'épargne.*)
- 148. Veterinærvesenet og kjøtkontrollen 1917. (*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
- 149. Norges skibsfart 1917. (*Navigation.*)
- 150. Stortingsvalget 1918. (*Élections en 1918 pour le «Storting».*)
- 151. De offentlige jernbaner 1917/18. (*Chemins de fer publics.*)
- 152. Ulykkesforsikringen 1916. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 153. Norges postvesen 1918. (*Statistique postale.*)
- 154. Norges handel 1917. (*Commerce.*)
- 155. Norges bergverksdrift 1917. (*Mines et usines.*)
- 156. Forsikringsselskaper 1917. (*Sociétés d'assurances.*)
- 157. Lønninger 1919. (*Gages et salaires.*)
- 158. Norges telegrafvesen 1917/18. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 159. Fængselsstyrelsens aarbok 1916. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1916.*)
- 160. Norges kommunale finanser 1915/16. (*Finances des communes.*)
- 161. Private aktiebanker 1918. (*Banques privées par actions.*)
- 162. Industristatistikk 1916 og 1917. (*Statistique industrielle.*)

Trykt 1920:

- Nr. 163. Folkemængdens bevægelse 1916. (*Mouvement de la population.*)
- 164. Norges sparebanker 1918. (*Caisses d'épargne.*)
- 165. Skiftevesenet 1916 og 1917 samt overformynderiene 1916. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 166. Sinnssykeasylenes virksomhet 1916. (*Hospices d'aliénés.*)
- 167. Areal- og husdyrtellingen pr. 20 juni 1918. (*Recensement des superficies agricoles et du bétail 1918.*)
- 168. Rekruttering 1915. (*Recrutement.*)
- 169. Sjømannsforsikringen 1913—1917. Fiskerforsikringen 1918. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 170. Jordbrukstillingen 1 januar 1918. Første hefte. Kreaturhold. (*Recensement du 1 janvier 1918. Bétail.*)
- 171. Forsømte barn 1914 og 1915. (*Traitement des enfants moralement abandonnés.*)
- 172. Norges jernbaner 1918/19. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 173. Kriminell rettspleie og benådninger 1913 og 1914. (*La justice criminelle: Comptes de travail des tribunaux et les grâces.*)
- 174. Sykeforsikringen 1916—1918. (*Assurance-maladie.*)
- 175. Norges skibsfart 1918. (*Navigation.*)
- 176. Norges handel 1918. (*Commerce.*)
- 177. Arbeidstiden i anleggs- og byggevirksomheter m. v. (*Durée du travail dans les entreprises de construction et bâtiment, etc.*)
- 178. Kvinners nattarbeide. (*Travail de nuit des femmes.*)
- 179. Ulykkesforsikringen 1917. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 180. Norges postvesen 1919. (*Statistique postale.*)
- 181. Forsikringsselskaper 1918. (*Sociétés d'assurances.*)
- 182. Norges fiskerier 1916. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 183. Norges fiskerier 1917. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 184. Veterinærvesenet og kjøttkontrollen 1918. (*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)

Det Statistiske Centralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker:

- Statistisk Aarbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 39te årgang, 1919. Kristiania 1920. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
- Meddelelser fra det Statistiske Centralbyrå. Senest utkommet: 37te bind, 1919. Kristiania 1920. (*Journal du Bureau Central de Statistique.*)
- Månedsopgaver over vareomsetningen med utlandet 1919. Syvende bind. Kristiania 1920. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1919. Septième année.*)
- Norges civile, geistlige og judicielle Inndeling 1ste oktober 1917. Kristiania 1917. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques et judiciaires du royaume de Norvège le 1er octobre 1917.*)
- Fortegnelse over Norges Officielle Statistik m. v. 1828—31 december 1910. Kristiania 1889 og 1913. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)
- Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. (*Résumé rétrospectif 1914.*)

Samtlige verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

Av «Norges handel», årgangene 1911, 1912, 1913 og 1915, er byråets beholdning meget knapp, hvorfor man vilde være takknemlig for å erholde tilstillet eksemplarer av samme.

20 september 1920.